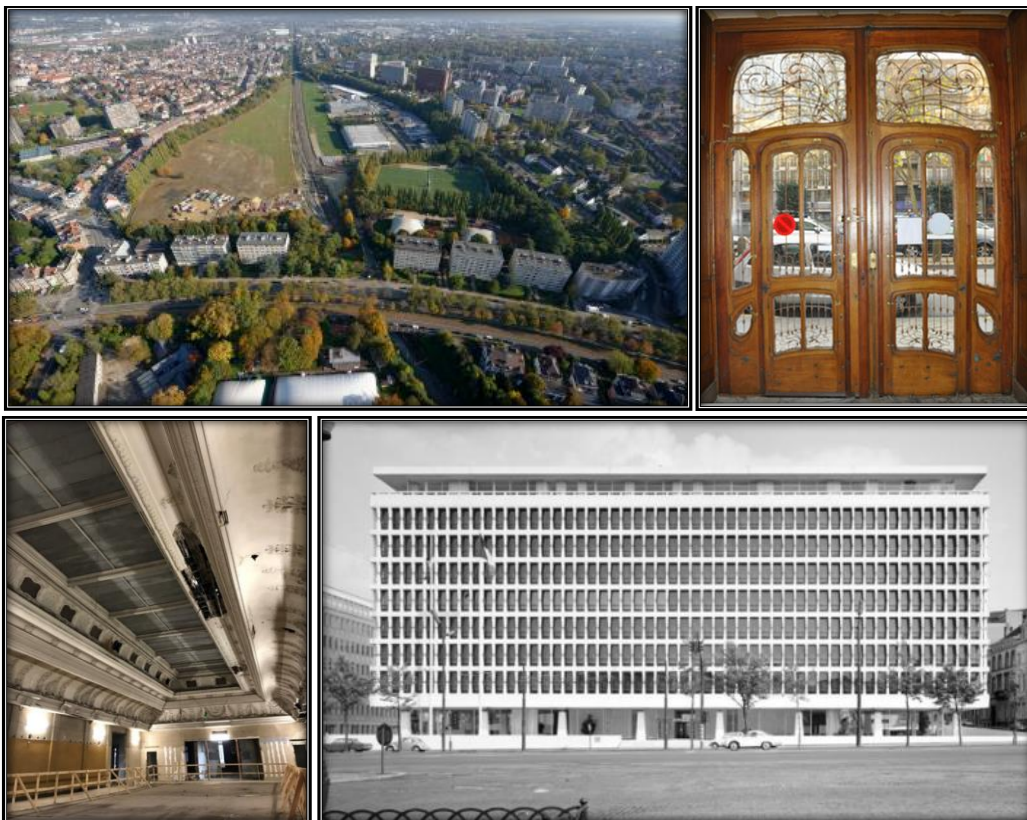

KONINKLIJKE COMMISSIE VOOR MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN

ACTIVITEITENVERSLAG 2021

Goedgekeurd door de KCML tijdens de plenaire zitting van 11/05/2022

Het erfgoed heeft vele gezichten. De brede, transversale en veelzijdige kijk van de KCML beperkt zich daarom niet tot beschermde gebouwen en landschappen, maar richt zich ook op het grondgebied, de stad, de wijk, het openbaar domein, ruimtelijke ordening, het reliëf...

Table des matières

I. WOORD VAN DE VOORZITTERS.....	3
II. OPDRACHTEN EN ENKELE VOORBEEDEN IN 2021	4
1. Adviezen over beschermde goederen	4
Adviezen over unieke vergunningen	4
Adviezen uitgebracht in het kader van de opvolging van eensluitende adviezen	9
Principeadviezen	10
Adviezen in het kader van plannen voor erfgoedbeheer en voor natuurbeheer	13
2. Adviezen over niet-beschermde ERFGOED (vrijwaringszone, inventaris, vóór 1932)	14
Adviezen over stedenbouwkundige vergunningen	15
3. ADVIEZEN OVER STEDENBOUWKUNDIGE PLANNEN.....	19
De strategische plannen.....	19
De plannen van aanleg met verordenende waarde	19
De RPA (Richtplannen van Aanleg)	19
4. Adviezen over stedenbouwkundige verordeningen	23
5. Adviezen over vrijwaringsvoorstellen (bescherming of bewaring)	23
6. Adviezen over wettelijke aspecten.....	27
7. Aanbevelingen en studies	28
8. Begeleiding van projecten, bezoeken, vergaderingen, werkgroepen	29
III. ENKELE CIJFERS	31
Synthese van de verschillende adviezen door de KCML uitgebracht in 2019	31
IV. EEN MULTIDISCIPLINAIR TEAM VAN LEDEN EN EEN VAST SECRETARIAAT	32
Taken uitgevoerd door de leden van de KCML	36
Waarnemers in 2021	36
2. Vast secretariaat	37
Samenstelling van het vast secretariaat van de KCML in 2019	37
V. BUDGET	38
VI. BIJLAGEN.....	39
3. OVERZICHT VAN DE aanvragen tot unieke vergunning die in 2021 bij de KCML zijn ingediend.....	39
4. Overzicht van de voorafgaande adviezen uitgebracht in 2021	43
5. Overzicht van de vragen tot aanvullende informatie in 2021	44
6. Overzicht van de dossiers behandeld in het kader van de opvolging van eensluitende adviezen	44
7. Overzicht van de aanvragen in het kader van de uitvoering van beheepssplannen	45
8. Overzicht van de aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning	45
9. Overzicht van de aanvragen tot stedenbouwkundige certificaat.....	57
10. OVERZICHT van de adviezen uitgebracht in het kader van vrijwaringsprocedures	57
11. OVERZICHT van de adviezen uitgebracht over Stedenbouwkundigeplannen en wettelijke aspecten	58
12. OVERZICHT VAN DE vergaderingen MET VERTEGENWOORDIGING VAN DE KCML	59

I. WOORD VAN DE VOORZITTERS

In 2021 werd een deel van de leden van de KCML vervangen waarbij haar pluridisciplinaire karakter als steeds de leidraad vormde. De Commissie bestaat immers uit experts met uiteenlopende achtergronden die zich buigen over de erfgoedkundige aspecten van projecten op basis van hun specifieke bekwaamheid inzake erfgoedbehoud¹. Acht van de achttien mandaten liepen in 2021 ten einde en werden volgens de bepalingen van art. 11 het BRWO en het Regeringsbesluit van 4 juli 2019 vernieuwd : 6 leden werden door de Regering benoemd op voordracht van het Parlement en 2 op voordracht van de KCML. Van de acht leden die benoemd werden zetelden er reeds drie in de KCML ; vijf nieuwe leden deden hun intrede.

Ook het mandaat van de Voorzitter, Christian Frisque, liep af in 2021. Na een interne procedure en op voordracht van de KCML benoemde de Regering Dhr. Frisque in december opnieuw tot voorzitter voor een mandaat dat samen met het mandaat van de ondervoorzitter, Steven De Borger zal aflopen in september 2023.

In 2021 bracht de KCML haar nieuwe webstek online. Het vernieuwde www.kcml.brussels, oogt niet alleen beter maar is ook gebruiksvriendelijker geworden. De nieuwe zoekmotor laat toe de adviezen, die de KCML uitbracht makkelijker terug te vinden op de kaart, op adres of op benaming².

De pandemie drukte in 2021 nog haar stempel op de werking van de KCML. Toch slaagde onze Commissie er ook dit jaar in haar werkzaamheden ononderbroken verder te zetten dankzij nieuwe digitale inspanningen en aanpassingen. Na vele maanden van thuiswerk en online vergaderingen konden de plenaire zittingen vanaf september 2021 gelukkig opnieuw in een echte vergaderzaal plaatsvinden en de debatten weer in fysieke aanwezigheid van de leden gevoerd worden (de vergaderingen verlopen nu in hybride vorm met mogelijkheid om de vergadering eveneens virtueel bij te wonen).

De Regering ging over tot een evaluatie van de hervorming van het BRWO die op 1 september 2019 van kracht werd. Naast andere instanties, werd ook de KCML hierover in 2021 geraadpleegd. In haar advies ter zake vestigde ze onder meer de aandacht op enkele problemen die de KCML in haar werking ondervindt en die naar aanleiding van deze hervorming op scherp werden gesteld. Het betreft in het bijzonder de moeilijkheid om tijdens de vakantieperiodes, en met name in de zomermaanden, de dwingende wettelijke termijnen en het wettelijk quorum te halen bij het uitbrengen van de adviezen. Om dit op te lossen, formuleerde de KCML enkele constructieve voorstellen aan de Regering waarvan ze hoopt dat ze gehoor krijgen en weldra geïmplementeerd zullen worden³.

Ondanks deze hindernissen voerde de KCML ook in 2021 haar opdracht naar best vermogen uit. Daarbij stoelde ze zich verder op de krachtlijnen uit haar memorandum 2019-2024 : het erfgoed en de stadsplanning beter op elkaar afstemmen, de instrumenten voor de erkenning van het erfgoed verruimen en aanpassen, een aanpak nastreven die erfgoed en duurzaamheid integreert, het op proactieve wijze bevorderen van de dialoog over grote architecturale en stedenbouwkundige projecten, het waarborgen van de coherentie van de Koninklijke Wijk en de vrijwaring van het 20ste eeuwse erfgoed.

Met die krachtlijnen in gedachte, gaf de KCML in 2021 ook de aanzet voor een studie naar het beheer en de vrijwaring van neoclassicistisch erfgoed die zal leiden tot aanbevelingen voor een doordachte campagne ter vrijwaring van dit erfgoed. Hierover volgend jaar meer!

Christian FRISQUE

*Voorzitter van de Koninklijke
Commissie voor Monumenten
en Landschappen*

Steven DE BORGER

*Ondervoorzitter van de
Koninklijke Commissie voor
Monumenten en Landschappen*

¹ Over de samenstelling van de KCML : zie p. 35-36

² De website geeft toegang tot alle adviezen die de KCML sinds 2004 uitbracht

³ Het integrale advies kan worden geraadpleegd op de website van de KCML : https://kcml.brussels/sites/default/files/avis/667/BXL60033_667_LEG_EvaluationCoBAT.pdf

II. OPDRACHTEN EN ENKELE VOORBEELDEN IN 2021

De KCML is een adviesorgaan dat op vraag van de Regering of op eigen initiatief advies uitbrengt aan de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over de bescherming en het behoud van het onroerend erfgoed. De hoofdplicht van de KCML bestaat in het uitbrengen van collegiale adviezen, zowel over beschermingsvoorstellen als over aanvragen voor werken aan al dan niet beschermde goederen. De Commissie kan eveneens het initiatief nemen om haar bevindingen over erfgoedkundige thema's aan de Regering voor te leggen. Ze kan aanbevelingen formuleren over actuele onderwerpen die bijzondere aandacht verdienen.

Het BWRO en zijn toepassingsbesluiten bepalen de opdracht, de bevoegdheden en de samenstelling van de Commissie. Haar interne organisatie en werking worden ook omkaderd door een huishoudelijk reglement dat de Regering op 03/06/2004 goedkeurde.

1. ADVIEZEN OVER BESCHERMDE GOEDEREN

Adviezen over unieke vergunningen

In het geval van een beschermd of op de bewaarijst ingeschreven goed (waarvoor de onderzoeksprocedure loopt of dat definitief beschermd is), zijn alle uit te voeren werken onderworpen aan een unieke stedenbouwkundige vergunning. In het Brussels Gewest heeft de unieke vergunning betrekking op zowel stedenbouwkundige als erfgoedkundige aspecten. De aanvraag wordt ingediend bij de gewestelijke administratie (Urban.brussels). Het advies van de KCML wordt ingewonnen tijdens de behandelingsprocedure van de dossiers. Dat advies is eensluidend van aard (m.a.w. bindend) voor de beschermde delen wat betekent dat de Gemachtigde Ambtenaar de voorwaarden uit het advies moet volgen in de afgeleverde unieke vergunning. In geval van geschil kan tegen de unieke vergunning beroep worden aangetekend bij de Regering. De Regering kan een lijst van handelingen en werken opstellen die, omwille van hun gering belang, worden vrijgesteld van het advies van de KCML.

Enkele voorbeelden :

- **BRUSSEL. Louizalaan, 224 - Solvayhuis. Restauratie van de voorgevel.**

Foto van de gevel en het buitenschrijnwerk van het huis. Foto's uit het aanvraagdossier

De KCML bracht tijdens de zitting van 12/02/2021 een gunstig eensluidend advies onder voorwaarden uit over het restauratieproject van de gevel van het Solvayhuis, een belangrijk werk van Victor Horta dat als monument beschermd is en op de werelderfgoedlijst staat. De restauratiewerken hadden vooral betrekking op de erkerramen. Omdat de pathologieën en de oorsprong van de aantastingen al uitvoerig waren bestudeerd, met als besluit dat het noodzakelijk was om die elementen te demonteren, stemde de KCML in met die ingreep en keurde ze ook de ondersteuningssystemen goed, waardoor de stabiliteit van de gevel kan worden verzekerd en het schrijnwerk

op zijn plaats kan blijven tijdens de werken; tegelijkertijd vroeg ze ook om het hefboomsysteem te kunnen afstellen en weer in balans brengen naargelang de werken vorderen. De KCML vroeg trouwens om sommige details te verduidelijken, zoals de integratie van het structuurglas in de voordeur, en om tests en monsters voor te leggen ter goedkeuring door de DCE, die instaat voor de opvolging van de bouwwerf. Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar:

https://crms.brussels/sites/default/files/avis/673/BXL20055_673_PUN_Louise_224_Solvay.pdf

- **UKKEL. V. Gambierstraat, Prinses Paolalaan, Stallestraat. Raspailpark. Restauratie van de historische tuin en evocatie van het vroegere Raspailgebouw.**

Vroeger Raspailhuis (gesloopt) en voorstel voor de evocatie van de inrijpoort – uittreksels uit het aanvraagdossier

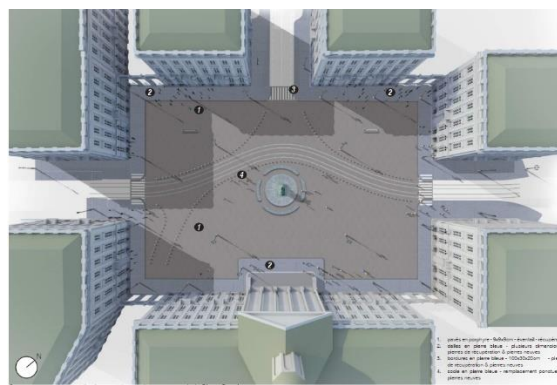
De KCML bracht tijdens de zitting van 25/08/2021 een gunstig eensluidend advies onder voorwaarden uit over de restauratie van het Raspailpark, dat beschermd is als landschap omwille van zijn wetenschappelijke, historische en esthetische waarde. Oorspronkelijk was het eigendom een landbouwbedrijf dat in de XIXde eeuw werd gekocht door Antoine-Théodore Gambier, die het verhuurde aan François-Vincent Raspail (Frans scheikundige en politicus, 1794-1878). Later werd het omgebouwd tot een tehuis voor kinderen met een beperking en in 1966 werd het verkocht aan de staat. Het Raspailhuis werd in 1972 gesloopt en in 1981 werd het eigendom omgevormd tot een park. De KCML was verheugd over het project dat het Raspailpark opwaardeert. De restauratie en de opening voor het publiek zullen de wijk nieuw leven inblazen en het park beter integreren in zijn omgeving. Wat de evocatie van het vroegere Raspailhuis betreft

door middel van een structuur uit cortenstaal, ondersteund door gerestaureerde pilasters, en waarop klimplanten kunnen groeien, keurde de KCML het principe van de interventie goed, maar vroeg ze om een geschikter en soberder materiaal voor te stellen. Ze vroeg ook om de lezing van de te restaureren muur zo 'vloeiend' mogelijk te maken om aansluiting te vinden bij het idee van een ruïne (vermijden dat hij er te rechtlijnig uitziet aan de kop van de muur). Tot slot moedigde ze de inrichting van de zone buiten de beschermde perimeter als ontvangstzone aan, wat een goede en aangename overgang tussen de wijk en het park mogelijk maakt.

Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar:

https://crms.brussels/sites/default/files/avis/677/UCL30_015_677_PUN_Raspail.pdf

- **BRUSSEL. Koningsplein, Koningsstraat, Hofbergstraat, Museumstraat, Museumplein en Coudenberg. Heraanleg van het Koningsplein, vernieuwing van de straatverlichting en verlichting van het plein en de aangrenzende openbare ruimten, dichtingswerken aan de archeologische overblijfselen onder de grond.**

Project voor heraanleg, versie 2021, document uit de vergunningsaanvraag

De KCML bracht tijdens de zitting van 25/08/2021 een gunstig eensluidend advies onder voorwaarden uit over het project voor de heraanleg van het Koningsplein, dat sinds 2017 wordt bestudeerd. Het plein is beschermd voor wat betreft de gevels en portieken errond, alsook de ondergrondse archeologische overblijfselen. Het bevindt zich in een belangrijke erfgoedcontext; het is nationaal en internationaal een uitzonderlijke getuige van de typologie van de koningspleinen uit de eeuw van de Verlichting. Door het respect voor de symmetrische geometrie en de plaatsing van het centrale standbeeld is de voorgestelde

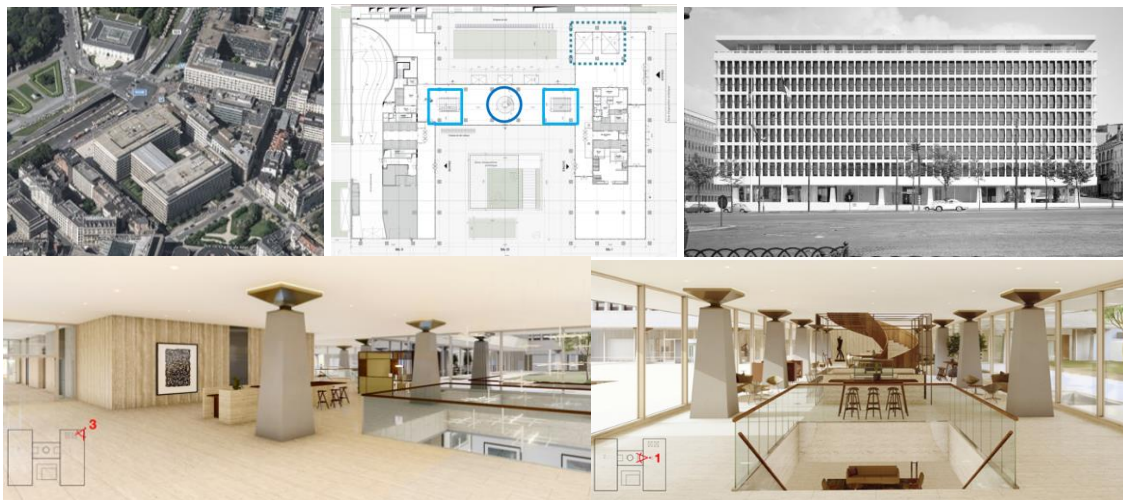
heraanleg in overeenstemming met de neoclassicistische ontwerpprincipes van het plein en worden de traditionele stedelijke vormen ervan gerespecteerd. De KCML stemde dus in met de vraag onder bepaalde voorwaarden. Die hadden vooral betrekking op de configuratie van de voetpaden, waarvoor ze de 'verhoogde' variant aanbeval (en niet die op gelijke hoogte) onderbroken ter hoogte van de portieken, en ook een zo homogeen mogelijke bestrating die verwijst naar de grote tegels die in de XIXde eeuw werden aangebracht. Dezelfde homogeniteit van bestrating is geboden voor het midden

van het plein, ook tussen de tramsporen. Voor de scenografische verlichting van het plein en zijn omgeving drong de Commissie aan op een zachte omhullende verlichting, met zo weinig mogelijk dramatische effecten. Tot slot werden er bijkomende garanties gevraagd voor de stabiliteit van de van dekplaat van de beschermde archeologische overblijfselen, aangezien het gemotoriseerde verkeer wordt omgeleid naar het

noordelijke deel van het plein, met als eventuele optie de rijstroken naar de Hofbergstraat te leiden. Er is bijkomend onderzoek nodig naar de trillingen die het verkeer op die plaats veroorzaakt.

Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar: https://crms.brussels/sites/default/files/avis/677/BXL30022_677_PUN_PlaceRoyale.pdf

➤ **BRUSSEL. Marnixlaan 24 / Troonstraat 1 – Vroegere zetel van de BBL (nu ING). Restauratie, renovatie en heropbouw.**

Afbeeldingen uit het aanvraagdossier

Het project past in een rationalisatieplan voor de ING-vestigingen. De ingreep gaat gepaard met een algemene renovatie/restauratie van het iconische pand van architect Bunshaft, met respect voor de oorspronkelijke architectuur en esthetiek, maar ook met aanpassingen in het kader van de huidige duurzaamheidsvereisten.

De aanvraag tot unieke vergunning werd voorafgaand begeleiding door de KCML die in 2020 deelnam aan een bezoek en aan projectvergaderingen en die een principeadvies uitbracht over een voorontwerp tijdens haar zitting van 03/02/2021. De aanvraag van unieke vergunning formuleerde antwoorden op dit principeadvies. Die waren toereikend voor de KCML, vooral met betrekking tot de nieuwe openingen in de interne structuur van het gebouw (inplanting en omvang aanzienlijk verbeterd in vergelijking met de vorige

versies van het ontwerp). De KCML bracht op de zitting van 11/08/2021 een gunstig advies uit gekoppeld aan een reeks voorwaarden die vooral te maken hebben met de architecturale behandeling en de materialiteit van bepaalde ingrepen en met technische aspecten. Wat de nieuwe binneninrichting betreft en in het bijzonder voor Marnix I (het oorspronkelijk gebouw) oordeelde de KCML dat het project zich meer moest inspireren op het oorspronkelijke ontwerp van Gordon Bunshaft, dat was gebaseerd op een doorgedreven zoektocht naar continuïteit en fluiditeit van de ruimten, een uitgepuurd karakter en soberheid van de materialen, de kwaliteit van de meubelen en de integratie van kunstwerken.

Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar:

https://crms.brussels/sites/default/files/avis/677/BXL20247_677_PUN_ING_Marnix.pdf

- **ANDERLECHT. Dapperheidsplein. Aanleg van een ondergrondse parking en demontering van het monument.**

Zicht op het Dapperheidsplein (© Google Street View) en schematische inplanting van de parking (afb. uit het aanvraagdossier)

De KCML bracht tijdens de zitting van 1/12/2021 een ongunstig advies uit over deze aanvraag. Ze stelde zich vooreerst vragen bij het loskoppelen van de huidige vergunningsaanvraag voor de bouw van de ondergrondse parking van de (nog niet ingediende aanvraag) voor de heraanleg van het plein en achtte die werkwijze niet opportuun omdat ze een globale beoordeling van de visuele impact en de toekomstige integratie van de bovengrondse elementen die gekoppeld zijn aan de aanleg van de parking (in- en uitrit; voetgangerstoegangen) in de weg staat. Ook het eensluidende deel van dit advies, meer bepaald het demonteren van het beschermd monument 'Aan onze Helden', werd door de KCML ongunstig beoordeeld. De KCML stelde immers vast dat de huidige aanvraag niet de nodige garanties biedt voor een heropbouw van het monument in een aangepaste omgeving en binnen een redelijke termijn, noch garandeert dat het monument volgens de regels van de kunst gerestaureerd zal worden. Ze verwees in dat verband naar artikel 232 - 4° van het BRWO ('het is verboden een goed dat behoort tot het onroerend beschermd erfgoed gedeeltelijk of volledig te verplaatsen, tenzij de materiële vrijwaring van het goed dit vereist en op voorwaarde dat de nodige garanties voor de afbraak, het overbrengen en de wederopbouw ervan op een geschikte plaats genomen zijn'). Aangezien de heraanleg van het plein

niet was gekend, kon de KCML niet met volledige kennis van zaken beoordelen of de toekomstige plaats van het monument heropgebouwd wordt daadwerkelijk een geschikte plaats zou vormen voor het beschermde goed. De huidige aanvraag toonde echter wel al dat de nieuwe helling voor de in- en uitrit van de parking zich vlak naast het beschermd monument zou bevinden en omwille van die inplanting, maar ook omwille van de afmetingen en het uitzicht ervan (cf. referentiebeeld in het dossier) een erg grote en niet aanvaardbare visuele impact op het monument zou hebben. De KCML was dan ook van mening dat de wederopbouw van het monument 'op een geschikte plaats', zoals het BRWO voorschrijft, niet gewaarborgd was. Naast haar pleidooi voor een totaalproject voor parking en plein vroeg de KCML ook om bij de heropbouw van het monument de integratie van de sokkel in het pleinrelief naar oorspronkelijke toestand te verzekeren en ook de historische beplantingen van de border opnieuw in ere te herstellen. Algemeen genomen moet verder historisch onderzoek de oorspronkelijke configuratie van het plein documenteren als leidraad dienen voor het nieuwe pleinontwerp.

De advies is beschikbaar op de KCML website : https://crms.brussels/sites/default/files/avis/682/AND4_0026_682_PUN_Dapperheidsplein_Parking_0.pdf

- **WATERMAAL-BOSVOORDE – Koekoekstraat 15 (Tuinwijk Le Logis). Installatie van zonnepanelen.**

Beeld van de tuinwijk Le Logis, met de omvang van de daken in het perspectief van de tuinwijk (CRMS © urban.brussels) - Koekoekstraat 15 – voor- en achtergevels (afb. uit het aanvraagdossier)

De KCML bracht tijdens de zitting van 23/06/2021 een ongunstig eensluidend advies uit over het project voor de 'tijdelijke' installatie van zonnepanelen aan weerszijden van het in 2008 vernieuwde dak, boven o de dakpannen. De Commissie onderschrijft het principe niet om zonnepanelen te plaatsen op de hellende daken van de tuinwijken Le Logis en Floréal,

door de impact ervan op de architecturale, esthetische, stedenbouwkundige, landschappelijke erfgoedwaarde van dit geheel. De typische daken met hun rode dakpannen en de verzorgde detaillering (het type dakpannen, de pittoreske dakkapellen en dakramen, de aansluitingsdetails, de schoorstenen...) dragen immers volop bij tot de scenografie van dit

beschermde geheel en verhogen de algemene coherentie ervan. De KCML is zich bewust van de huidige energie-uitdagingen en moedigt in eerste instantie aan om gebruik te maken van de maatregelen voor energie-optimalisering die zijn opgenomen in het beheersplan voor erfgoed, ingrepen die verenigbaar zijn met het historische en esthetische karakter van het beschermde geheel. Indien het wenselijk is om verder te gaan dan

dat, dan vraagt de KCML aan de verantwoordelijke actoren om oplossingen te zoeken op schaal van de wijk.

Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar:

https://crms.brussels/sites/default/files/avis/675/WMB20_020_675_PUN_Coucou_15_panneauxPV.pdf

➤ **OUDEGEM/ UKKEL. Lorrainedreef 17. Bouw van een geluidsscherm langs de Lorrainedreef.**

De KCML bracht tijdens de zitting van 20/10/2021 een ongunstig eensluidend advies uit over het project voor de plaatsing van een geluidsscherm langs de Lorrainedreef, op de rand van het domein Wittouck (kasteel La Fougeraie). Het geplande tracé voor de muur bevindt zich binnen het beschermde landschap

van het Zoniënwoud (KB van 02/12/1959). Bovendien bevindt het hele privé-domein zich in een GCHEW en in een 'Natura 2000'-gebied, en is het opgenomen in de inventaris van bouwkundig erfgoed van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in de wettelijke inventaris van de landschappen.

Implanting op de rand van het Zoniënwoud (@ BruGIS), beeld van het domein La Fougeraie en beeld vanaf de Lorrainedreef (afb. uit het aanvraagdossier)

In het eigendom is de plaatsing van een geluidsscherm gepland, om de geluidsimpact van de Lorrainedreef te verminderen. Het zou gaan om een 300 meter lang, massief scherm (metaalstructuur gevuld met steen- of aardeachtig materiaal). Als alternatieve oplossing werd ook een dunwandig scherm (in de grond bevestigde geprefabriceerde panelen) naar voren geschoven met de mogelijkheid om tunnels of doorgangen te creëren voor kleine fauna.

Het domein Wittouck bevindt zich aan de rand en in het verlengde van het bos. De bouw van zo een scherm zou de scheidingslijn tussen het bosgebied en zijn omgeving benadrukken, en zo de transparantie oen een zachte overgang tussen het bos, de dreef en het eigendom aantasten. De impact op het landschap over een zo lang tracé zou te groot zijn en

het risico inhouden een precedent te scheppen. Tot slot bestaat er een reëel gevaar voor de bomen en hun wortelsysteem, gezien de belasting op de wortels.

De KCML vroeg dan ook eerder met nieuwe beplantingen te werken in combinatie met een geluidswerende constructie in dat beplante massief, afwisselend aangebracht tussen het kasteel en de rand met bomen, en zo een te abrupte breuk in het landschap te vermijden, en om dit alles te integreren in een globaal tuinproject.

Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar:

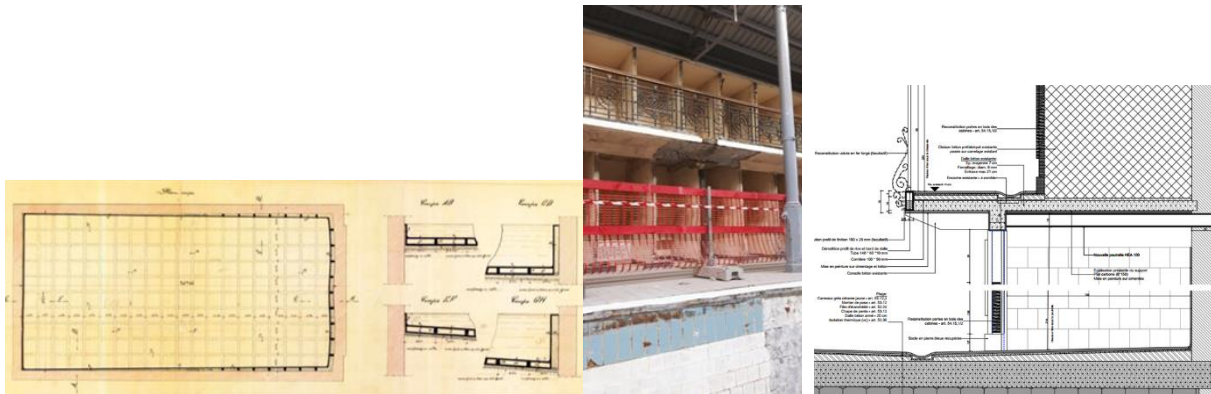
https://crms.brussels/sites/default/files/avis/680/AUD3_0001_680_PUN_DrèveLorraine_17_mur-antibruit.pdf

Adviezen uitgebracht in het kader van de opvolging van eensluitende adviezen

Sommige adviezen kaderen in de opvolging van reeds uitgebrachte eensluitende adviezen. In dat geval formuleert de Commissie doorgaans aanvullende opmerkingen of nuances bij die adviezen. Ze vormen meestal het antwoord op vragen die de cel Werken van de Directie Cultureel Erfgoed (DCE) formuleert naar aanleiding van wijzigingen of onvoorziene omstandigheden tijdens de werken.

Voorbeelden :

- **ELSENE. Zwemkunststraat – Zwembad van Elsene. Heropbouw van de stenen rand van de kuip en versteviging van de galerij.**

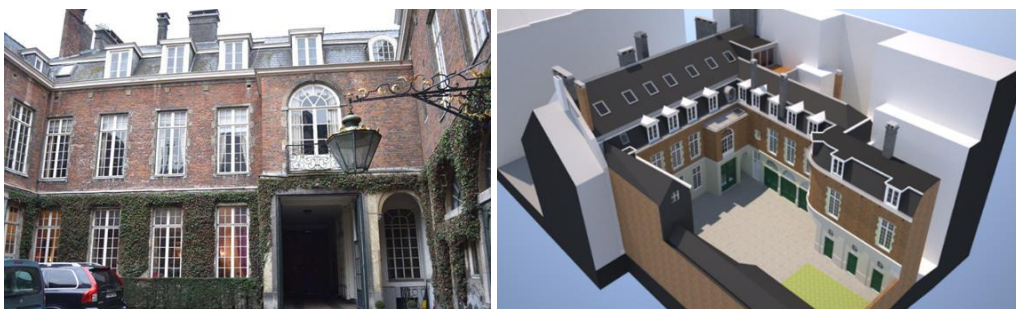
Archiefplan, foto van de galerij en doorsnededetail. Afb. uit het aanvraagdossier

De adviesaanvraag kaderde in het restauratie- en renovatieproject van het gemeentelijke zwembad van Elsene en werd ingediend tijdens de werf. Als gevolg van ontdekkingen tijdens de bouwwerken waren enkele aanpassingen aan het project noodzakelijk, meer specifiek voor de behandeling van de kuip en de versteviging van de galerij. Rekening houdend met de staat van de stenen rand en om veiligheidsredenen keurde de KCML het voorstel goed om de originele rand niet in zijn oorspronkelijke toestand te herstellen maar om hem opnieuw op te bouwen in het verlengde van de bestaande zijwanden, een interventie die ook verenigbaar is met de stabilisering van de Hennebique-kuip. Voor de versteviging van de galerij oordeelde de KCML dat sommige geplande werken bijzonder zwaar zouden zijn qua uitvoering en een grote impact zouden hebben op het behoud van de structuur (inwerken van ca. 80 stalen HEA100-balken in de muren achteraan over een diepte van 20 cm). Ze

vroeg dus om het voorstel te herbekijken, met name het gebruik van de HEA100-balken en een scenario uit te werken dat een beter evenwicht creëert tussen de bescherming van het erfgoed en de nodige versteviging. Dat zou het slopen van de tussenwanden op de bovenverdieping omvatten en de vervanging ervan door houten tussenwanden, het behouden van de vloerplaat van de galerij en de versteviging ervan door koolstofbanden, en het plaatsen van bijkomende pijlers op de benedenverdieping. De KCML acht het demoneren van de tussenwanden een aanvaardbare 'opoffering' want het gaat om elementen met een eerder beperkte erfgoedwaarde (de wanden dateren van de verbouwingen in 1925). Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar:

https://crms.brussels/sites/default/files/avis/668/IXL203_71_668_SUIVI_Natation_Piscine.pdf

- **BRUSSEL. Wolstraat, 13. Huis de Lannoy. Aanvraag voor de opvolging van de bouwwerf voor de reparatie van het dak en de dakkapellen.**

Beeld van de achtergevel van het hoofdvolume en beeld van het in 2020 voorgestelde project (afb. uit het aanvraagdossier)

De KCML bracht tijdens de zitting van 13/01/2021 een advies uit in het kader van de werfopvolging voor het

herstel van het dak en de dakkapellen van Huis de Lannoy. De voorgevel van dit in 1762 gebouwde

herenhuis werd onlangs gerestaureerd. De volgende fase van de werken beoogde de vernieuwing en isolatie van het dak.

In de loop van de werken werd voorgesteld om de ramen van de dakkapellen te vervangen in plaats van te restaureren omdat ze aan de kant van de binnenplaats onoordeelkundig geplaatst werden (lager dan de buitenrand van de dakgoot) en gezien hun slechte staat en de heterogeen uitzicht. De nieuwe ramen worden enigszins aangepast qua

afmetingen en worden voorzien van spijlen en dubbel glas. De Commissie aanvaardde de aanvraag maar formuleerde verschillende aanbevelingen voor de uitvoering. Ze stelde ook vragen over de noodzakelijke isolatie van de dakverdieping en het toekomstige gebruik van die ruimten.

Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar:

https://crms.brussels/sites/default/files/avis/682/BXL21_015_682_SUIVI_Laines_13_H%C3%B4teldeLannoy.pdf

Principeadviezen

Om de aanvragen voor werken aan beschermd erfgoed vlotter te laten verlopen, moedigt de KCML de aanvragers aan om de Commissie al van in het beginstadium te raadplegen over de principes en de grote lijnen van de geplande ingrepen. Ze kunnen hiertoe in een vroeg ontwerpstadium een principeadvies van de KCML inwinnen. De ervaring leert dat de **principeadviezen**, gecombineerd met voorbereidende vergaderingen, een positieve impact kunnen hebben op zowel de kwaliteit van de ingrepen als het goede verloop van het project.

Dankzij deze adviezen kunnen bepaalde opties indien nodig snel worden bijgestuurd en kunnen geschikte oplossingen worden gevonden vooraleer een volledig aanvraagdossier tot unieke vergunning wordt opgemaakt. Wanneer de projecten ook een stedenbouwkundig luik omvatten kan voorafgaandelijk best ook een beroep worden gedaan op projectvergaderingen.

Enkele voorbeelden:

- **SCHAARBEEK. Prinses Elisabethplein – Station van Schaarbeek. Restauratie van de perrons en de luifels.**

Beeld van het station van Schaarbeek, staat van de luifels in 1942 en vandaag (bijgesneden portalen door de elektrificatie van de spoorlijnen) en voorstel tot restauratie van de wachtzalen, afbeeldingen uit de principeadviesaanvraag

De KCML bracht tijdens de zitting van 02/06/2021 een gunstig principeadvies onder voorwaarden uit over het restauratieproject van de luifels van het station van Schaarbeek, die gebouwd werden tussen 1924 en 1930 en zijn opgenomen in de bescherming als monument. De Commissie keurde de restauratie in atelier goed voor de portieken omwille van de slechte staat van deze structuren. Er werd gevraagd om van de gelegenheid gebruik te maken om de een deel van de luifels, die bij de elektrificatie van de spoorweglijnen ingekort werden, hun vroegere afmetingen terug te geven om de bestrating van de perrons te verbeteren. Aangezien het originele ontwerp van luifels met een glazen dak maar enkele jaren en enkel op een deel van de perrons heeft bestaan, opteerde de KCML ook voor ondoorzichtige bedekkingen

met het oog op de coherentie van het geheel en omwille van het gebruiksgemak.

De restauratie van de wachtzalen volgens het oorspronkelijke bouwprincipe werd aangemoedigd. De Commissie stelde zich echter wel vragen over de gegrondheid van een historiserende interpretatie voor de vormgeving van de nieuwe liften, rekening houdend met de visuele impact ten aanzien van hun nieuwe locatie, onder de luifels en tussen de trapgaten. Tot slot keurde de Commissie het voorontwerp goed van op muurtjes geplaatste leuningen en van de licht- en geluidssignalisatie.

Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar: https://crms.brussels/sites/default/files/avis/674/SBK20040_674_PREAL_GareSchaerbeek_auvents.pdf

- **BRUSSEL. Palmerstonlaan 2-4. Verlichting van het Huis Van Eetvelde in het kader van de overeenkomst die werd afgesloten tussen Urban en Sibelga.**

Gevels van het Huis Van Eetvelde, in verschillende fases uitgevoerd © urban.brussels

De KCML onderzocht tijdens de zitting van 15/12/2021 het verlichtingsproject van de woning Van Eetvelde (Victor Horta, 1895), beschermd als monument en ingeschreven als werelderfgoed. De adviesaanvraag kwam er naar aanleiding van een overeenkomst tussen urban.brussels en Sibelga voor de verlichting van het erfgoed in het Brussels Gewest, die zal aanvangen in 2023 met verlichtingen in het kader van het art-nouveauijaar.

De KCML vindt dat dit een mooie gelegenheid vormt om de scenografische verlichting van het erfgoed op gewestelijk niveau te homogeniseren. Daarom drong ze aan op een totaalbenadering, eerder dan op afzonderlijke verlichtingsprojecten, om zo daadwerkelijk bij te dragen tot een echte herwaardering van het nachtelijke stadslandschap en om weerwerk te bieden aan de steeds talrijker al te invasieve verlichtingscénografieën.

Voor de verlichting van het Huis Van Eetvelde beval de KCML een verlichting van de drie gevels van het pand aan door middel van wit, gesluierd licht, zonder

specifieke accenten of te grote contrasten. De historische verlichting van het huis zou kunnen worden oproepen door bepaalde binnenruimtes te verlichten. Wat het algemene bestek van de overeenkomst betreft, formuleerde de Commissie adviezen over de aansturing, de technische en fysieke aspecten van de verlichting en ook over het beheer op lange termijn. Zoals voor alle verlichtingsprojecten vroeg de KCML om de normen na te leven die zijn uitgewerkt door de International Commission on Illumination (ICI) en in het bijzonder de CIE-normen 150:2017 'Guide on the limitation of the effects of obtrusive light from outdoor lighting installations'. Dat laat toe om de verlichtingsprojecten uit te voeren volgens een objectieve methodologie en becijferde criteria en om de impact van de installaties te objectiveren.

Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar:

https://crms.brussels/sites/default/files/avis/683/BXL2010_683_PREA_VanEetvelde_eclairage.pdf

- **SINT-JANS-MOLENBEEK. Jubelfeestlaan - Jubelfeestbrug. Restauratie van de spoorwegbrug die de Jubelfeestlaan in Molenbeek verbindt met de Emile Bockstaellaan in Brussel en heraanleg van de weg.**

De KCML bracht tijdens de zitting van 15 december 2021 een gunstig advies uit over de restauratie-ingenrepen om het kunstwerk aan te passen aan de normen qua stabiliteit en draagvermogen. Over de andere ingrepen (geplande wijziging van de vorm van

het nieuwe brugdek en voorgestelde interventies voor de weg: lampen, relingen, behandeling van het wegdek van de voet- en fietspaden enz.) sprak ze zich ongunstig uit.

Ansichtkaart van de Jubelfeestbrug, niet gedateerd

Gepland uitzicht van de Jubelfeestbrug (uit het dossier)

De Jubelfeestbrug is een metalen brug die over de spoorweg van Thurn & Taxis loopt. Ze werd in 1905 gebouwd naar de plannen van F. Bruneel, die toen

hoofdingenieur was bij de spoorwegen. De brug is beschermd als monument bij besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 19/04/2007, met

inbegrip van de arduinen balustrades langs de voetpaden die ernaartoe leiden en alle decoratieve elementen, met name de lantaarnpalen, omwille van de artistieke, esthetische, historische, wetenschappelijke, technische en stedenbouwkundige waarde.

De KCML moedigde de ingrepen aan om de Jubelfeestbrug aan te passen aan de normen inzake mobiliteit zodat ze opnieuw kan worden gebruikt door zowel voetgangers, fietsers, automobilisten en openbaar vervoer. De restauratiewerken aan de metalen draagstructuur (specifieke vervangingen, lokale reparaties, structurele verstevigingen enz.) zijn essentieel. Hiertoe stemde de Commissie in met de vervanging van de brugdekstructuur om technische redenen, en met het herstel en de consolidatie van de draagbalken en de onderliggende structurele elementen. Ze sprak zich daarentegen duidelijk uit tegen een wijziging van de vorm van het nieuwe wegdek dat breder zou zijn dan tevoren (overhangend aan beide zijden van de bestaande console) en variabel in de lengte, wat resulteert in een

organische vorm op het plan. Ze verzette zich ook tegen de voorgestelde ingrepen aan het wegdek omdat die niet in overeenstemming zijn met de historische waarde en erfgoedidentiteit van de brug. De voorgestelde eigentijdse architecturale 'standaardtaal', zonder link met de geschiedenis, architectuur of materialen zou de brug een banaal tintje geven. De restauratie van de Jubelfeestbrug is een echte kans om ze opnieuw majestueus te maken en die elementen dragen volop bij aan het erfgoedbelang van het kunstwerk, waardoor dat waard was om te worden beschermd. Tot slot vroeg de KCML om de modaliteiten te verduidelijken van de noodzakelijke vereenvoudiging van de ruimte in de omgeving van de brug (herorganisatie van de bewegwijzering, bushokje enz.) die zich binnen de beschermingszone van het kunstwerk bevinden. Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar:

https://crms.brussels/sites/default/files/avis/683/MSJ20101_683_PREA_Jubile_Pont.pdf

➤ **BRUSSEL. Martelaarsplein 22. Théâtre des Martyrs. Aanleg van een PBM-toegang tot het theater.**

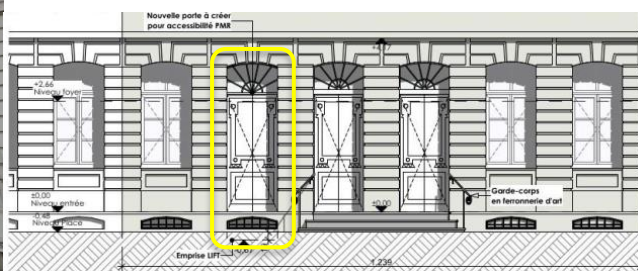
De KCML formuleerde op de zitting van 14/07/2021 opmerkingen over het inrichten van een toegang voor PBM in de gevel van het *Théâtre des Martyrs*. Het koninklijk besluit van 10/06/1963 beschermt de gevels en daken van alle gebouwen langs het Martelaarsplein als monument omwille van hun historische en artistieke waarde. Geïnspireerd door de Franse koninklijke pleinen koos Fisco voor zijn ontwerp (1774) voor de neoclassicistische stijl die in die tijd in de mode was.

De KCML sprak zich al in 2016 uit over het principe van de installatie van een BPM-toegang aan de gevel van het *Théâtre des Martyrs* (plaatsing van een 4,2 meter lang hellend vlak van zwart staal voor de gevel van het theater, waarvan de leuning als drager zou dienen voor een logo (letter M) die naar de naam van het

theater verwijst). De Commissie stond volledig achter het principe, maar ze was geen voorstander van dat het plaatsen van het logo van het theater op de leuning omdat dit principe het risico liep om een 'precedent' te scheppen en te worden overgenomen door de naburige instellingen/bedrijven. Ze vroeg een algemene aanpak in overleg met de verschillende instellingen/bedrijven die op het plein aanwezig zijn. Op 06/02/2020 onderzocht ze een nieuw voorstel om een in de grond ingewerkte lift te installeren tegen de gevel, die zou uitkomen een raamopening die hiertoe tot deur omgebouwd zou worden. Na een ontmoeting met de afgevaardigden van de DCE, het theater, de projectauteurs en ook met de DBDMH en Access and Go (vroeger asbl ANLH) op 23/04/2021.

Bestaande situatie (© Google Maps) en geplande situatie voor de ingang van het Théâtre des Martyrs (beeld uit het dossier)

was men het erover eens dat een derde deur effectief noodzakelijk was en de minst schadelijke oplossing erin bestond om een hefplatform in de grond in te bouwen. De KCML stemde eveneens in met deze interventie en vroeg om ze nauwkeurig te beschrijven om de goede integratie ervan te garanderen in het

historische en homogene beschermde geheel van het Martelaarsplein.

Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar:

https://crms.brussels/sites/default/files/avis/676/BXL20043_676_PREA_Martyrs_22_Theatre_PMR.pdf

Adviezen in het kader van plannen voor erfgoedbeheer en voor natuurbeheer

Het BWRO voorziet in de mogelijkheid plannen voor erfgoedbeheer uit te werken voor het beheer van beschermde of op de bewaarijst ingeschreven landschappen of gehelen. Het plan voor erfgoedbeheer is een globaal beheersinstrument waarvan de bepalingen verordenende waarde hebben. Het beoogt het coherente, harmonieuze en homogene beheer van goederen die tot het onroerend erfgoed behoren.

Artikel 242 van het BWRO machtigt de Regering om, "hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van een derde, een beheersplan voor erfgoed vast te stellen met het oog op een harmonisch behoud van dit goed". Het plan bepaalt de doelstellingen voor het behoud die moeten worden bereikt, de middelen en werken om dit mogelijk te maken, en de globale beheersvoorwaarden. Dit instrument maakt het onder meer mogelijk een vrijstelling van vergunning te verkrijgen voor de erin beschreven werken, op voorwaarde dat het bestuur hiervan op de hoogte is gebracht zodat kan geverifieerd worden of ze in overeenstemming zijn met de bepalingen van het plan.

In het kader van de plannen voor erfgoedbeheer wordt de KCML een eerste keer geraadpleegd voor het belang om over te gaan tot de uitwerking van het plan (art. 242/4), en nadien nogmaals over het ontwerpplan (art. 242/8).

Enkele voorbeelden :

- **ANDERLECHT – Gebied Vogelzang. Plan voor natuurbeheer (advies gevraagd in toepassing van art. 32 van de ord. Natuur): voorontwerp van besluit om het natuurreservaat uit te breiden en voorontwerp van het beheersplan voor het toekomstige natuurreservaat Vogelzangbeek.**

Het beschermde gebied Vogelzang (© Urban.brussels)

De KCML bracht tijdens de zitting van 12/05/2021 een gunstig advies uit over de twee voorontwerpen van het BBHR, enerzijds dat om het natuurreservaat uit te breiden en anderzijds dat van het beheersplan voor het toekomstige natuurreservaat Vogelzangbeek.

De KCML keurde het uitbreidingsontwerp van het natuurreservaat goed omdat het groene en blauwe netwerk hierdoor zal worden versterkt en gunstige effecten zal hebben voor de directe omwonenden en het Brussels Gewest. Ze vroeg niettemin dat de in het dossier opgenomen cartografische documenten nauwkeuriger en leesbaarder zouden zijn. Wat het voorontwerp van het beheersplan betreft, ging ze akkoord met de voorgestelde doelstellingen maar drong ze tegelijkertijd aan op het onderhoud van de rijen knotwilgen en van de historische hagen, het

behoud en de herwaardering van het bosrijke landschap, het beheer en zelfs de verwijdering van de invasieve soorten en het invoeren van maatregelen voor de sanering en zuivering van het oppervlaktewater. Ze vroeg om een gezamenlijke visie te ontwikkelen voor het gebied – waarbij alle beheerders worden betrokken – door het beheersplan van het natuurreservaat te combineren met de projecten, vooral rond stadslandbouw, die worden onderzocht in en rond het natuurreservaat.

Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar:

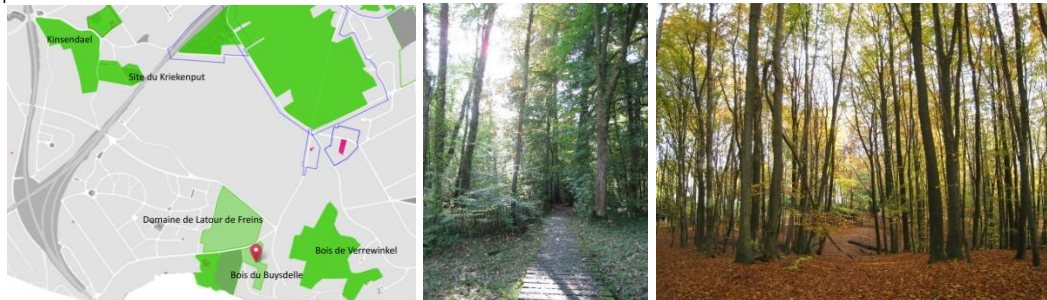
https://crms.brussels/sites/default/files/avis/673/AND3_0011_673_PGP_Vogelzang.pdf

- **UKKEL. Uitwerking van een gemengd beheersplan natuur/erfgoed (fase 1) met betrekking tot het Bos van Buysdelle, het Verrewinkelbos, het domein de Latour de Freins en Kinsendaal-Kriekenput, in toepassing van art. 242/3 en 242/4 van het BWRO.**

De vijf Natura 2000-gebieden zijn beschermd of ingeschreven op de bewaarijst. Deze gebieden aan de rand van de gemeente Ukkel liggen geografisch

heel dicht bij elkaar en vertonen gelijkenissen qua samenstelling: het Bos van Buysdelle, Verrewinkelbos en domein de Latour de Freins zijn halfnatuurlijke

bosmassieven, terwijl het gebied Kinsendael-Kriekenput een alluviale boshabitat heeft.

De geografische nabijheid van deze vijf gebieden (uittr. van BruGIS), beelden van Kinsendael en het Verrewinkelbos (© urban.brussels)

De beheerder van de gebieden (Leefmilieu Brussel) wil een gemengd beheersplan (natuur en erfgoed) uitwerken voor alle deze gebieden samen om het onderhoud te vergemakkelijken en het grootste deel van de ingrepen vrij te stellen van vergunning. Hun beheer heeft al mooie resultaten opgeleverd voor zowel landschappelijk als natuurlijk erfgoed.

De Commissie sprak zich op de zitting van 02/06/2021 gunstig uit over het nut van het opstellen van een dergelijk plan waarmee een totaalvisie en een duidelijk en precies werkkader kan worden uitgewerkt, maar ze benadrukte ook de noodzaak om elk van de vijf gebieden op een specifieke manier te behandelen door een apart bestek op te maken voor elke plaats afzonderlijk. Ze benadrukte ook dat er een evenwicht moet worden gevonden tussen de aspecten natuur en erfgoed. Om dit ontwerpplan tot een goed einde

te brengen, waarvoor een combinatie van strategische visie en onderzoek nodig is, voegde de Commissie de volgende aanbevelingen toe aan haar gunstig advies:

- Verschillende studies uitvoeren (historisch, faunagebonden, fyto-sociologisch...).
- De beschermingsdoelstellingen (natuur en erfgoed) opnemen in het beheersplan.
- De prioritaire interventiezones identificeren, elk van de beheerseenheden in kaart brengen en de geografische grenzen van het beheersplan duidelijk vastleggen.

Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar:

https://crms.brussels/sites/default/files/avis/674/UCL30_038_674_PGP_Buysdelle_Verrewinkel_LatourdeFreins_Kinsendael_Kriekenput.pdf

2. ADVIEZEN OVER NIET-BESCHERMDE ERFGOED (VRIJWARINGSZONE, INVENTARIS, VÓÓR 1932)

Een groot deel van de adviezen die de Commissie uitbrengt, betreft werken aan gebouwen of landschappen die niet beschermd zijn en niet op de bewaarlijst zijn ingeschreven. Deze adviezen van de KCML zijn in die gevallen niet bindend maar richtinggevend. Het gaat om aanbevelingen die nuttig zijn voor het goede behoud van het niet-beschermd erfgoed en zijn onmiddellijke omgeving. De beslissing om deze aanbevelingen al dan niet te volgen, ligt bij de gemeente of bij de gemachtigde ambtenaar van Urban.brussels.

Voor een goed dat is gelegen in de vrijwaringszone van een beschermd goed worden de vergunningsaanvragen aan de KCML voorgelegd wanneer ze de zichten op en vanaf dit goed wijzigen (BWRO, art. 228 en art. 237 §1). Wanneer een goed is opgenomen in de wettelijke inventaris of dateert van voor 1932 (BWRO, art. 207) kan de Overlegcommissie het advies van de KCML inwinnen. De Regering kan een lijst van handelingen en werken opstellen die, omwille van hun gering belang, worden vrijgesteld van het advies van de KCML.

Adviezen over stedenbouwkundige vergunningen

Enkele voorbeelden :

- **SINT-JOOST. Pacificatiestraat, 29-35. Slopen van drie panden en heropbouw van een pand met 24 wooneenheden.**

Beelden uit het aanvraagdossier

De KCML bracht een uitgesproken ongunstig advies uit over een plan om drie neoclassicistische panden te slopen en een nieuw pand van 24 wooneenheden te bouwen, met inbegrip van een polyvalente zaal en een parking met 26 plaatsen. Ze oordeelde dat het project een te hoge dichtheid had, maar vooral dat de wijken die al zwaar te lijden hebben gehad onder de stadsplanning in de tweede helft van de XXste eeuw nog meer zouden worden vernield en de nog bewaarde historische landschappen verder aangetast. Ze vroeg de gemeente om de heraanleg

van het Cudellplein te koppelen aan een herwaardering van de architecturale omgeving, met een beleid dat is gericht op het behoud van het historische landschap uit de XIXde eeuw, en om geen vastgoedprojecten te aanvaarden die de homogeniteit van die landschappen nog meer zouden aantasten.

Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar:

https://crms.brussels/sites/default/files/avis/670/SJN20130_670_PU_Pacification_35.pdf

- **SCHAARBEK. Haachtsesteenweg 356. Verbouwing van het pand, binnen en buiten.**

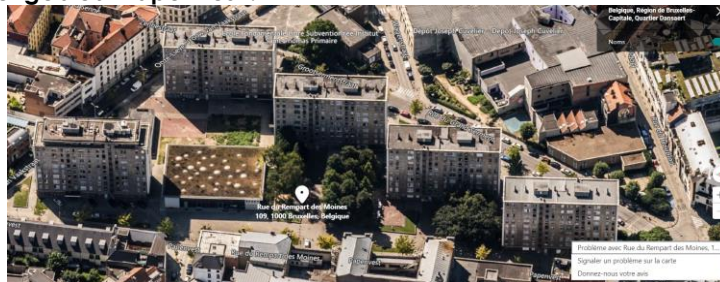
Voorgevel @ Urban.brussels

De KCML bracht tijdens de zitting van 10/11/2021 een ongunstig advies uit over het verbouwingsproject van dit herenhuis uit 1889. De monumentale neoclassicistische buitenschil en bijzondere interieurs, die een eclectische en historiserende esthetiek koppelden aan een voor die tijd modern comfort, maken er een uitzonderlijke getuige van de burgerlijke architectuur van het einde van de XIXde eeuw van. Het pand bevindt zich op enkele verbouwingen na in een uitstekende staat van bewaring.

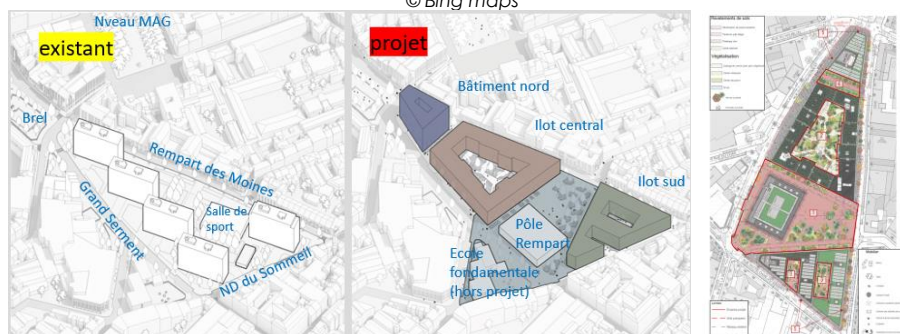
Het gebruik van de woning als een complex met gemeenschappelijke woningen leek aanvaardbaar, dit programma impliceerde jammer genoeg de verwijdering van een groot aantal waardevolle elementen, waardoor het resulteerde in voor het erfgoed destructief project: ongeschikte wijzigingen van de indeling op het plan, weghalen van decors en binnenschrijnwerk (schoorsteenmantels, plafonds met

lijstwerk, glazen deuren), nieuw buitenschrijnwerk onaanpast aan de waarde van de gevels, verdwijnen van de bijgebouwen en de tussenverdiepingen enz. Omdat de Commissie vaststelde dat de mate waarin er rekening werd gehouden met de erfgoedwaarde van het huis niet in verhouding was met het uitzonderlijke karakter ervan, vroeg ze om de aanpak te heroriënteren naar een restauratie en een herwaardering, zowel van de buitenkant als van de binnenkant van het pand. Ze besliste ook om de volledige woning voor te dragen voor bescherming, op basis van haar architecturale, artistieke en esthetische waarde (aanvraag officieel bekrachtigd op de zitting van 19/01/2022). Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar: https://crms.brussels/sites/default/files/avis/681/SBK20356_681_PU_Haecht_256.pdf

- **BRUSSEL. Papenvest. Onze-Lieve-Vrouw van Vaakstraat. Grootsermentstraat. Hopstraat. Brelsquare. Heraanleg van het gebied 'Papenvest'.**

© Bing maps

Bestaande en geplande inplanting. Rechts, landschapsplan (uittreksels uit het dossier)

Tijdens de zitting van 01/12/2021 onderzocht de KCML een aanvraag voor de afbraak van vijf verouderde sociale woningblokken en verschillende voorzieningen om er een groot complex van 333 woningen te bouwen die aan de huidige normen voldoen. Het bestaande geheel werd in 1964-1966 ontworpen door Groupe Structures, in het kader van een groot stadsrenovatieproject dat zelf tabula rasa maakte met de bestaande panden. Het project bestaat uit drie woonblokken en een nieuw gebouw met openbare nutsbestemming (pool Papenvest).

Het project situeert zich in een bijzonder dichtbebouwde wijk met uiteenlopende typologieën en een belangrijke erfgoedcontext (nabijheid van de oude brouwerij Van Dooren, de oude papierfabriek Haseldonckx, de gebouwen van L'Echo de la Bourse, de Nieuwe Graanmarkt, verschillende panden die zijn ingeschreven in de erfgoedinventaris en vijf opmerkelijke iepen). In die context oordeelde de Commissie dat dit type van ingreep niet redelijk was door de omvang van de afbraak en de hinder voor de bewoners en gebruikers. Dit leek haar bovendien in tegenspraak met de intentie om zich in te passen in een logica van circulaire economie. Ze betreurde dat

het effectenverslag niet meer focust op de mogelijkheden en opportuniteiten van de bestaande bebouwde omgeving (ondanks de gebreken die inherent zijn aan de stadsontwikkeling en de gebouwen uit de jaren 1970) om de energetische, wettelijke en noodzakelijke verbeteringen aan de woningen uit te voeren en zo bij te dragen tot de doelstelling van het Brussels Gewest om de bestaande bebouwde omgeving te behouden. Indien het project niet kan worden herzien in het voordeel van het behoud en de renovatie (met verbetering) van het huidige complex, dan vraagt de KCML een reeks verbeteringen door te voeren (inplanting en kleuren van de gebouwen, beperking van hun omvang, bescherming van zoveel mogelijk bestaande bomen, herziening van het ontwerp van de landschapsarchitectuur van de kernen van het woonblok – dat onvoldoende kwaliteitsvol is, behoud van de sportzaal op de huidige plaats).

Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar:

https://crms.brussels/sites/default/files/avis/682/BXL22_818_682_PU_RempartdesMoines_0.pdf

- **ETERBEEK. Sint-Michielswarande 40-60. Renovatie van een kantoorgebouw en van het park, bouw van nieuwe woningen aan de Pater de Dekenstraat.**

Beeld van het bestaande gebouw © urban.brussels

Ontwerp – fotomontage uit het aanvraagdossier

De KCML sprak zich tijdens de zitting van 02/06/2021 uit over een groot en zwaar renovatieproject van de vroegere BBL-zetel (nu ING) in Etterbeek, die in 1974-76 door architect Jacques Wybauw in een brutalistische stijl werd gebouwd, en ook over het slopen van enkele andere gebouwen, de heraanleg van de omgeving, de herwaarderding van het bestaande park en de aanleg van een stedelijk wandelpad evenals de bouw van een nieuw woningencomplex.

De KCML oordeelde dat de ingreep aan de gevels, namelijk de volledige vervanging van de bestaande gevels met hun karakteristieke betonnen relingen door glazen gevels, een te grote impact heeft omdat het brutalistische karakter van het gebouw daardoor volledig zou verdwijnen. Ze vroeg subtielere interventiemogelijkheden te onderzoeken of

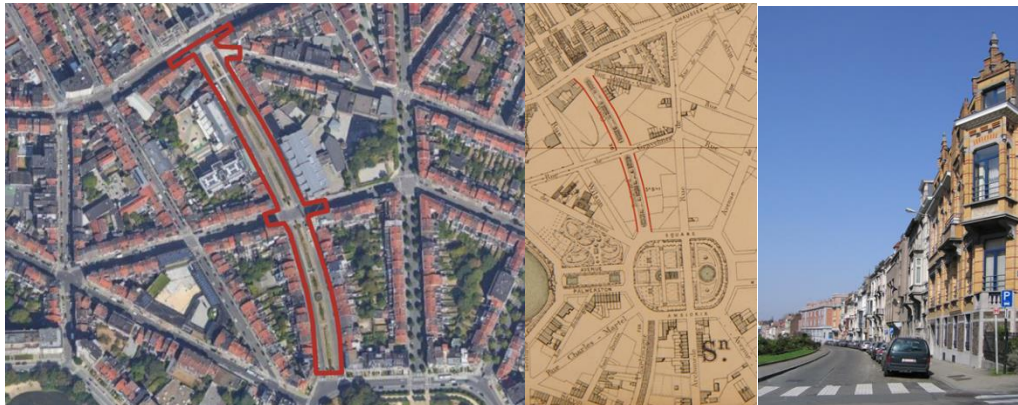
gemengde, inventieve oplossingen (eventueel aangepast aan de zichtbaarheid en/of oriëntatie van de gevels) en om de essentie van de oorspronkelijke architecturale taal te verzoenen met de aanpassing aan de actuele gebruiksvereisten. De KCML formuleerde trouwens een reeks aanbevelingen voor de aanleg van het landschap en pleitte voor een minder dichte bebouwing die meer aan de schaal van de buurt is aangepast, zodat er een beter evenwicht kan komen tussen de bestaande bebouwde omgeving aan de oostelijke kant van de straat en de site van de vroegere ING-zetel. Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar:

https://crms.brussels/sites/default/files/avis/674/ETB20_240_674_PU_Cours_St_Michel.pdf

➤ BRUSSEL. Clovislaan. Heraanleg van de openbare ruimte van de laan, van gevel tot gevel.

Tijdens de zitting van 13/01/2021 analyseerde de KCML het project voor de heraanleg van de Clovislaan. De verkeersas is opgenomen als structurerende ruimte en als GCHEWS in het GBP en bevindt zich in de beschermingszone van verschillende beschermde

monumenten en gebieden. De aanleg kaderde in het plan van aanleg van de noord-oostwijk en werd getekend door architect G. Bordiau en goedgekeurd bij koninklijk besluit van 20/12/1875, als symmetrische tegenhanger van de Keizer Karellaan.

Omvang van het project (uittr. uit het aanvraagdossier), plan van de Clovislaan in 1894 (© Bruxelles et ses environs, Militair Cartografisch Instituut AVB/TP 16767) en beeld uit 2007 (© urban.brussels)

De aanvraag past in de context van een vernieuwing van de dekplaten van een deel de spoorwegtunnel 'Berlaymont' (lijn 161, Brussel-Namen), ter hoogte van de Clovislaan nr. 2 tot 85, evenals het aanbrengen van twee nooduitgangen, grote werken die eind 2020 werden voltooid met de wegdekverharding.

Om de laan aangenamer te maken en een antwoord te bieden op de mobiliteitsuitdagingen wil de Stad ze

volledig heraanleggen: wijzigen van het wegprofiel en de bestrating (voetpaden, fietspaden, vrije ruimten, parkeerstroken, middenberm voor voetgangers), wijzigen van de verkeerscirculatie, vellen van drie bomen, aanplanten van nieuwe bomen en struiken, plaatsen van plantenbakken, aanbrengen van speelzones en stadsmeubilair.

Beeld van de Clovislaan in december 2020 (© ARAU) en schets van het project voor de heraanleg van de laan met het detail van de geplande middenberm (uittr. uit het aanvraagdossier)

De Commissie begrijpt de wens om het voetgangers- en fietsverkeer veiliger te maken, het doorgangsverkeer te beperken, het bustraject te vereenvoudigen, de geluidsoverlast te verminderen, de interventiezone groener en waterdoorlatend te

maken en de verschillende omringende groene zones met elkaar te verbinden, maar bracht toch een ongunstig advies uit over de manier waarop die intenties in het ontwerp zijn vertaald.

Er werd met name geen rekening gehouden met de erfgoedcontext en geen historisch onderzoek of erfgoedanalyse doorgevoerd van de laan en van de wijk van de Squares waar ze op aansluit. Het traditionele en coherente profiel van het wegennet werd genegeerd. Het project introduceert reliëfs en ritmes die breken met de bestaande soberheid en homogeniteit. De nadruk ligt op een utilitaire visie op de ruimte en de middenberm verliest een groot deel van zijn groenvoorzieng, ondanks aanplantingen in bakken, met als gevolg een verhoogdeminalisatie van de centrale wandelweg.

De Commissie vroeg om het ontwerp te herbekijken en de fundamentele kenmerken van de verkeersas te herwaarden: lineariteit, kromming, bekledingen, profiel, perspectieven, soberheid, eenvoud... omdat ze ervan overtuigd is dat er aan de intenties van het ontwerp kan worden voldaan met respect voor de erfgoedprioriteiten van de laan.

Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar:

https://crms.brussels/sites/default/files/avis/667/BXL40_186_667_PU_Clovie_espace-public.pdf

➤ **SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE Oeverstraat 77 (arch. F. en G. Simons, 1936). Slopen van de villa en twee serres en bouwen van een wooncomplex met 29 appartementen.**

Tijdens de zitting van 21/04/2021 bracht de KCML een ongunstig advies uit over dit project. Dit eigendom is opgenomen in de wettelijke inventaris van de landschappen en omvat drie bomen (trompetbomen) die zijn ingeschreven in de inventaris van opmerkelijke bomen. De villa staat in de inventaris van het bouwkundig erfgoed. Het geheel grenst aan de Woluwebeek en de Vellemolenweg (en

beschermd landschap), en maakt deel uit van het Natura 2000-netwerk (waarvan de bufferzone van 60 meter een deel van het eigendom inneemt). De monumentale villa in modernistische stijl met elementen uit de art deco en de pakketbootstijl is een ontwerp van de broers-architecten F. & G. Simons uit 1936. Hij staat in een grote tuin die naar beneden loopt tot aan de Woluwe.

Luchtbeeld (bron Urbis) met aanduiding van de perimeter waarop de aanvraag betrekking heeft, actuele beelden van het meer (uittr. uit het aanvraagdossier) en van de achtergevel van de villa (© Urban)

De aanvraag betreft het slopen van de villa en van de twee serres/tuinbergingen om in de plaats daarvan een wooncomplex met 29 appartementen te bouwen, verdeeld over twee panden A en B, met een volume G+3 op een gezamenlijke kelderverdieping met parking. De tuin zou worden heraangelegd met behoud van de paden, de restauratie van het oude

tuinhuis, het vellen van 16 hoogstammige bomen, het planten van een dertigtal nieuwe bomen, het creëren van een toegang tot de tuin en de oever van de Woluwe via tegels uit architectonisch beton (terras-trap), de installatie van citernes en 'aangelegde greppels', aanplanten van natuurlijke randen langs de scheidslijnen, schoonmaken van het meer...

Geplande inplanting van de gebouwen en heraanplanting van de omgeving - Geplande dwarsdoorsnede (uittr. uit het aanvraagdossier)

De KCML bracht een ongunstig advies uit over het slopen van de villa, gezien de erfgoedwaarde ervan, en vroeg om het project opnieuw te bekijken met een focus op behoud en herwaardering. Ze benadrukte dat de ambitie van het programma moet worden getemperd door in te zetten op het behoud van de landschapswaarde van het volledige domein.

Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar:

https://crms.brussels/sites/default/files/avis/672/WSL20_141_672_PU_Rive_77.pdf

3. ADVIEZEN OVER STEDENBOUWKUNDIGE PLANNEN

De KCML behoort tot de adviesorganen die geraadpleegd worden over bepaalde stedenbouwkundige plannen op het niveau van het Gewest, van de gemeenten en/of van een bepaalde zone.

De strategische plannen

Deze plannen bepalen de strategie inzake ruimtelijke ordening binnen het Brussels Gewest. Hun krachtlijnen vloeien voort uit de basisprincipes van de ruimtelijke ordening. Ze hebben geen kracht van wet en hun naleving en toepassing berusten bij de politieke overheid op wiens initiatief deze worden opgemaakt.

- Het Gewestelijk Ontwikkelingsplan (GewOP) behandelt het volledige grondgebied van het Gewest.
- De Gemeentelijke Ontwikkelingsplannen (GemOP) betreffen het hele gemeentelijke grondgebied.
- De richtplannen, die werden uitgedacht in het kader van het GewOP van 2002, zijn ontwikkelingsinstrumenten voor bepaalde strategische gebieden van gewestelijk belang: de GGB's (Gebieden van Gewestelijk Belang, bepaald door het GBP), de hefboomgebieden (bepaald door het GewOP), en de PGB's (Perimeters van Gewestelijk Belang).

De plannen van aanleg met verordenende waarde

Deze plannen leggen de functies (huisvesting, kantoor, groene ruimte, enz.) in de verschillende buurten vast en regelen hun geografische spreiding. Ze omvatten grafische (bepaling van de gebieden) en schriftelijke voorschriften (wat in elk gebied mag gebeuren). De voorschriften van het plan zijn dwingend en bepalen de afgifte van de stedenbouwkundige vergunningen.

Gewestelijk niveau: het Gewestelijk Bestemmingsplan (GBP)

Het Gewestelijk Bestemmingsplan (GBP) vormt de referentie voor de ruimtelijke ordening in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het GBP is van kracht in het hele Gewest, het is uniek en het bepaalt een algemene indeling in gebieden. Dit belangrijke hulpmiddel voor ruimtelijke planning sluit aan bij de koers van het GewOP en kan de noodzakelijke wijzigingen aangeven die moeten worden aangebracht in de Gemeentelijke Ontwikkelingsplannen (GemOP's) en in de Bijzondere Bestemmingsplannen (BBP's).

Gemeentelijk niveau: de Bijzondere Bestemmingsplannen (BBP)

De gemeenten stellen BBP's voor die de ruimtelijke ordening van bepaalde deelgebieden vastleggen. Ze omlijnen de bestemmingen van het GBP, leggen bebouwbare en niet-bebouwbare gebieden vast, bakenen de openbare en de private ruimten af, enz. Ze bevatten op het gebied toepasbare voorschriften m.b.t. toegestane bebouwing, hoogte, materialen, enz. De gemeenten houden een kaart bij waarop de verschillende BBP's op hun grondgebied worden aangegeven.

De RPA (Richtplannen van Aanleg)

Het Richtplan van Aanleg (RPA) is een instrument dat op gewestelijk niveau wordt opgemaakt en het mogelijk maakt zowel de strategische als de verordenende aspecten van een stedelijke strategie te definiëren. Dit instrument neemt een belangrijke plaats in de hiërarchie van gewestplannen in. In de strategische zone in kwestie vervangt het RPA strijdige reglementaire bepalingen van de andere plannen. Het RPA bestaat uit twee delen:

- a. een strategisch deel, met richtinggevende waarde, dat de visie en de ambities beschrijft;
- b. een reglementair deel, met dwingend karakter, dat de bindende plannen en voorschriften bevat.

Dix quartiers stratégiques

© perspective.brussels

Voorbeeld :

- **SINT-GILLS / VORST / ANDERLECHT – Ontwerp van Richtplan van Aanleg (RPA) 'Zuid' en het Milieueffectenverslag (MEV) ervan.**

Synthesebeeld van het RPA Zuid met de nieuwe volumes. Beeld uit het voorstellingsdossier

Tijdens de zitting van 20/10/2021 onderzocht de KCML het ontwerp van het Richtplan van Aanleg (RPA) 'Zuid', dat gaat over de huizenblokken aan beide kanten van de spoorwegbundel rond het station Brussel-Zuid. Deze zone heeft haar morfologie te danken aan de aanwezigheid van de Zenne en van de spoorweg die in de XIXde eeuw werd ontwikkeld. Na grote veranderingen als gevolg van de aanleg van de noord-zuidverbinding (1939-1954) werd de wijk eind jaren 1980 grondig door elkaar geschud door de komst van de TGV. Omdat de stedenbouwkundige coherentie zo verloren ging, is een herwaardering van dit stadsdeel dringend nodig.

In dat opzicht zijn de doelstellingen van het RPA – namelijk aantrekkelijkheid, connectiviteit en meer huisvesting – interessant, alleen worden die vooral vertaald via afbraak/heropbouw en via de inplanting van verschillende torenflats met grote, zelfs bovenmatig grote volumes. De KCML vroeg om daarvan af te zien en te kiezen voor een alternatieve strategie die aansluit bij een meer 'chirurgische' logica

van stadsrenovatie. Dat werk moet op een nauwkeurige analyse van de te behouden panden zijn gebaseerd en op de aansluiting met de naburige wijken die moet worden hersteld. Er moet bijzondere aandacht gaan naar de gebouwen van het Zuidstation, die in de jaren 1930-1950 zijn ontworpen, waaronder de gebouwen van de administratie, het vroegere postsorteergebouw en de twee vierhoeken, die een belangrijke erfgoed- en architecturale waarde hebben (arch. A. en Y. Blomme en F. Petit). De KCML drong ook aan op de herwaardering van de oost-westassen van de perimeter en op structurerende landschappelijke interventies om de stedelijke vormgeving te herstellen. De bouwplannen voor de openbare ruimte die door de Jamarlaan wordt gevormd achtte ze ontoelaatbaar op het vlak van stedenbouwkunde en erfgoed.

Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar:

https://crms.brussels/sites/default/files/avis/680/SGL4_0022_680_PAD_Midi.pdf

- **SCHAARBEEK / EVERE. Richtplan van Aanleg 'JOSAPHAT'. Gewijzigd plan van 2021.**

Beeld van de site in 2021 en 3D-kaart van de nieuwe toegestane volumes © perspective.brussels

Tijdens de zitting van 10/11/2021 bracht de KCML advies uit over het verbeterde Richtplan van Aanleg (RPA) 'Josaphat' en over het milieueffectenrapport ervan, dat een transformatie beoogt van het spoorwegterrein dat wordt afgebakend door de Auguste De Boeckstraat, de Leopold III-laan en het Oasebinnenhof, de Generaal Wahislaan, de Gustave Latinislaan en de Charles Gilisquetlaan evenals de

H. Consciencelaan. Het gaat om een oppervlakte van ongeveer 25 hectare verspreid over de grondgebieden van Schaarbeek en Evere. Het staat ingeschreven in het GBP als gebied van gewestelijk belang (GGB nr. 13), als gebied voor stedelijke industrie (GSI) en als gebied voor sport- en vrijetijdsactiviteiten in de open lucht in het zuiden. Ook al bevat het gebied geen erfgoederen die op de bewaarlister zijn

ingeschreven of beschermd zijn, toch heeft het terrein, omdat het is omringd door met bomen begroeide bermen, een onmiskenbare landschappelijke waarde. Bovendien kan de Josaphat-zone worden beschouwd als een belangrijk gewestelijk biodiversiteitsgebied; tellingen op het braakland vermelden zeer talrijke variëteiten van insecten, vogels en planten.

De KCML was geraadpleegd voor een eerste versie van dit ontwerp van RPA in 2019 en had op 18/11/2019 haar advies uitgebracht. Na openbaar onderzoek en raadpleging van de instanties had de Regering aangekondigd dat er wijzigingen aan het ontwerp van RPA zouden worden aangebracht en dat het MEV zou worden aangevuld. Op basis van die wijzigingen werd een nieuwe adviesaanvraag ingediend bij de KCML.

Wat het groene erfgoed betreft, oordeelde de KCML dat de nieuwe indelingen en veranderingen in verband met de groenruimten en verschillende 'parken' niet voldoende consequent waren en geen bevredigend antwoord boden op de opmerkingen die de KCML in haar eerste advies had geformuleerd, noch op de ambities en principes van het RPA dat duurzaam en ecologisch wil zijn en de klimaatuitdaging wil aangaan, noch op de principes die het GPDO had geopperd voor de Josaphat-zone. Ze stelde zich ook vragen over de relevantie van een beperkte en toegankelijke zone 'met hoge ecologische waarde', omdat de hoge biodiversiteit enkel kan worden beschermd en behouden als er uitgestrekte groenruimten blijven bestaan die niet toegankelijk zijn. Ze drong erop aan om de natuurlijke en landschappelijke kenmerken van

het gebied beter te benutten en bracht een reeks aanbevelingen uit.

Voor het groene netwerk pleit de KCML ervoor om de bedekte oppervlakte te verkleinen en de opening van de bogen van de bestaande brug te gebruiken, om de continuïteit van het groene netwerk te behouden en zo versnippering te voorkomen en om de continuïteit ervan naar het noorden van het gebied te behouden.

Voor het gedeelte landschap en stedelijke integratie vroeg de KCML een betere koppeling tussen de homogene en coherente wijken langs de perimeter van het RPA en de toekomstige wijk, met respect voor en in continuïteit met de structuur en het patroon van de bestaande omliggende straten, vooral wat de toegangen tot de nieuwe wijk betreft. In verband met het oprijzen van een 'baken' van 20 verdiepingen dat gepland is op het nieuwe stationsplein herhaalde de KCML haar grote voorbehoud dat ze al in 2019 formuleerde en herinnerde ze eraan dat het essentieel is visuele simulaties op te nemen in het MEV om de impact van de volumes te kunnen beoordelen.

De adviezen van de KCML over het ontwerp van RPA 'Josaphat' zijn online beschikbaar:

Advies van 18/11/2019:

https://crms.brussels/sites/default/files/avis/646bis/SBK40040_646bis_PAD_Josaphat_1.pdf

Advies van 10/11/2021:

https://crms.brussels/sites/default/files/avis/681/SBK40040_681_PAD_Josaphat_2021.pdf

Kaart van het bebouwde landschap: links ontwerp uit 2019 en rechts aangepast ontwerp uit 2021. Strategisch gedeelte van het ontwerp van RPA

© perspective.brussels

4. ADVIEZEN OVER STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENINGEN

De KCML kan door het Gewest of door een gemeente worden geraadpleegd over de stedenbouwkundige verordeningen. Het BWRO voorziet in de mogelijkheid om twee types stedenbouwkundige verordeningen uit te vaardigen:

- de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening (GSV)
- de Gemeentelijke Stedenbouwkundige Verordening (GemSV/GemSZ)

Deze verordeningen bevatten bepalingen voor de stedenbouwkundige kenmerken van de gebouwen of van hun onmiddellijke omgeving (bv. bouwprofiel, volume, vormgeving, stabiliteit). Ze leggen ook de regels voor de aanleg van de openbare ruimte vast.

De GSV staat hiërarchisch hoger dan de GemSV en kan dus niet-conforme bepalingen van de gemeentelijke bepalingen opheffen.

Geplande werken moeten de bepalingen van de stedenbouwkundige verordeningen naleven hoewel bepaalde afwijkingen van de voorschriften van de stedenbouwkundige verordeningen kunnen worden toegestaan.

5. ADVIEZEN OVER VRIJWARINGSVOORSTELLEN (BESCHERMING OF BEWARING)

Inzake vrijwaring wordt de Commissie geraadpleegd door de directie Cultureel Erfgoed over de vraag of het raadzaam is een goed te beschermen of op de bewaarlijst in te schrijven, en dit voor zowel gebouwen als landschappen. Aan het einde van de procedure formuleert de Commissie een antwoord op de eventuele opmerkingen of bezwaren van de eigenaars en de gemeenten. De Commissie kan ook op eigen initiatief een goed voordragen voor bescherming of bewaring. De uiteindelijke beslissing om een goed al dan niet te vrijwaren komt aan de Regering toe.

Voorbeelden :

- **ELSENE. Armand Huysmanslaan 198. Voorstel om het gebouw waarin de persoonlijke woning van architect Henri Montois zich bevindt als monument te beschermen.**

Links foto van het pand in 1956, uittreksel uit 'La Maison, 12e année, n° 10, octobre 1956'.
Rechts beeld © Google Street View, 2021.

Tijdens de zitting van 01/12/2021 sprak de KCML zich gunstig uit over het voorstel tot bescherming ingediend door de gemeente Elsenne van het gebouw van de

Belgische architecten Henri Montois en Robert Courtois aan de Armand Huysmanslaan 198. Het is een werk van twee belangrijke architecten uit de tweede helft

van de XXste eeuw en een bijzonder representatief voorbeeld van het uitgepuurde rationalisme van de eerste generatie naoorlogse modernisten met heel kenmerkende architecturale en stilistische kenmerken, (soberheid, rationaliteit en materiaalkeuze). De commissie benadrukte ook de originaliteit van het oorspronkelijke plan van de drie appartementen die elk anderhalf niveau innemen. Ze hoopt dat tijdens de

beschermingsprocedure ook de waarde van het interieur kan worden bevestigd, dat niet kon worden bezocht maar in architectuurtijdschriften uit de jaren 1950 aan bod komt.

Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar:

https://crms.brussels/sites/default/files/avis/682/IXL206_49_682_PROT_Armand-Huysmans_198_0.pdf

➤ **SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE. Vervloesemstraat 36. Voorstel tot bescherming als monument van de Vervloesem-school.**

De school ca. 1935. Collectie van het gemeentemuseum van Sint-Lambrechts-Woluwe

De school in 2021. Foto KCML

Na een voorstel van de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe om de Vervloesem-school te beschermen en na een bezoek ter plaatse bracht de KCML een gunstig advies uit over de bescherming, tijdens de zitting van 24/02/2021. De school is van de hand van de bekende architect Henri Jacobs, die niet enkel de oorspronkelijke school bouwde die in 1909 officieel werd geopend, maar die ook de auteur is van de in 1923-25 uitgevoerde verbouwingen en uitbreidingen. Het bezoek ter plaatse bevestigde het historische en artistieke belang van het pand, zowel aan de buitenkant als aan de binnenkant. Het bood trouwens ook de gelegenheid om de bijgebouwen te bezoeken, onder andere de vroegere

onderwijzerswoning, op nr. 38 van de Vervloesemstraat, en het huis dat misschien de conciërgewoning was. De KCML oordeelde dat de beschermingsmaatregel betrekking moest hebben op de volledige school en dat de bescherming ook kon worden uitgebreid tot de buitenschil van de onderwijzerswoning, die zowel qua historiek als qua buitenarchitectuur onlosmakelijk met de school is verbonden.

Het integrale advies over dit voorstel tot bescherming is online beschikbaar via: https://crms.brussels/sites/default/files/avis/669/WSL2026_669_PROT_Vervloesem.pdf

➤ **UKKEL. Foestraetslaan 63. Persoonlijke woning van architect Pierre Humblet. Voorstel tot bescherming als monument van de volledige woning en de tuin.**

Links de voorgevel van de woning die uitkijkt op de hoofdtuin.

Rechts de linkerzijgevel van de woning met de ingang onder een luifel (foto's KCML)

Na een bezoek op 24/03/2021 bracht de KCML tijdens de zitting van 31/03 een gunstig advies uit over de bescherming van de volledige woning omwille van haar esthetische, culturele en wetenschappelijke waarde. Gezien de nauwe samenhang tussen de woning en de tuin, oordeelde ze dat de bescherming van de woning ook moest worden uitgebreid tot de tuin.

Het gaat om de persoonlijke woning in modernistische stijl uit 1960 van architect Pierre Humblet. Het pand staat achteraan op het perceel, heeft een L-vorm en volgt het

relief van het terrein. De woning heeft een hellend dak en valt op door haar aan de buitenkant perfect leesbare structuur, een bijna volledig glasoppervlak ingedeeld volgens een knappe lijstwerkcompositie aan de kant van de hoofdtuin, en een hoofdzakelijk massieve zijgevel (baksteen) waarin de ingang van de woning wordt benadrukt door een betonnen luifel. Het spel van materialen zoals baksteen, beton en exotisch hout (iroko en kambala) verlevendigt het geheel van de gevels.

Die hoge materiaalkwaliteit is ook binnen aanwezig in de afwerkingen. Er zijn nog heel veel oorspronkelijke interieurdetails overgebleven: schuifwanden, beslag (deurklinken), V-vormige trapeleuning, Cubex-keuken, geen zichtbare bekabeling door dubbele wanden waar de kabels onzichtbaar door lopen. De metalen binnendeuren en hun lijsten vervullen een structurele functie als latei. De heel lichte en naar buiten gerichte woning die toch ook een zekere intimiteit heeft, heeft weinig verbouwingen gekend, is zeer coherent gebleven en getuigt met brio van de moderne architectuurstijl uit de jaren 1960 die nog te weinig erkenning krijgt.

Pierre Humblet was een Belgische architect en stedenbouwkundige wiens werk nog weinig gedocumenteerd is. Tussen 1951 en 1959 werkte hij bij de Office des cités africaines au Congo belge. In 1960 kwam hij terug naar België en was hij actief in grootschalige projecten, zoals de universiteitsgebouwen in Sart-Tilman en Louvain-la-Neuve. Hij realiseerde ook verschillende privéwoningen maar daarover hebben we weinig informatie. Zijn architecturaal werk wordt gekenmerkt door een Belgisch modernisme met Afrikaanse invloeden. Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar: https://crms.brussels/sites/default/files/avis/671/UCL20407_671_PROT_Foestraets_63.pdf

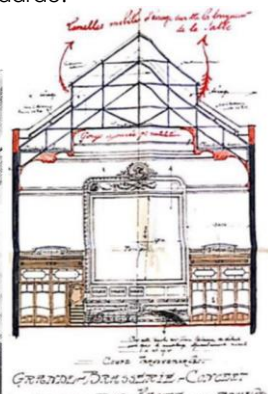
➤ **BRUSSEL. Hoogstraat 81-85A / Blaesstraat 34-38 – Voorstel tot bescherming van de spektakelzaal 'Elisabethzaal' op initiatief van de KCML.**

Op de Vergadering van 12/05/2021 formuleerde de KCML het voorstel tot bescherming van de spektakelzaal met de naam 'Elisabethzaal' en haar dak, die zich in het gebouw aan de Hoogstraat 81-85A bevindt. Na een projectvergadering op 19/09/2020 en

twee bezoeken op 08/10/2020 en 05/02/2021 in aanwezigheid van een delegatie van de KCML, stemde de Commissie ermee in dat de zaal een officiële erkenning zou krijgen omwille van haar hoge erfgoedwaarde:

(Carte postale-reclame, vers 1935)

Links: oude ansichtkaart (circa 1935) van de spektakelzaal⁴

Rechts: plan van de benedenverdieping van de 'Zaal Elisabeth' uit de vergunningsaanvraag uit 1911. Archief van de Stad Brussel

Historisch belang: de zeer dichtbevolkte volkswijk de Marollen telde maar liefst zes bioscopen en theaterzalen die tussen 1907 en 1938 de deuren openden. De 'Elisabethzaal' is een nog overblijvend voorbeeld in de Marollen, samen met de bioscoop 'Rialto'. Tussen 1909 en 1911 stond het pand leeg, met het oog op de geplande vestiging van een brasserie en een spektakelzaal. Het etablissement was voorzien van een grote zaal voor 'film en concert' aan de binnenkant van het huizenblok en werd in 1911 gebouwd volgens de plannen van architect Jean van

Hall. Café-brasserie 'Elisabeth' opende de deuren in 1912. In 1920 verscheen de naam 'danszaal Elisabeth' in de Almanakken van de Handel en de Industrie⁵. Volgens een ansichtkaart en een reclame uit de jaren 1930⁶ had de zaak toen ook de naam 'Dancing Rodeo'. De gebouwen en de zaal kregen een nieuwe bestemming als handelsruimte in de jaren 1970. Het Archief van de Stad Brussel heeft nog een reeks plannen die het gebouw documenteert en het mogelijk maakt om de evolutie ervan te reconstrueren.

Artistieke en esthetische belangen:

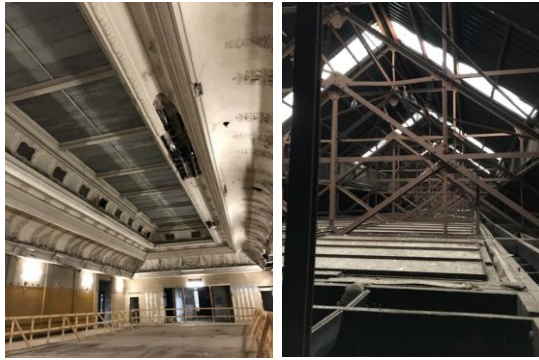
De volumetrie, het plafond met lijstwerk van vezelstuc/stuc en het metalen geraamte vormen de opmerkelijkste kenmerken van deze zaal. Het plafond heeft nog altijd een groot deel van de decoratie geïnspireerd door de Louis XV-stijl, met schelpmotieven en lofwerk. In het midden van het plafond van de zaal

Er blijft nog een spoor over van het grote glazen dak. Het dak van de grote spektakelzaal heeft een metalen gebint van hoge kwaliteit. De combinatie van die twee werkstukken (metaalstructuur en plafond van vezelstuc/stuc dat erin is opgehangen) onderscheidt zich als een buitengewoon ensemble.

⁴ DUBREUCQ JACQUES, *Bruxelles 1000. Une histoire Capitale. Volume 1*. Brussel, s.n. 1996.

⁵ Archief van de Stad Brussel, Onlinearchieven, Almanakken van de Handel en de Industrie, AC_1912, p.103. ; AC_1920, p.97. Online beschikbaar: www.archives.bruxelles.be/almanach

⁶ DUBREUCQ JACQUES, op. cit.

Plafond van de spektakelzaal Elisabeth. Foto KCML. Metalen gebint van het dak van de zaal. Foto KCML

Gezien het feit dat dit een kostbare en zeldzame getuige is van een spektakelzaal uit het begin van de XXe eeuw, geïntegreerd in een dichtbebouwd huizenblok in de Marollen, en dat ze haar volumetrie, rijke decoratie en tal van structurele elementen en oude voorzieningen heeft behouden, stelde de KCML

een bescherming als monument voor de totaliteit van de zaal voor.

Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar: https://crms.brussels/sites/default/files/avis/673/BXL22744_673_PROT_Haute_81_85.pdf

6. ADVIEZEN OVER WETTELIJKE ASPECTEN

De KCML onderzoekt ook de juridische gevolgen van de voorstellen die onder meer door de Regering worden gedaan.

Voorbeelden :

- **Ontwerp van besluit van de RBHG tot bepaling van de handelingen en werken die vrijgesteld zijn van een stedenbouwkundige vergunning, van het advies van de gemachtigde ambtenaar, van de gemeente, van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, van de overlegcommissie evenals van de speciale regels van openbaarmaking of van de medewerking van een architect.**

Tijdens de zitting van 02/06/2021 bracht de KCML een advies uit over het ontwerp van besluit tot bepaling van de handelingen en werken die vrijgesteld zijn van een stedenbouwkundige vergunning, van het advies van de vereiste overheden of instanties volgens toepassing van het BWRO, van de speciale regels van openbaarmaking of van de medewerking van een architect. De KCML had tijdens de zitting van 21/08/2019 al een advies uitgebracht over een eerste ontwerptekst. Het ontwerp kadert in een tendens van administratieve vereenvoudiging en rationalisatie en van vereenvoudiging van de vergunningsprocedures. Dat is een doelstelling waarmee de KCML het uiteraard eens is maar ze stelde anderzijds vast dat de tekst uiterst complex. Hij lijkt weinig soelaas te brengen

inzake de ingewikkelde administratie die komt kijken bij de behandeling van dossiers voor stedenbouwkundige vergunningen. De complexe procedures dreigen in het nadeel te spelen van een coherent stedenbouwkundig en erfgoedbeheer dat duidelijk is voor de burger. Ze formuleerde vervolgens opmerkingen, aanbevelingen en suggesties voor alle nieuwe voorgestelde wijzigingen, voor een coherent beheer met aandacht voor het erfgoed.

Het volledige advies van de KCML is online beschikbaar:

https://crms.brussels/sites/default/files/avis/674/BXL60_033_674_Dispense.pdf

- **Evaluatie van de toepassing van de laatste hervorming van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO).**

De ordonnantie van 30 november 2017 tot hervorming van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO) en de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen en tot wijziging van aanverwante wetgevingen trad op 1 september 2019 in werking. In het kader van haar algemene beleidsverklaring 2019–2024 engageerde de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich ertoe om een jaar na de inwerkingtreding van de tekst de uitvoering van de hervorming van het BWRO te evalueren. Indien nodig zal de Regering regelgevende aanpassingen voorstellen om de procedures te vereenvoudigen.

In dit kader was de KCML uitgenodigd om een advies te formuleren over de toepassing van het nieuwe BWRO. De KCML bracht haar advies uit op de zitting van 13/01/2021. Een groot deel van haar advies ging

over de evaluatie van de nieuwe termijnen die van kracht zijn. Ze deed in dat verband voorstellen om die termijnen aan te passen, zodat ze meer afgestemd zijn op haar werking een rekening houden met de quorumproblemen in bepaalde perioden van het jaar maar ook met de complexiteit en het volume van de dossiers die ze moet behandelen. Ze broeg ook de nieuwe bepalingen voor de projectvergaderingen te evalueren, zowel voor de behandelingsprocedure van de vergunningen en de participatie als voor het meer organisatorische deel. In de huidige vorm is het voor de KCML niet altijd mogelijk om zich collegiaal op te stellen.

De andere opmerkingen zijn opgenomen in het advies dat hier beschikbaar is:
https://crms.brussels/sites/default/files/avis/667/BXL60_033_667_LEG_EvaluationCoBAT.pdf

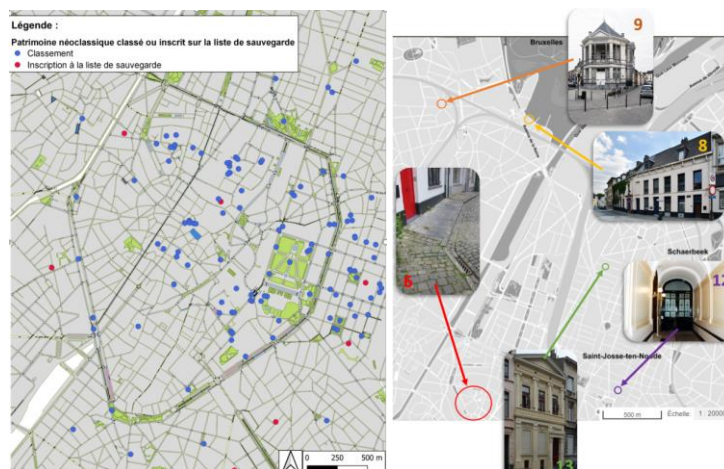
7. AANBEVELINGEN EN STUDIES

De Commissie kan ook het initiatief nemen om haar bevindingen over diverse erfgoedkundige thema's aan de Regering voor te leggen. Ze kan aanbevelingen formuleren over actuele onderwerpen die bijzondere aandacht verdienen.

Door bepaalde thema's te onderzoeken en uit te diepen (energieprestaties, restauratietechnieken, enz.), wil de Commissie bijdragen tot een beter begrip van deze vraagstukken en zowel de aanvragers als de ontwerpers en het grote publiek sensibiliseren.

Voorbeeld:

- **BRUSSELS GEWEST. Studie met het oog op een campagne ter bescherming van neoclassicistisch erfgoed.**

Locatie van de beschermde neoclassicistische gebouwen en enkele voorbeelden uit het huidige onderzoek. Beelden afkomstig uit het tussentijdse rapport © Sarah Huart

In 2021 volgde en begeleidde de KCML samen met de Directie Cultureel Erfgoed de studie die ze in december 2020 uitbesteedde aan het Centre de recherches de l'ULB en Archéologie et Patrimoine (Créa-Patrimoine – ULB) en waarvan de goedkeuring begin 2022 is gepland. Dit onderzoek wil de contouren definiëren voor een betere bescherming van het neoclassicistische erfgoed en een tool voorstellen voor een toekomstige beschermingscampagne. Ze voorziet in de opmaak van een balans van de reeds uitgevoerde beschermingen en het opstellen van vs

geactualiseerde criteria die een representatieve selectie van gebouwen en landschappen mogelijk maken. De studie heeft niet als doel een definitief en volledig overzicht te geven van de (nog) te beschermen goederen, maar moet veeleer worden gezien als een evolutief reflectie- en referentiekader, dat kan bijdragen aan de ontwikkeling van tools voor de bescherming van het erfgoed in het algemeen. Meer concreet moet de studie dienst doen als evaluatierooster voor toekomstige aanvragen voor de bescherming van neoclassicistisch erfgoed.

8. BEGELEIDING VAN PROJECTEN, BEZOEKEN, VERGADERINGEN, WERKGROEPEN

Naast de eigenlijke adviezen omvat het werk van de KCML ook de begeleiding, samen met de Directie Cultureel Erfgoed, van de aanvragers bij de uitwerking van hun ontwerp, evenals de deelname aan bezoeken en vergaderingen met de aanvragers en/of publieke of private partners en met de adviseurs (architecten, studiebureaus, enz.).

Tijdens deze vergaderingen en bezoeken nemen de leden van de KCML kennis van de informatie die de deelnemers aandragen. Zij informeren op hun beurt al de deelnemers over de algemene principes die de Commissie verdedigt en ze lichten de inhoud van de uitgebrachte adviezen toe. Het is de leden echter niet toegestaan om in naam van de Commissie te beslissen en ze houden zich strikt aan het principe van het collegiale karakter van de adviezen. Na elke vergadering of elk bezoek brengen deze leden verslag uit tijdens de volgende voltallige zitting van de Commissie. Deze verslagen worden integraal opgenomen in de verslagen van de zittingen.

De begeleiding van de ontwerpen, die soms over verscheidene jaren doorloopt, blijkt bijzonder nuttig te zijn om tot een gunstige afloop te komen. Deze vergaderingen en bezoeken worden zo vroeg mogelijk in de procedure ingelast en kunnen plaatsvinden vanaf de ontmoeting met de aanvrager tot aan de eventuele wijzigingen op de werf. Ze bieden de betrokken instanties de mogelijkheid om de evolutie van de ontwerpen efficiënt op te volgen.

De KCML hecht veel belang aan deze vergaderingen en bezoeken die nodig zijn om aanvragers of andere instellingen te sensibiliseren, te informeren en te begeleiden.

Projectvergaderingen

Vooraleer een vergunningsaanvraag in te dienen kan een aanvrager aan de vergunningverlenende overheid (gemeenten of Gewest) vragen om een projectvergadering te houden. Tijdens die vergadering kunnen aanvragers en ontwerpers van gedachten wisselen met de vertegenwoordigers van de administraties die de vergunningen afleveren en desgevallend ook met andere instanties, zoals de KCML. Tijdens de projectvergadering wordt overlegd over de grote lijnen van het project zonder voorop te lopen op de beslissing die door de vergunningverlenende overheid zal worden genomen in het kader van de behandelingsprocedure van de aanvraag.

De deelname van een lid van de KCML aan een projectvergadering vervangt dus niet de reglementaire adviesaanvraag volgens de bepalingen van het BWRO, noch de eindbeslissing die de KCML collegiaal moet nemen. Wanneer de KCML reeds een advies over het ontwerp uitbracht geldt dit als richtlijn om het standpunt van de KCML toe te lichten. Wanneer nog geen collegiaal advies werd uitgebracht worden, in de mate van het mogelijke, de voorbereidende documenten voor de projectvergadering besproken tijdens een plenaire zitting van de KCML. Op die manier kan het lid dat deelneemt aan de projectvergadering reeds kan aangeven in welke richting de KCML het ontwerp wenst te zien evolueren.

9. WETTELIJKE TERMIJNEN

Adviezen van de KCML over:

- de vergunningsaanvragen met betrekking tot een beschermd goed / eensluitend advies: **30 dagen** te rekenen vanaf de aanvraag. Wordt deze termijn niet in acht genomen, dan wordt het advies geacht gunstig te zijn, tenzij de Commissie binnen die termijn beslist heeft om een bijkomende studie te laten uitvoeren. In dat geval beschikt ze over een aanvullende termijn van **60 dagen** om haar advies uit te brengen. Wordt deze termijn niet in acht genomen, dan wordt het advies geacht gunstig te zijn (art. 177, § 2, 2° en § 3,b van BWRO);
- de aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning voor de goederen gelegen in een vrijwaringszone, ingeschreven op de inventaris van het onroerend erfgoed en/of daterend van voor 1932: **30 dagen**. Na verloop van deze termijn wordt de procedure voortgezet (art. 125, art. 126 n art. 177, §1 van het BRWO);
- de beschermingsaanvragen: **45 dagen**. Na verloop van deze termijn wordt de procedure voortgezet (art. 222, §3);
- adviezen over het vooronderzoek naar de beschermingsaanvragen (na afronding van dit onderzoek): **45 dagen**. Na verloop van deze termijn wordt de procedure voortgezet (art. 225, §2);
- de aanvragen tot inschrijving van een goed op de bewaarlíst: **90 dagen**. Na verloop van deze termijn wordt de procedure voortgezet (art. 210, §2, 3°);
- de aanvragen van derden voor het opstellen van een beheersplan voor erfgoed: **45 dagen** voor het (niet-eensluitend) advies over de aanvraag met betrekking tot het belang van het opstellen van een beheersplan voor erfgoed. Bij ontstentenis daarvan wordt de procedure voortgezet (art. 242/4); **45 dagen** voor het eensluitend advies over het ontwerp van het beheersplan voor erfgoed, bij ontstentenis waarvan de procedure wordt voortgezet. De KCML kan daarnaast beslissen, binnen de erin beoogde termijn, om een aanvullende studie te laten uitvoeren, in welk geval ze beschikt over een bijkomende termijn van **60 dagen** om haar advies uit te brengen. Bij ontstentenis daarvan wordt de procedure voortgezet, zonder dat enig advies dat na die termijn werd uitgebracht in aanmerking moet worden genomen (art. 242/8);
- de ontwerpen van GewOP's: **60 dagen**. Wanneer het advies niet binnen deze termijn wordt overgemaakt, wordt het genegeerd en wordt de procedure voortgezet (art. 18, §4);
- de ontwerpen van GBP's: **60 dagen**. Bij ontstentenis hiervan wordt de procedure voortgezet (art. 25, §4);
- de ontwerpen van GemOP's en BBP's: **30 dagen**. Eens die termijn vervallen worden de niet uitgebrachte adviezen geacht gunstig te zijn (art. 35, §1 en art. 48, §3).
- De ontwerpen van RPA: **30 dagen**. Na afloop van deze termijn wordt de procedure voortgezet (art. 30-5, §1er).
- De ontwerpbesluiten van aanduiding en van beheerplannen met betrekking tot gewestelijke natuurreservaten, wanneer het om een beschermd landschap gaat: **45 dagen**. Bij ontstentenis van het advies binnen deze termijn wordt voorbijgegaan aan het advies en wordt de procedure voortgezet (art.29, §2, 4° van de Ordonnantie op het behoud van de Natuur).
- De ontwerpbesluiten van aanduiding en van beheerplannen met betrekking tot erkende natuurreservaten, wanneer het om een beschermd landschap gaat: **45 dagen**. Bij ontstentenis van het advies binnen deze termijn wordt voorbijgegaan aan het advies en wordt de procedure voortgezet (art.32, §3 van de Ordonnantie op het behoud van de Natuur).
- De ontwerp beheerplannen betreffende Natura 2000- deelgebieden wanneer het om een beschermd landschap gaat: **45 dagen**. Bij ontstentenis van het advies binnen deze termijn wordt voorbijgegaan aan het advies en wordt de procedure voortgezet (art.50, §3, 4° van de Ordonnantie op het behoud van de Natuur).

III. ENKELE CIJFERS

SYNTHESE VAN DE VERSCHILLENDE ADVIEZEN DOOR DE KCML UITGEBRACHT IN 2019

ADVIES KCML	Aantal in 2019	Aantal in 2020	Aantal in 2021
adviezen over beschermd erfgoed	145	146	156
eensluitende adviezen in het kader van UNV-procedures	102	99	113
<i>gunstige eensluitende adviezen</i>	8	8	11
<i>eensluitende adviezen onder voorbehoud</i>	76	76	81
<i>ongunstige eensluitende adviezen</i>	18	15	21
<i>bemerkingen</i>	/	/	/
niet behandelde in plenaire	/	/	/
principeadviezen voorafgaand aan aanvragen tot unieke vergunning	36	35	29
vragen om aanvullende informatie	4	5	3
opvolging na eensluitende adviezen	3	5	9
adviezen op vraag van plannen voor erfgoedbeheer	2	2	2
andere	/	/	/
adviezen over niet-beschermd goederen	283	267	329
adviezen over aanvragen tot SV18	129	110	301
niet behandelde in plenaire	143	154	23
adviezen over aanvragen tot SA	/	1	1
adviezen over VERKV	/	/	/
adviezen over aanvragen tot BBP	/	/	/
adviezen over andere stedenbouwkundige plannen: GGSV, Natuurplan, GPDO, GemOP, DWC, GBP, GemSV, GemSZ	8	/	3
informatieve adviezen voorafg. aan aanvragen tot stedenbouwk. verg.	3	3	1
mededelingen / adviezen uitgaande van de KCML over niet-beschermd goederen	/		/
TOTAAL: adviezen over aanvragen tot werken (beschermd en niet-beschermd goederen)	428	413	485
adviezen over welgevende aspecten	5	/	2
adviezen in het kader van algemene bedenkingen	1	/	/
aantal adviezen in het kader van de vrijwaringsprocedures	10	16	30
totaal aantal adviezen uitgebracht tijdens plenaire vergaderingen	444	429	517
aantal plenaire vergaderingen	17 +3	20	17 (+2)
aantal bezoeken en vergaderingen	180	171	117

Betekenis van de afkortingen:

UNV = unieke vergunning
 SV = stedenbouwkundige vergunning
 UNAT = uniek attest
 SA = stedenbouwkundig attest
 VERKV = verkavelingsaanvraag
 BBP = Bijzonder Bestemmingsplan
 GGSV: Gezonde Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening
 GPDO: Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling
 GemOP: Gemeentelijk ontwikkelingsplan
 DWC: Duurzaam wijkcontract
 GBP: Gewestelijk Bestemmingsplan
 GemSV: Gemeentelijke Stedenbouwkundige Verordening
 RPA: Richtplan van Aanleg

IV. EEN MULTIDISCIPLINAIR TEAM VAN LEDEN EN EEN VAST SECRETARIAAT

CRMS après son renouvellement en octobre 2021 © urban.brussels

1. 18 MULTIDISCIPLINAIRE LEDEN

De Commissie is samengesteld uit achttien leden die worden aangesteld op basis van hun algemeen erkende deskundigheid binnen hun referentiedomein inzake het behoud van het erfgoed. Ze omvat architecten en ingenieurs, evenals deskundigen op het gebied van natuurlijk erfgoed en historische tuinen, restauratietechnieken en archeologie, aangevuld met historici en kunsthistorici, stedenbouwkundigen en specialisten op juridisch en economisch gebied.

Onder deze achttien leden, die allemaal door de Regering worden benoemd, zijn er twaalf aangeduid op voorstel van het Brussels Parlement, na een oproep tot kandidaatstelling, en zes op voorstel van de Commissie, en dit voor een mandaat van zes jaar, tweemaal hernieuwbaar. De Commissie wordt elke drie jaar voor de helft hernieuwd.

Elke twee à drie weken komt de Commissie in plenaire vergadering samen om de aanvragen afkomstig van de verschillende gewestelijke of gemeentelijke besturen te onderzoeken. In 2020 heeft de KCML 18 + 2 plenaire vergaderingen gehouden. Vanaf april 2020 werden de plenaire zittingen online gehouden ten gevolge van de maatregelen die werden getroffen naar aanleiding van de Covid-19 gezondheidscrisis.

De zittingen worden geleid door de voorzitter, bijgestaan door de ondervoorzitter. Elke aanvraag wordt door een of meer leden voorbereid en aan de Commissie voorgesteld. Dat veronderstelt vanwege de verslaggever een analyse van het dossier, een bezoek ter plaatse, eventuele contacten met de besturen, de aanvrager en/of de ontwerper van het project, onderzoekwerk in de literatuur of in archieven, enz. Het secretariaat van de KCML staat de leden bij tijdens hun werkzaamheden en hun opzoeken en bereidt een objectieve voorstelling van de dossiers voor (sinds april 2019 een digitale presentatie die tijdens de online-zittingen getoond kan worden).

Na deze toelichting brengt de KCML, na beraadslaging, haar adviezen collegiaal uit. Tijdens de debatten respecteren de Commissieleden een strikte deontologische code die is vastgelegd in een huishoudelijk reglement dat de Regering op 24/06/2021 heeft goedgekeurd. Zo moet elk lid dat op een of andere manier aan een dossier verbonden is, de Vergadering tijdens de bespreking van dit punt verlaten. Naast de aanvragen waarvoor een advies van de KCML vereist is, kunnen ook debatten over algemene of actuele thema's op de agenda van de zitting worden geplaatst.

Samenstelling van de KCML in 2021

In 2021 werd de KCML voor de helft vernieuwd volgens de bepalingen van art. 11 §2 3-4 van het BWRO:

- In een eerste fase werden er zes nieuwe leden benoemd door de Regering (BRBHG van 16/09/2021), op voordracht van het parlement, na een oproep tot kandidaatstelling gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 07/05/2021.
- Vervolgens werden er twee nieuwe leden benoemd door de Regering (BR van 16/12/2021), op voordracht van de KCML, na een oproep tot kandidaatstelling door de KCML.

Aangezien de heer Frisque uittredend lid was, liep zijn mandaat als voorzitter van de KCML ook af. Zijn mandaat als lid werd vernieuwd door het besluit van 16/12/2021. Vanaf die datum zat de heer Steven De Borger, ondervoorzitter, de zittingen van de KCML voor.

Samenstelling van de KCML tot 01/10/2021

Leden benoemd door de Regering op voordracht van het Parlement / 1 RB van 29.06.2017 – Belgisch Staatsblad 12.07.2017 – uitvoering vanaf 15.09.2017	
1.	Steven DE BORGER (NL) (Ondervoorzitter - AG du 29.11.2018) Architect
2.	Stefaan VAN ACKER (NL) Architect
3.	Cécile MAIRY (FR) Ingenieur-architect, DES in Studie en Beheer van cultureel erfgoed, Professor aan de UCL
4.	Benoît SCHOONBROODT (FR) Licenciaat Stedenbouw
5.	Christophe LOIR (FR) DOctir un de Geschiedenis, Professor aan de ULB
6.	Arnold CZERWONOGORA (FR) Burgerlijk Ingenieur Bouwkunde
Leden benoemd door de Regering op voordracht van de KCML / 1 MB van 23.11.2017 – Belgisch Staatsblad 30.11.2017 – uitvoering vanaf 01.01.2018	
7.	Quentin DE RADIGUES (FR) Licenciaat in de Rechten
8.	Isolde VERHULST (NL) Architect
9.	Catherine DE ZUTTERE (FR) Licenciaat in de Rechten en Stedenbouw
10.	Christine SOMMEILLIER (FR) Landschapsarchitect
Leden benoemd door de Regering op voordracht van het Parlement / 2 MB van 21.05.2015 – Belgisch Staatsblad 24.06.2015 – uitvoering vanaf 01.09.2015 – einde mandaat op 01/10/2021	
11.	Jérôme BERTRAND (FR) Licenciaat Kunstgeschiedenis en histoire de l'art
12.	Filip DESCAMPS (NL) Ingenieur-architect, Professor aan de VUB
13.	Vincent HEYMANS (FR) (ontslagnemend sinds 10.07.2018) Doctor in de Kunstgeschiedenis
14.	Lise NAKHLE (FR) (ontslagnemend sinds 05.09.2020) Licenciaat in de Geschiedenis
15.	André TOUSSAINT (FR) Land- en tuinbouwkundige, bioingenieur, r Professor Emeritus aan de l'ULg
16.	Ann VERDONCK (NL) Doctor in de architectuur, professor
Leden benoemd door de Regering op voordracht van de KCML / 2 MB van 22.10.2015 – Belgisch Staatsblad 27.10.2015 – uitvoering vanaf 01.11.2015 – einde mandaat op 01/12/2021	
17.	Ann VOETS (NL) Licenciaat in de Kunstgeschiedenis en Archeologie– landschapsarchitect
18.	Christian FRISQUE (FR) (Voorzitter tot 16/12/2021 – MB van 29.11.2018) Architect - stedenbouwkundige

Samenstelling van de KCML vanaf 01/10 2021

Het mandaat van leden 1 t/e.m. 10 van bovenstaande tabel loopt tot in september 2023. In 2021 werden de volgende 8 leden benoemd :

Leden benoemd door de Regering op voordracht van het Parlement / 2 AGRBC du 16.09.2021 — prise d'effet 01.10.2021	
11.	M. Francis METZGER (FR) Architect
12.	Mme Marieke JAENEN (NL) Licenciée Kunstwetenschappen en Archeologie
13.	M. Benoît MORITZ (FR) Architect - Stedenbouwkundige
14.	Mme Odile DE BRUYN (FR) Doctor in de Geschiedenis
15.	M. Filip DESCAMPS (NL) Ingenieur-architect, Professor aan de VUB.
16.	Mme Bénédicte DEL MARMOL (FR) Licenciée Kunstwetenschappen en Archeologie
Leden benoemd door de Regering op voordracht van de KCML / 2 MB van 16.12.2021 — uitvoering vanaf 01.12.2021	
17.	Ann VOETS (NL) Licenciée in de Kunstgeschiedenis en Archeologie– landschapsarchitect
18.	Christian FRISQUE (FR) Architect - stedenbouwkundige

Taken uitgevoerd door de leden van de KCML

A. Taken uitgevoerd in het kader van de plenaire vergaderingen

- bezoeken aan gebouwen met het oog op het dossieronderzoek;
- deelname aan plenaire vergaderingen;
- bepaalde dossiers onderzoeken, verslag uitbrengen en adviesvoorstellen aan de Commissie voorleggen;
- deelname aan de debatten voorafgaand aan de collegiale adviezen;
- verslag uitbrengen van de werkvergaderingen en werkgroepen.

B. Taken uitgevoerd door de leden van de KCML in het kader van de dossieropvolging

- deelnemen aan (project)vergaderingen;
- deelnemen aan de begeleidingscomités die werden opgericht in het kader van sommige grote restauratieprojecten.

C. Studiewerk en algemene aanbevelingen

De KCML neemt regelmatig het initiatief tot de oprichting van werkgroepen voor de studie van de actuele onderwerpen in verband met het behoud van erfgoed in het Brussels Gewest. Dit impliceert:

- regelmatig deelnemen aan vergaderingen;
- documentatie en studie van de behandelde onderwerpen;
- referentieteksten opstellen en aan de plenaire vergadering voorleggen.

D. Diverse activiteiten

- aansturing en begeleiding van de studies die de KCML heeft besteld en aangestuurd;
- vertegenwoordiging van de KCML bij de verschillende instanties en voorlichting van de burger over de opdrachten en de werkzaamheden van de KCML.

E. Specifieke opdrachten van de voorzitter en de vicevoorzitter

- voorbereiding van de plenaire zittingen samen met het secretariaat;
- de vergaderingen voorzitten: inleiding en conclusie van de debatten, samenvatting van de adviezen;
- goedkeuring en ondertekening van de adviezen binnen de wettelijke termijnen, alsook van de algemene correspondentie;
- goedkeuring van de agenda's en van de verslagen van de plenaire zittingen;
- naleving tijdens de vergaderingen van de KCML van het huishoudelijk reglement van de KCML, de wettelijke bepalingen en van kracht zijnde procedures

Waarnemers in 2021

Nemen ook deel aan de zittingen in de hoedanigheid van waarnemers, vertegenwoordigers van de directie Cultureel Erfgoed en van de directie Stedenbouw – directies die allebei ressorteren onder het Gewestelijk Bestuur dat de vergunning aflevert.

VOOR DE DIRECTIE CULTUREEL ERFGOED (D.C.E.)	
M. Thierry WAUTERS	Directeur – gemachtigde ambtenaar
Mme Manja VANHAELEN	1e Ingenieur – verantwoordelijk voor het departement Restauratie
Mme Catherine LECLERCQ	Verantwoordelijk voor het departement Landschappen
M. H. LELIÈVRE	Verantwoordelijk voor departement Identificatie en Bescherming

2. VAST SECRETARIAAT

In haar dagelijkse werking wordt de KCML bijgestaan door een vast secretariaat, dat wordt geleid door de secretaris en de adjunct-secretaris (art. 11§4 van het BWRO). Het secretariaat van de KCML is een departement van de DCE. In samenspraak met de voorzitter stelt het secretariaat de agenda's en de verslagen van de vergaderingen op. Het documenteert de aanvragen die ter advies aan de KCML worden voorgelegd, maakt een geïllustreerd presentatiedocument op dat toelaat elk dossier tijdens de plenaire zitting te documenteren en te visualiseren, neemt nota van de uitgebrachte adviezen, maakt ze op, legt ze ter goedkeuring aan de Commissie voor, en maakt ze over aan de aanvrager. Het organiseert de bezoeken aan gebouwen en landschappen, de werkvergaderingen en de denkgroepen. Het werkt de dossiers van de KCML bij, archiveert ze en houdt de werkinstrumenten (databank, foto's, enz.) en het register van deze dossiers en van de uitgebrachte adviezen up-to-date. Het staat in voor de publicatie van de adviezen van de KCML op de website (www.KCML.irisnet.be). In 2020 werd een project aangevat om de website van de KCML toegankelijker en gebruiksvriendelijker te maken.

Naast de administratieve en logistieke steun stellen de secretariaatsmedewerkers van de KCML ook hun opleiding en hun ervaring op het gebied van het Brussels onroerend erfgoed ter beschikking van de leden van de KCML. Ze bewaren het "geheugen" van de KCML en stellen de leden in staat hun ideeën te baseren op een grondige kennis van de historie van de dossiers en van de uitgebrachte adviezen; zo kunnen de debatten en beslissingen vertrekken vanuit een algemeen bekend en gedeeld denkkader. In die zin verzekert het secretariaat de continuïteit van de werkzaamheden en de adviezen van de KCML.

© urban.brussels

Samenstelling van het vast secretariaat van de KCML in 2019

Aurélie AUTENNE	<i>Vast secretaris, architect, Master in Conservatie (F)</i>
Griet MEYFROOTS	<i>Adjunct-Secretaris, Licentiate in de kunstwetenschappen en de Archeologie, Master in Conservation (NL) (sinds 16/03/2020)</i>
Maxime BADARD	<i>Attaché, Historicus (F)</i>
Bénédicte de GHELLINCK	<i>Attaché, Licentiate in de Kunstgeschiedenis en de Archeologie, Master in Conservatie (F),</i>
Karin DEPICKER	<i>Attaché, Licentiate in de Kunstgeschiedenis en de Archeologie (F)</i>
Ann HEYLEN	<i>Attaché, Licentiate in de Kunstgeschiedenis en de Archeologie (NL)</i>
Carine VANDERSMISSEN	<i>Adjunct (F)</i>

V. BUDGET

De KCML beschikt over een jaarlijks budget waarmee zij haar opdrachten flexibel en zelfstandig kan uitvoeren. De secretariaatsmedewerker die voor de boekhouding verantwoordelijk is, wordt door de ordonnateurs en door de dossierbeheerders gecontroleerd en bijgestaan, en voert de budgettaire beslissingen van de KCML uit. Het gewestelijke budget wordt geregeld bij ordonnantie houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle. Het beheer ervan is opgenomen in het informaticasysteem SAP (*Service Advertising Protocol*), zodat de betrokkenen op elk ogenblik de evolutie kunnen volgen.

De kredieten van de KCML zijn bestemd voor de uitvoering van de beslissingen en projecten van de Commissie en voor de vergoeding, door middel van presentiegelden, van de leden voor hun prestaties tijdens de plenaire zittingen, de vergaderingen en de bezoeken, alsook van de werkgroepen die binnen de Commissie zijn opgericht. Ze dekken tevens de onkosten voor de organisatie van de zittingen en de vergaderingen.

In 2021 bedroeg het budget van de KCML 173.000 €, te weten 163.000 € als werkingsbudget en 10.000 € als investeringsbudget. Onderstaande tabel toont de uitgaven van 2021 en vergelijkt ze met die van de voorafgaande jaren.

Totaalbudget CRMS	2021	2020	2019	2018	2017
	173.000 €	173.000 €	172.000 €	172.000 €	172.000 €
Werkingsbudget (vastleggingskredieten– allocaties 330050803 1211 / 330050701 1112)					
BESCHIKBAAR BUDGET	163.000 €	163.000 €	162.000 €	162.000 €	162.000 €
zitpenningen van de leden	56.475 €	48.450 €	71.525 €	67.000 €	66.625 €
Studies en onderzoek	26.220 €	4.356 €	/	35.595 €	39.000 €
Overige werkingskosten	18.952 €	61.744 €	24.516 €	26.412 €	23.722 €
TOTAAL	101.647 €	114.550 €	96.041 €	129.007 €	129.347 €
vastleggingspercentage	63 %	70 %	59 %	79 %	75 %
Investeringsbudget (vastleggingskredieten– allocaties 330051101 7422)					
BESCHIKBAAR BUDGET	10.000 €	10.000 €	10.000 €	10.000 €	10.000 €
TOTAAL	000 €	000 €	000 €	000 €	000 €
vastleggingspercentage	00 %	00 %	00 %	00 %	00 %

In 2022 bleef het budget van de KCML hetzelfde als dat van 2021, met name in het totaal 173.000 €.

VI. BIJLAGEN

Om praktische redenen werden deze bijlagen niet naar het Nederlands vertaald.

3. OVERZICHT VAN DE AANVRAGEN TOT UNIEKE VERGUNNING DIE IN 2021 BIJ DE KCML ZIJN INGEDIEND

	séance	Avis	n° dossier	Adresse	objet de la réunion
1	13-01-21	D	UCL30038	UCL. Rue Engeland, 555 – Domaine de Latour de Freins	aménagement d'une couverture sur un terrain de sport existant
2	13-01-21	FSC & D	BXL22767	BXL. Petite rue des Bouchers, 21	restauration d'un immeuble avec horeca au RDC et logements aux étages
3	13-01-21	Fav	MSJ10003	MSJ. Parvis Saint-Jean-Baptiste – Eglise St-Jean Baptiste	réaliser une séparation vitrée entre le narthex et la nef principale et un rideau de séparation entre l'entrée et la salle de fête
4	13-01-21	FSC & D	FRT20123	FRT. Rue Meyerbeer, 33-35 – Villa Danckaert	démolition de la maison n°35 ; construction de 2 immeubles avec 30 logements, parking souterrain, plantation de 21 arbres à haute-tige et restauration d'une partie du jardin de la villa Danckaert
5	13-01-21	FSC	WMB20044	WMB. Avenue Léopold Wiener, 20-22 – Couvent des Sœurs de l'Eucharistie	rénover et agrandir la bergerie installée sur le site
6	13-01-21	FSC	BXL30017	BXL. Place des Martyrs, 6-8, 19. / rue d'Argent, 26-36 /rue des Boiteux, 2	Rénovation complète de 3 immeubles avec restauration des façades protégées
7	13-01-21	Fav	FRT30014	FRT. Avenue Jupiter - Parc Jupiter	restauration et réaménagement du parc
8	13-01-21	FSC	AUD30001	WMB. Drève de Bonne Odeur	aménagement d'un accès cyclable au tunnel piétonnier existant sous le ring de Bruxelles R0
9	13-01-21	Fav & reco m	WMB20019	WMB. Rue des Renoncles, 24 (arch. J.J. Eggerix).	régularisation de plusieurs interventions aux abords de la maison, dont le renouvellement des escaliers d'accès, des murets de soutènement
10	13-01-21	Fav	SGL20074	SGL. Parvis de Saint-Gilles, 19	remplacer les châssis et les vitrages des vitrines commerciales (voir aussi l'avis conforme rendu le 5/02/2020)
11	13-01-21	FSC	BXL20825	BXL. Boulevard Anspach, 61 (arch. G. Bordiau, 1872).	extension de la pharmacie et restauration de la façade du rez-de-chaussée – demande de permis modificatif
12	3-02-21	FSC	ETB20235	ETB. R. Père de Deken, 38 – Maison Verhaegen (arch. W. Van der Meeren, L. Palm, 1962)	restauration et rénovation des éléments protégés, y compris les menuiseries extérieures, rénovation de l'intérieur, réaffectation du RDC.
13	3-02-21	D	BXL30006	UCL. Chaussée de Waterloo, 782 / Bois de la Cambre	régularisation / modification de la terrasse arrière, rénovation des façades et pose d'une enseigne en façade avant (voir également l'avis CRMS du 25/02/2015)
14	24-02-21	FSC	AUD30001	AUD. Forêt de Soignes - Drève des Bonniers	pose de deux escaliers d'accès à la plateforme ferroviaire
15	10-03-21	FSC	BXL20168	BXL. Grand-Place, 28 – Aux Armes du Brabant ou La chambrette de l'Amman	installation d'une terrasse sur la Grand-Place
16	10-03-21	D	BXL21324	BXL. Rue au Beurre, 46	régularisation de travaux effectués depuis 2007
17	10-03-21	FSC	BXL21165	BXL. Rue du Marché aux Herbes, 50.	régularisation d'une enseigne
18	10-03-21	Fav	BXL30062	BXL. Square Prins Charles / rue des Artistes – Ecole maternelle "Het Plantzoentje"	régularisation des classes conteneurs (autorisées par permis provisoire arrivé à terme) et de 2 auvents
19	31-03-21	FSC	WMB20005	WMB. Bd du Souverain, 25. Ancien siège de la Royale Belge, suivie par AXA (Arch. R. Stapels, J. Delogne; arch.-pays. C. Rebold, P. Dufau, 1965-70)	Réhabilitation de l'ancien siège de la Royale Belge-AXA. Réaménagement, restauration et rénovation du bâtiment; restauration et réaménagement des abords et du parc
20	31-03-21	FSC	UCL20341	UCL. Avenue de Floride, 125-127– Propriété Pirene	rénover la villa et ses dépendances, construire 3 villas à appartements, abattre 120 arbres
21	31-03-21	FSC	BXL21175	UCL. Passage du Nord, 19.	transformation et changement d'affectation des étages du Passage du Nord en coworking et co-living (64 chambres) ; restitution de certains éléments patrimoniaux.
22	31-03-21	FSC	UCL20075	UCL. Rue Victor Allard, 256 – Gare d'Uccle-Stalle	Modification du permis 16/PFU/463388. Réalisation du sous-sol semi enterré par reprise en sous-œuvre au lieu de voiles en béton
23	31-03-21	FSC	SBK40035 / 30029	SBK. Avenue Louis Bertrand	réaménagement de l'espace public
24	31-03-21	FSC	FRT20019	FRT. Rue du Curé, 2 – Maison communale de Foerst	installation de portes coupe-feu
25	31-03-21	FSC	SBK20163	SBK. Rue du Noyer, 282 – Pavillon français	remplacer les châssis en PVC fermant le balcon 2.13.A par des châssis en acier.
26	31-03-21	D	BXL20803	BXL. Rue des Chapeliers, 12	Régulariser une tente solaire et des spots lumineux en façade

27	31-03-21	FSC	WMB20019	WMB. Rue des Trois Tilleuls, 32.	Isolation de la façade latérale droite.
28	31-03-21	FSC	SGL20074	SGL. Parvis de Saint-Gilles, 19 – Grande triperie saint-gilloise	Placement d'une enseigne
29	21-04-21	FSC & D	WMB20202	WMB. Chaussée de La Hulpe, 185 – Bâtiment CBR	adaptation de la signalétique, réalisation d'un parking à vélos, plantation d'un tilleul (voir également l'avis de principe émis le 18/11/2020).
30	21-04-21	FSC	WSP20084	WSP. Avenue de Tervueren, 305	nettoyage et restauration de la façade ; réparation de l'étanchéité des terrasses ; reconstruction de la main courante au R+2 ; remise en peinture des menuiseries extérieures, de la corniche et des ferronneries
31	21-04-21	FSC	FRT30002	FRT. Parc Duden.	installation d'une guinguette pour une durée de 5 mois par an du 1/05 au 31/09.
32	21-04-21	FSC	UCL30038	UCL. R. Engeland 545-555 – Domaine de Latour de Freins (arch. H. Maquet, 1899-1903)	régulariser des travaux effectués en façades et toitures ainsi qu'aux abords du château : chiens-assis, remplacement de châssis, revêtements des terrasses, caméras, luminaires, suppression de la fontaine centrale
33	21-04-21	FSC	WMB20019	WMB. Cité-jardin Floréal : maisons situées rue des Pétunias 2, 4, 10 et 12 rue des Scabieuses 13 et 15, rue des Ellebores 3, rue des Funkias 45, rue des Salvias, 3 et 5, rue des Gloxinias 16 et rue des Renoncules 14	rénovation intérieure de 8 logements et restauration des parties classées.
34	21-04-21	FSC	IXL20035	IXL. Boulevard Général Jacques / Rond-point de l'Etoile – Palais de la Folle Chanson (arch. A. COURTENS, 1928).	rénover les terrasses du niveau +8
35	21-04-21	FSC	BXL21470	BXL. Rue de Tabora, 14-16	conservation de la porte vitrée et des barres d'enseigne (régularisation).
36	21-04-21	D	BXL20823	BXL. Boulevard Adolphe Max, 34 (arch. Vanderheggen, 1875)	régulariser la devanture en PVC gris et remplacer les anciens châssis en bois du 1er étage
37	21-04-21	D	BXL21471	BXL. Rue du Marché aux Herbes, 44	modification de la devanture commerciale (régularisation) et pose d'une tente solaire
38	21-04-21	FSC	BXL21521	BXL. Rue des Eperonniers, 49	transformation et division d'un logement aux étages d'un commerce en deux studios
39	12-05-21	Fav	BXL21028	BXL. Rue du Houblon, 47 – Ancien siège de "L'Echo de la Bourse"	ajouter des terrasses aux 1er et 2e étages de la façade ouest.
40	12-05-21	D	IXL20077	IXL. Place du Luxembourg, 13.	mettre en conformité la rénovation et l'extension d'un établissement horeca, dont la construction de deux vérandas, une en façade avant et une à l'arrière
41	12-05-21	FSC	BXL20055	BXL. Av. Louise, 224 - Hôtel Solvay (arch. V. Horta, 1894)	restauration de la façade avant.
42	2-06-21	FSC & rem	SBK40041	SBK. Pl. PoggePogge/ rue Verwée/pl. d'Houffalize/ rue de Jérusalem	réaménagement de l'espace public (voir aussi l'avis du 18/11/2020)
43	2-06-21	Fav	IXL20255	IXL. Pl. Georges Brugmann, 29 (1905. Arch. J-B. Dewin) - Institut chirurgical du Dr A. Depage	remplacement des châssis des lucarnes hautes en façades avant et arrière.
44	2-06-21	FSC	BXL21472	BXL. Rue du Marché aux Herbes, 109.	restauration de la façade avant et de la toiture
45	2-06-21	FSC	BXL22791	BXL. Rue Royale, 29-31 (arch. A. Dumont, 1878).	rehaussement de deux étages pour créer deux logements supplémentaires.
46	23-06-21	FSC	BXL21733	BXL. Rue au Beurre, 21	transformation et restauration, changement d'affectation de la surface commerciale, transformation des deux derniers étages en logements, rénovation de la devanture
47	23-06-21	D	WMB20019/20020	WMB. Rue du Coucou, 15 (cité-jardin Le Logis).	installation de panneaux photovoltaïques sur le toit
48	23-06-21	FSC	BXL22768	BXL. Rue du Vieux Marché aux Grains, 8-12.	démolition et reconstruction de l'immeuble donnant sur la place, transformation et réorganisation des constructions donnant sur l'impasse et en intérieur d'îlot, mise en valeur des vestiges de l'enceinte, changement d'affectation
49	23-06-21	FSC	BXL21109	BXL. Rue de Rollebeek, 7-9 et 13	régulariser l'utilisation du commerce en restaurant et le placement d'une tente solaire
50	23-06-21	FSC	WSL20055	WSL. Avenue des Deux Tilleuls, 8 – anc. propriété Lindthout	transformer le bâtiment B en vue d'augmenter la capacité d'accueil de l'école par une réorganisation intérieure, mettre en conformité incendie une partie des bâtiments du fondamental (bâtiments A, B et C), dont le bâtiment C qui est classé
51	23-06-21	D	BXL21292	BXL. Porte d'Anderlecht, 1-2 – Anciens pavillons d'octroi	sécurisation du portail d'entrée du pavillon d'octroi (régularisation)
52	14-07-21	FSC	UCL30026	Chaussée de La Hulpe, 53a. Hippodrome de Boitsfort	réaménager et modifier le parcours du Brussels Droghe Golf Club (modifier un trou, en déplacer deux, implanter de nouveaux filets de protection des usagers, agrandir des zones humides et planter des arbres à haute tige)
53	14-07-21	FSC	BXL30008	Rue Belliard, 135a – Lycée Emile Jacqmain dans le Parc Léopold	installer plusieurs enseignes pour signaler le lycée Emile Jacqmain

54	14-07-21	FSC	SGL20004	Avenue de la Jonction, 1 – Hôtel Hannon	Restauration du bâtiment dans le cadre de sa transformation en musée ; jardin d'hiver, bow-window, verrière, menuiseries intérieures et ferronnerie extérieure.
55	14-07-21	FSC	IXL20030	Rue Ernest Solvay, 19. (Arch. Ernest Blérot, 1901)	restauration de la façade avant
56	14-07-21	FSC	BXL21448	Nouveau Marché aux Grains, 19	changement d'affectation de logement vers hôtel; rénovation et restauration de la façade avant et de la toiture.
57	14-07-21	FSC	SGL20017	Rue Vanderschrick, 11	restaurer en partie la façade avant et la façade arrière, réaménager et rénover l'appartement
58	14-07-21	FSC	BXL20569	Rue de la régence, 30 - Conservatoire Royal de Musique	démontage et stockage de l'orgue Cavallé-Coll de la grande salle de concert en vue de sa restauration
59	14-07-21	FSC	SGL20106	Rue de Parme, 69 – Maison Pelgrims (arch. A. Pirenne, 1905)	restauration et rénovation de l'intérieur : plans modifiés
60	14-07-21	FSC	BXL21735	Rue au Beurre, 29 – « la Cigogne »	restaurer le bâtiment et aménager 3 logements une chambre aux étages ; modifier les châssis du rez-de-chaussée commercial et l'accès aux logements ; poser des garde-corps en façade avant ; poser un nouvel escalier central; mise en conformité SIAMU.
61	14-07-21	D	IXL40024/30 034	Avenue Guillaume Gilbert	réaménagement de l'espace public, remplacement des arbres et de l'éclairage
62	14-07-21	FSC & D	WMB20020	Rue du Lorient, 36 – Cité-Jardin 'Le Logis'	Aménager l'intérieur d'une maison unifamiliale
63	14-07-21	FSC	SGL20002	Rue Américaine 23-25 – Musée Horta	Pose d'un papier-peint dans la chambre d'ami
64	14-07-21	D	IXL20077	Place du Luxembourg, 13	Changer l'affectation d'un hôtel en « meublé de tourisme » ; placer un châssis en bois muni de double vitrage en façade avant et doublage des châssis en bois classés
65	14-07-21	FSC	WMB20019	Le Floréal - Rue des Renoncules 29, rue des Nigelles 3, rue des Scabieuses 8, rue des Silènes 6, rue des Salvias 23 – 25, rue des Gardénias 4, rue des Tubéreuses 3, rue des Gloxinias 11, rue des Salvias 16, rue des Salvias 20, rue des Cannas 3	Conserver/restaurer des parties classées et rénover l'intérieur de 12 logements de la cité Jardin "Floréal"
66	11-08-21	FSC	SGL20105	SAINT-GILLES. Rue de Bordeaux, 14-16 – Ecole n°6 J.J. Michel (arch. E. Quélin, 1891).	Remplacement et modernisation de l'installation de chauffage
67	11-08-21	FSC	BXL20008	BRUXELLES. Grand-Place. Hôtel de Ville	Renouvellement de l'éclairage intérieur de la salle gothique, de la salle des mariages, de la salle Maximilien, du bureau du bourgmestre et de l'antichambre, de la salle du gouvernement provisoire, de l'escalier d'honneur et de la salle du conseil municipal (voir aussi le test d'éclairage du 23/11/2020).
68	11-08-21	FSC	BXL21514	BRUXELLES. Rue du Marché aux Fromages, 11.	Placer une enseigne commerciale
69	11-08-21	FSC		BRUXELLES. Place Royale et espaces publics attenants	Réaménagement de l'espace public, renouvellement de l'éclairage public et mise en lumière du bâti – nouveaux plans
70	11-08-21	FSC	MSJ30002	MOLENBEEK-SAINT-JEAN. Scheutbos	Réaménager un sentier du Scheutbos entre la rue de la Flûte Enchantée et la rue de l'Idylle ainsi que les accès au parc depuis ces rues
71	11-08-21	FSC	BXL20247	BRUXELLES. Avenue Marnix, 24 / rue du Trône, 1 – Ancien siège de la BBL (arch. G. BUNSHAFT 1961-1965, extension de 1987).	Restauration, rénovation et reconstruction (voir réunion de projet du 13/11 et 11/12/2020 et l'avis de principe du 03/02/2021).
72	11-08-21	D	WSP30003/2 0018	WOLUWE-SAINT-PIERRE. Avenue Edmond Parmentier, 81 - Parc Parmentier	Installer une structure démontable recouvrant 4 terrains de tennis extérieurs existants.
73	11-08-21	FSC	UCL30015	UCCLE. Parc Raspail	Restaurer le jardin historique par l'évocation de l'ancienne bâtisse Raspail : restaurer à l'identique le mur périphérique, le belvédère, la glacière, la pièce d'eau, évocation des promenades, création de clairières, abattages / replantations
74	11-08-21	FSC	BXL20826	BRUXELLES. Boulevard Anspach 76-78 / rue de la Bourse, 2 – Immeuble éclectique et ancien café « Monico-Bourse » (arch E. JANLET, 1874)	installation de tentes solaires et pose d'enseignes (voir l'avis conforme du 20/06/2018 à propos de la restauration des devantures et de l'auvent).
75	11-08-21	FSC	BXL20967/IX L20039	BRUXELLES / IXELLES. Campus du Solbosch / place Flagey, 19 / Campus Erasme	Implanter une nouvelle signalétique sur les sites universitaires de l'ULB
76	11-08-21	FSC	BXL22797	BRUXELLES. Rue aux Laines, 12	Rénover et subdiviser une maison unifamiliale en 4 appartements (interventions limitées aux parties non protégées).
77	25-08-21	FSC	BXL20867	BRUXELLES. Chaussée d'Anvers, 293	Rénover la façade latérale mitoyenne avec la parcelle du bien classé
78	25-08-21	FSC	BXL20824	BRUXELLES. Boulevard Adolphe Max, 142 (arch. L. Van Autgaerden, 1873).	Réaménagement d'un espace commercial, extension par une galerie d'art érotique et pose d'une enseigne parallèle (mise en conformité).
79	25-08-21	FSC	SGL20090	SINT-GILLIS. Antoine Delporteplein 2. Atelierwoning E. Broerman.	Rénovation de l'habitation et de l'atelier
80	25-08-21	FSC	UCL20068	UCCLE. Chaussée d'Alseberg – Estaminet « Au Vieux Spijigen Duivel ».	Restaurer la façade à l'identique et remplacer le poêle à charbon

81	8-09-21	FSC	SGL20118	SAINT-GILLES. Chaussée de Forest, 20-20A	remplacer les châssis en façade arrière aux 1er, 2e et 3e étages et transformer la fenêtre de la cuisine des 2e et 3e étages en porte donnant sur le balcon
82	8-09-21	FSC	BXL22589	BRUXELLES. Rue de la Bourse, 30-32	placer une enseigne et 4 publicités associées à l'enseigne sur la bordure flottante de la tente solaire.
83	8-09-21	FSC	BXL20799/BXL20800/BXL20936	BRUXELLES. Rue des Chapeliers, 19-21-23 / Petite rue de la Violette	Restaurer et transformer 3 maisons en hôtel de 17 chambres
84	8-09-21	FSC	BXL20668	BRUXELLES. Rue aux Laines, 22	régulariser la division en plusieurs unités d'habitation et la transformation de la façade arrière
85	29-09-21	FSC	BXL22542	BRUXELLES. Rue de la Bourse, 4	Placer une tente solaire et des enseignes
86	29-09-21	D	AND30011	ANDERLECHT. Rue Chant d'Oiseaux, 300.	Aménagement d'un jardin privé.
87	29-09-21	FSC	AND20006	ANDERLECHT. Rue du Docteur Kuborn, 6-8-10	Démolir un garage et construire un bâtiment à rue de R+4 / R+5 et un immeuble en intérieur d'îlot de R+1 / R+3 avec un parking souterrain de 81 places et trois abris vélos en intérieur d'îlot, en partie sur le site classé de l'école des Vétérinaires, en vue d'y aménager 87 logements, des surfaces de bureaux et d'équipements
88	29-09-21	FSC	FRT30009	FOREST. Chée de Neerstalle, 315 – 323 – Parc du Bempt / Parc des 3 Fontaines	Aménager un maillage pluie dans le Parc du Bempt, incluant : la rénovation du grand bassin, du pont et des rocailles du Parc des Trois Fontaines, le nettoyage et le reprofilage de l'étang du Bempt l'aménagement d'une noue végétalisée et de deux pontons sur les berges de l'étang ; Aménagement d'un nouveau système d'égouttage à la ferme du Bempt destiné à supprimer le puit perdu existant
89	29-09-21	Fav	BXL21611	BRUXELLES. Rue de l'Etuve, 53	changement d'affectation de commerce à Horeca (vente de gaufres).
90	29-09-21	FSC	BXL21611	BRUXELLES. Rue de l'Etuve, 53	placement de 3 enseignes et d'une tente solaire
91	29-09-21	Fav	BXL21351	BRUXELLES. Rue de la Régence, 2 – Palais du Comte de Flandre.	Remplacer le revêtement de sol existant (moquette) par un parquet massif dans le local A014 du bâtiment occupé par la Cour des Comptes de Belgique
92	20-10-21	FSC	BXL21470	BRUXELLES. Rue de Tabora, 10-12.	changement d'utilisation d'une boulangerie avec consommation sur place en snack (glacier) avec consommation accessoire sur place.
93	20-10-21	FSC	BXL21470	BRUXELLES. Rue de Tabora, 10-12.	restauration des façades ; aménagement d'un logement aux étages
94	20-10-21	FSC	MSJ30002	MOLENBEEK-SAINT-JEAN. Parc Scheutbos	implanter une zone pour les chiens en liberté dans une zone semi-naturelle du Scheutbos
95	20-10-21	D	AUD30001	UCCLE. Drève de Lorraine, 17	construction d'un mur anti-bruit le long de la drève de Lorraine.
96	10-11-21	D	BXL21511	BRUXELLES. Rue de la Tête d'Or, 9-11 - "De Valck" (maison XVIIIe s, transformée par les architectes Similton, A. Malfait et L. Govaerts en 1919, 1938 et 1943).	réaffecter, restaurer et transformer le bien pour y aménager le « Musée de la Frite ».
97	10-11-21	FSC	IXL20094	IXELLES. Rue Vautier, 62 – Musée Wiertz	Rénovation de l'entrée du musée et de la maison du concierge, amélioration de l'accessibilité pour les personnes PMR et aménagement d'une sortie de secours.
98	10-11-21	D	BXL21316	BRUXELLES. Rue Jules Van Praet, 2-4 et 8-10 / boulevard Anspach, 71 - Pub O'Reilly's	transformer les façades, réunir deux surfaces commerciales, régulariser la terrasse couverte sur l'espace public, réaménager les bureaux et logements, aux étages - nouveaux plans
99	10-11-21	FSC	BXL21470	BRUXELLES. Petite rue au Beurre, 3-5.	restaurer les maisons, créer un logement aux étages avec entrée séparée
100	10-11-21	Fav	BXL21175	BRUXELLES. Passage du Nord, 29.	Changement d'affectation du commerce et installation d'une terrasse dans la galerie (régularisation).
101	10-11-21	FSC	BXL20067	BRUXELLES / IXELLES. Abbaye de la Cambre.	mise en conformité du local des jardiniers : extension d'une annexe et reconstruction à l'identique d'une cabane en bois.
102	10-11-21	FSC	WMB20019	WATERMAEL-BOITSFORT. Avenue des Archiducs, 73.	remplacer la véranda en façade arrière
103	10-11-21	D	BXL30006	BRUXELLES. Bois de la Cambre	installer des toilettes sèches autonomes
104	10-11-21	D	BXL30024	BRUXELLES. Square Prince Léopold.	installer des toilettes sèches autonomes
105	1-12-21	D	AND40026/20170	ANDERLECHT. Place de la Vaillance	aménagement d'un parking souterrain et démontage du monument
106	1-12-21	FSC	AND30007	ANDERLECHT. Place du Repos - Parc Forestier	restauration du mur de clôture et abattage d'arbres
107	1-12-21	Fav	BXL21608	BRUXELLES. Rue de l'Etuve, 43-45.	changer l'utilisation d'un commerce existant (chocolatier) en Horeca (crêperie) avec placement d'un conduit d'évacuation de hotte le long du mur mitoyen du fond

108	15-12-21	FSC	WMB20005	WATERMAEL-BOSVOORDE. Boulevard du Souverain, 25. - Ancien siège de la société Royale Belge.	Modification du permis du 04/08/2021
109	15-12-21	FSC & D	BXL20921	BRUXELLES. Rue de la Colline, 24 - La Balance.	changer l'utilisation du bien, intégrer un ascenseur, poser une plateforme technique extérieure et restaurer la toiture
110	15-12-21	D	BXL30001	BRUXELLES. Parc de Bruxelles	Installation d'un mât de caméra pour l'extension du réseau de caméras CCTV (sites 30 et 31)
111	15-12-21	FSC	WMB10001	WATERMAEL-BOITSFORT. Rue du Loutrier - Eglise Saint-Clément	Restauration de la maçonnerie de la tour romane, du portail d'entrée et des tourelles du XIXe siècle de l'église ; installation de gouttières et de descentes d'eau.
112	15-12-21	D	BXL50037	BRUXELLES. Quai des Yachts/ Rue Claessens/ chaussée de Vilvorde/ square J. De Trooz	création d'une piste pour les cyclistes et les piétons et réaménagement de l'espace public
113	15-12-21	FSC	BXL22823	BRUXELLES. Rue du Marché aux Herbes, 116 - Galerie Horta	Modifier partiellement l'affectation de la Galerie Horta avec travaux intérieurs non structurels (régularisation)

Fav : avis favorable / FSC : avis favorable sous conditions / D : avis défavorable / Rem : remarques et recommandations

4. OVERZICHT VAN DE VOORAFGAANDE ADVIEZEN UITGEBRACHT IN 2021

	séance	avis	n° dossier	adresse	objet de la réunion
1	3-02-21	Rem	BXL20247	BXL. Av. Mamix, 24 /rue du Trône, 1 - Ancien siège de la BBL (arch. G. Bunshaft 1961-1965, extension en 1987)	restauration, rénovation et reconstruction (voir aussi les réunions de projet des 13/11 et 11/12/2020)
2	3-02-21	Rem	SBK30012	SBK. Av. Huart Hamoir (paysag. Galoppin et Houssa, 1908)	rénover l'espace public, réduire le nombre de places de stationnement, rénover et agrandir les aires de jeux
3	3-02-21	Rem	BXL20150	BXL. pl. Jean Jacobs, 17 - Maison Vanderborcht (arch. J. Brunfaut, 1895)	restauration et reconversion en bureaux ('Maison de l'Avocat').
4	24-02-21	Rem	BXL30033	BXL. Impasse Van Hoeter, 8	reconstruction d'une maison unifamiliale
5	24-02-21	Rem	UCL20007	UCL. Parc du Wolvendael - pavillon Louis XV	restauration de la terrasse et de l'escalier extérieur
6	10-03-21	Rem	BXL20645	BXL. Place Poelaert. Palais de Justice (arch. J. Poelaert, 1862)	Avant-projet Plan Lumière
7	21-04-21	Fav	BXL20645	BXL. Place Poelaert – Palais de Justice (arch. J. Poelaert, 1866-1883)	installation de grilles d'un côté de la pl. Poelaert - nouveaux plans
8	24-02-21	Rem	IXL20108	IXL. Place Fernand Cocq / chaussée d'Ixelles / rue du Collège – Maison communale « La Malibran ».	restauration globale ; connexion entre le nouveau centre administratif et la maison communale classée, surhausse du garde-corps de l'atrium
9	24-02-21	FSC	BXL21187	BXL. rue Defacqz, 14 – Hôtel Wielemans	changement d'affectation du rez-de-chaussée et du 1 ^{er} étage et réalisation d'un accès dans le mur du jardin vers la tour Louise ; diverses modifications (monte-charges, porte-fenêtre pour accéder à la terrasse,...)
10	12-05-21	Fav & rem	FRT20015	FRT. Av. Van Volxem, 354 – Ancienne brasserie Wielemans-Ceuppens	transformation en bac à plantes d'une des 3 cuves de brassage
11	12-05-21	Rem	WMB20014	WMB. Pl. Gilson, 1 – Maison communale.	réaménagement du sous-sol et du grenier, mise en place d'un accès PMR
12	2-06-21	Rem	UCL30001	UCL. Parc de Wolvendael	mise à ciel ouvert de l'Ukkelbeek dans le bas du Wolvendael
13	2-06-21	Rem	SBK20040	SBK. Place Princesse Elisabeth – Gare de Schaerbeek	restauration des auvents et des quais
14	23-06-21	Rem	SJN20118	SJN. Rue Royale, 288 - Hôtel Boël	réaménagement en brasserie et hôtel de la maison de maître et de son annexe. Surhausse du bâtiment rue de la Poste
15	14-07-21	Rem	BXL20043	Place des Martyrs, 22 – Théâtre des Martyrs	aménagement d'un accès PMR
16	14-07-21	Rem	BXL20067	Eglise Notre-Dame de la Cambre	pose d'une vitrine de protection et de mise en valeur du tableau d'Albrecht Bouts « ECCE HOMO » dans une des niches située dans la nef de l'Eglise Notre-Dame de la Cambre.
17	14-07-21	D	BXL21152	Cantersteen – Gare Centrale.	réaménager la zone des guichets et du Travel Center
18	8-09-21	Rem	IXL30027	IXELLES. Rue du Bourgmaster, 15 – Hôtel Canonne (arch. J.L. Desmettre).	restauration de l'enveloppe, aménagement des combles, modification de l'ascenseur et amélioration des performances énergétiques
19	8-09-21	Fav	SJN30002	SAINT-JOSSE-TEN-NOODE. Rue Royale, 236 – Jardin Botanique	intégration de deux portes de secours supplémentaires au droit de l'orangerie ouest.

20	29-09-21	FSC	BXL20177	BRUXELLES. Quai des Usines 156-157 – Familistère Godin	Remplacer les châssis des façades extérieures, augmenter le nombre de fenêtres de toiture, restituer la grille et le portail le long du Quai des Usines
21	29-09-21	Rem	WMB20014	WATERMAEL-BOITSFORT. PL. Gilson, 1 – maison communale	réaménagement du sous-sol et du grenier, mise en place d'un accès PMR
22	29-09-21	Rem	BXL30005	BRUXELLES. Parc d'Osseghem	plan de gestion concernant les œuvres d'art, le petit pont, l'étang et l'avenue centrale,
23	29-09-21	Rem	IXL20094	IXELLES. Rue Vautier, 62 – Musée Wiertz.	Aménagement de la « Maison des Citoyens » et ouverture de son jardin au public. Utilisation à des fins culturelles liées à sa nouvelle affectation
24	20-10-21	Rem	BXL20401	BRUXELLES. Boulevard de l'Empereur - Tour Anneessens	renforcement des fondations et mise en place d'une rigole provisoire de récupération des eaux de pluie au droit de l'arrachement ouest
25	20-10-21	Rem	BXL20106	BRUXELLES. Rue des Riches-Clares, 23/ St-Christophe, 32 - Couvent des Riches-Clares	accessibilité et agrandissement du portail d'entrée.
26	1-12-21	Rem	SBK30012	SCHAERBEEK. Avenue Huart Hamoir (arch.-pays. Galoppin en Houssa, 1908)	réaménagement de la plaine de jeux
27	15-12-21	Rem	BXL20598	BRUXELLES. Rue du Marché aux Poulets, 32-34 - Grande Maison de Blanc	Modification du permis unique octroyé en 2018 (04/PF/657371). Maintien des structures portantes principales et leur adaptation minime afin de pouvoir accueillir les éléments architecturaux prévus au permis de 2016
28	15-12-21	Rem	BXL20010	BRUXELLES. Avenue Palmerston, 2-4 - Hôtel Van Eetvelde	Directives pour l'éclairage de l'hôtel Van Eetvelde
29	15-12-21	Fav & D	MSJ20101	MOLENBEEK-SAINT-JEAN. Pont du Jubilé (1905).	restauration du Pont du Jubilé

Fav : avis favorable / FSC : avis favorable sous conditions / D : avis défavorable

Rem : remarques et recommandations

5. OVERZICHT VAN DE VRAGEN TOT AANVULLENDE INFORMATIE IN 2021

séance	avis	n° dossier	adresse	objet de la réunion
1	23-06-21	CI	SGL. Rue de Bordeaux, 14-16 – Ecole n°6 J.J. Michel	remplacement et modernisation de l'installation de chauffage
2	29-09-21	CI	BRUXELLES. Avenue Louise, 346 (arch. V. Horta).	Régulariser l'aménagement intérieur du salon de famille de l'Hôtel Max Hallet.
3	10-11-21	CI	BRUXELLES/HAREN. Rue du Pré aux Oies – Ferme du Castrum	Modification de la toiture et ajout de lucarnes

CI : demande de compléments d'informations

6. OVERZICHT VAN DE DOSSIERS BEHANDELD IN HET KADER VAN DE OPVOLGING VAN EENSLUIDENDE ADVIEZEN

séance	avis	n° dossier	adresse	objet de la réunion
1	13-01-21	FSC	BXL. Rue aux Laines, 13 - Hôtel de Lannoy	réfection de la toiture et des lucarnes
2	3-02-21	Rem	IXL. Rue de la Natation – Piscine d'Ixelles	reconstruction de la margelle de la cuve et renforcement de la coursive
3	3-02-21	Fav	BXL. Grand Sablon, 6. Ancienne Cristallerie De Backer-Van Camp	restauration des façades : traitement des menuiseries extérieures
4	24-02-21	Fav	BXL. Place des Martyrs.	Mise en couleurs de façades classées de la place. Teintes des façades – nuance de la teinte des menuiseries extérieures (v. aussi avis du 17/04/2020)
5	21-04-21	Fav	BXL. Rue aux Laines, 13 – Hôtel de Lannoy	suppression d'une lucarne et remplacement par une fenêtre de toiture.
6	12-05-21	Fav et D	BXL21517/ BXL22508	restaurer et réaménager 2 immeubles : intégrer du double vitrage dans les fenêtres des étages au n°7, et adaptation des plans pour la porte d'entrée de l'horeca du n°9
7	2-06-21	Fav et rem	WMB. Rue des Passiflores, 18.	demande de modification d'une véranda (PU du 03/06/2020)
8	20-10-21	FSC	BRUXELLES. Rue Royale, 101 - Hotel Astoria (Arch. H. Van DIEVOET, 1910).	Stabilité des sols des parties protégées au rez-de-chaussée.
9	1-12-21	Fav	BRUXELLES. Rue aux Laines, 13 . Hotel de Lannoy	Modification des lucarnes sur la façade de l'aile principale

7. OVERZICHT VAN DE AANVRAAGEN IN HET KADER VAN DE UITVOERING VAN BEHEEPSSPLANNEN

	séance	avis	n° dossier	adresse	objet de la réunion
1	12-05-21	Fav & rem	AND30011	AND - Site du Vogelzang	avant-projet d'arrêté prolongeant et étendant la réserve naturelle / avant-projet du plan de gestion pour la future réserve naturelle du Vogelzangbeek (avis demandé en application de l'art. 32 de l'ord. Nature)
2	2-06-21	Fav & rem	UCL30038	UCL. Plan de gestion mixte relatif aux Bois de Buysdelle, Bois de Verrewinkel, Domaine de Latour de Freins et Kinsendael-Kriekenput	établissement d'un plan de gestion - en application des art. 242/3 et 242/4 du Cobat - relatif aux Bois de Buysdelle, Bois de Verrewinkel, Domaine de Latour de Freins et Kinsendael-Kriekenput

8. OVERZICHT VAN DE AANVRAGEN TOT STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING

	séance	avis	n° dossier	adresse	objet de la réunion
1	13-01-21	D	BXL40186	BXL. Boulevard Clovis	réaménager l'espace public de façade à façade
2	13-01-21	Rem	MSJ20228	MSJ. Rue du Comte de Flandre, 40.	rénovation et transformation d'une maison de rapport
3	13-01-21	Rem	FRT20174	FRT. Avenue Brugmann, 170	Modification du nombre d'unités de logement, réaffectation du RDC, ajout de lucarnes et d'une terrasse à l'arrière.
4	13-01-21	Rem	UCL40037	UCL. Chaussée d'Alseberg 413-861	permis modificatif en vue d'étendre l'aménagement de plain-pied en pierre naturelle, du noyau d'Uccle-Centre au croisement Floréal/Bens (cf. avis de la CRMS du 02/10/2019)
5	13-01-21	Rem	SGL20456	SGL. Chaussée de Charleroi, 212	modifier le nombre de logements, le volume et la façade, aménagements intérieurs avec travaux structurels
6	13-01-21	Rem	BXL22772	BXL. Square Marie-Louise, 48	transformation d'une habitation unifamiliale en une garderie, remplacement des menuiseries extérieures en façade avant, remplacement de la véranda en façade arrière, installation d'un escalier de secours et d'un ascenseur
7	13-01-21	Rem	BXL22769	BXL. Quai à la Houille, 5-7	regrouper 2 commerces au RDC en une unité et changer son utilisation en un snack, transformer le commerce à l'entresol en un logement et supprimer l'escalier intérieur, changer les menuiseries des 2 devantures et couvrir principalement les 2 cours (régularisation).
8	13-01-21	Rem	AUD20104	AUD. Avenue Jean Van Horenbeek, 254	démolir une maison située en intérieur d'îlot, pour la construction d'une maison unifamiliale, abattage de 29 arbres
9	13-01-21	NIS	BXL22770	BXL. Rue du Lac, 24	transformation d'une maison unifamiliale en un immeuble de rapport de trois logements
10	13-01-21	NIS	UCL20404	UCL. Avenue Winston Churchill, 153	réaménager un appartement au R+2, rehausser le mur mitoyen arrière avec l'immeuble n°155 et mettre en conformité l'escalier hélicoïdal vers le jardin (non conforme au PU16-35745)
11	13-01-21	NIS	FRT20176	FRT. Avenue Molière, 143-145	mise en conformité d'un équipement en bureau au RDC du n°143
12	13-01-21	NIS	FRT20175	FRT. Avenue Albert, 180	mise en conformité de la modification de la répartition des logements
13	13-01-21	NIS	BXL2771	BXL. Avenue des Arts, 44-45 / angle rue Belliard	transformer les façades des 2 premiers niveaux et en modifier la destination de commerce en bureau ; mettre en lumière les façades ; et diminuer le nombre d'emplacements de parking de 37 à 33 unités
14	13-01-21	NIS	IXL20362	IXL. Rue de la Paix, 24	transformation de la façade et pose d'une enseigne et d'une tente solaire (régularisation), placement d'une tente solaire et d'une pergola en façade arrière
15	13-01-21	NIS	AND20272	AND. Rue Brogniez, 2	transformation d'un immeuble de rapport avec RDC commercial
16	13-01-21	NIS	UCL20403	UCL. Place de Saint-Job, 37	changement d'utilisation d'un bar en restaurant, changement de couleur du châssis en façade avant, changement de matériau au RDC en façade avant
17	13-01-21	NIS	MSJ20204	MSJ. Rue du Comte de Flandre, 41	Changement d'affectation du commerce au premier étage en deux logements, régularisation de la façade avant
18	13-01-21	NIS	WSL20137	WSL. Rue Notre-Dame, 51	remplacer la porte de garage et régulariser une annexe en façade arrière et les transformation de la façade
19	13-01-21	NIS	SGL20454	SGL. Rue de Parme, 66	modifier le nombre et la répartition des logements, le volume et le relief du sol, réaliser des travaux structurels et aménagement d'une terrasse
20	13-01-21	NIS	WSL20138	WSL. Rue de la Cambre, 96	pose de stores pare-soleil extérieurs en façade à rue.
21	3-02-21	Rem	WSL30017	WSL. Gulledele – pl. de la Sainte-Famille, chemin des Deux Maisons, av. de la Nielle, du Yorkshire, de la Charmille et Jean Monnet	Restauration de la zone semi-naturelle de la Gulledele et création de la promenade verte entre la place de la Sainte-Famille et l'avenue Jean Monnet

22	3-02-21	FSC	BXL22774 (Demeer) /BXL22775 (Clesse)	BXL. Ponts ferroviaires Clesse et Demeer, au niveau de l'avenue Jean Dubrucq et de la rue Charles Demeer (1903)	rénovation de ponts ferroviaires et aménagement de l'espace public.
23	3-02-21	Rem	AUD20098	AUD. Avenue Pré des Agneaux, 67-71	démolition d'un hangar et construction de trois maisons unifamiliales avec terrasses rentrantes en toiture avant – nouveaux plans
24	3-02-21	Rem	IXL20632	IXL. Rue Ernest Solvay, 8-10 (1905).	rénovation du logement sous combles, création d'une terrasse rentrante dans le versant avant de toiture, régularisation de l'affectation
25	3-02-21	Rem	WMB20227	WMB. Avenue des Gerfauts, 7 – Little Lodge	rénovation et extension d'une maison unifamiliale.
26	3-02-21	D	SJN20129	SJN. Rue Gillon, 62 (entrée et écuries de l'anc. Imprimerie Féron sise rue Traversière, 51)	démolition d'un hangar et d'une construction de style néoclassique, construction d'un immeuble de 8 logements
27	3-02-21	FSC	ETB20238	ETB. Av. de Tervueren, 54 (arch. J.-J. De Wit, 1904).	Réaffectation et réaménagement des 3 niveaux inférieurs de la maison de maître en crèche
28	3-02-21	D	BXL22773	BXL. Boulevard d'Anvers, 46-47.	réaménagement en 8 flats avec RDC commercial, transformation des façades avant et arrière, et remplacement des menuiseries en bois par du PVC, régularisation de la couverture de la cour et de la pose de conduits d'extraction
29	3-02-21	Rem	BXL21811	BXL. Rue de l'Angle, 2-4 / boulevard Baudouin	au n°2, transformer et changer l'affectation d'un hôtel de maître pour accueillir quatre logements, démolir les annexes, remplacer l'ensemble des menuiseries et apporter des transformations structurelles ; au n°4, mettre en conformité la démolition du bâtiment et construire un immeuble R+4+T
30	3-02-21	Rem	ETB20227	ETB. Av. de Tervueren, 6-12 (arch. A. et J. Polak, 1949-1953)	rénovation et surhausse, ajout de balcons, rénovation de la façade arrière et réaménagement des appartements.
31	3-02-21	Rem	MSJ20229	MSJ. Boulevard Léopold II, 182	transformer les appartements du RDC et du R+1 en un duplex, créer un escalier dans la pièce du milieu, déplacer le vitrail en façade arrière dans un « caisson lumineux » décoratif et le remplacer par un verre transparent, régulariser le logement en bâtisse arrière
32	3-02-21	D	BXL21096	BXL. Rue Fossé-aux-Loups, 31	remplacement de 2 panneaux publicitaires par une enseigne numérique
33	3-02-21	Fav	EVR40013	EVR. PPAS N° 101 "Stroobants-Picardie ».	avant-projet de plan modificatif
34	3-02-21	NIS	WSP20261	WSP. Av. Jules de Trooz, 5 / coin av. de Tervueren, 300.	Modification de la porte d'entrée et placement de 2 enseignes sur les façades d'une agence bancaire.
35	3-02-21	NIS	BXL22657	BXL. Rue des Patriotes, 7.	division d'une maison unifamiliale en deux logements, remplacement des châssis avant, construction d'une annexe arrière, aménagements de terrasses et création d'une lucarne arrière (régularisation partielle)
36	3-02-21	NIS	SGL20457	SGL. Place Louis Morichar, 42-43	transformation des façades et modification de volume, modifier le nombre et la répartition des logements des bâtiments avant et arrière avec changement de destination du bâtiment arrière d'entrepôt à logement (dossier de régularisation).
37	3-02-21	NIS	AND20282	AND. Rue Van Lint, 37-39.	mettre en conformité les bâtiments situés en intérieur d'îlot (sorties de secours, portes coupe-feu, ...)
38	3-02-21	NIS	AND20266	AND. Rue de la Clinique, 128.	demande de permis modificatif concernant le réaménagement du logement sous combles autorisé en 2018, portant sur la modification du nombre et des dimensions des fenêtres de toit et des lucarnes ainsi que sur la modification de l'organisation en plan.
39	3-02-21	NIS	SGL20458	SGL. Parvis Saint-Gilles, 26-26A	modifier la répartition et le nombre de logements, poser des fenêtres de toiture et modifier la façade arrière (dossier de régularisation)
40	3-02-21	NIS	SGL20459	SGL. Rue de la Victoire, 63	changer la destination du R+1 de logement en équipement d'intérêt collectif pour agrandir la crèche du RDC, modifier le volume et la façade, aménager une terrasse au R+2 et aménager les combles avec mezzanine pour le logement supérieur (dossier de régularisation).
41	24-02-21	Rem	WMB20219	WMB. Square des Archiducs	construction d'un ensemble de logements décliné en 4 entités, avec parking souterrain
42	24-02-21	D	BSA20053	BSA. Rue Openveld	construction d'un nouveau bâtiment de 5 étages
43	24-02-21	Rem	BXL21624	BXL. Rue des Chartreux, 50-54 / rue Saint-Christophe, 1	démolition et reconstruction de la toiture et ajout d'une 'tourelle', agrandissement des baies en façade arrière, démolition des cheminées, réaménagement intérieur, division logements et bureaux, changement d'utilisation d'une discothèque en restaurant (avec concerts)
44	24-02-21	Rem	BXL22780	BXL. Boulevard Maurice Lemonnier, 119 / rue de la Caserne, 32	réaffectation et transformation de deux immeubles en logements collectifs (étudiants), démolition/reconstruction des toitures sans augmentation de volume, rénovation des façades, pose de nouveaux châssis en PVC sur l'ensemble des façades
45	24-02-21	Rem	IXL20633	IXL. Rue Lens, 26	extension du commerce vers la parcelle voisine, création d'annexes et modifications structurelles intérieures (dossier de régularisation)
46	24-02-21	Rem	BXL22778	BXL. Rue de la Loi, 66 / rue Joseph II, 47 / rue des Deux Eglises, 7.	reconfiguration du RDC du bâtiment Loi et modification des façades, démolition / reconstruction du bâtiment Deux Eglises et rénovation lourde de l'immeuble rue Joseph II, démolition des constructions en intérieur d'îlot et réorganisation des niveaux enterrés
47	24-02-21	Rem	BXL22779	BXL. Boulevard d'Ypres, 13 (arch. A. Van Doren, 1933)	modification de la vitrine (régularisation) et changement d'utilisation d'un commerce en snack

48	24-02-21	Fav	BXL22777	BXL. Rue de Flandre, 167	Changement de destination d'un commerce, remplacement des menuiseries de la façade, démolition partielle de la mezzanine.
49	24-02-21	Rem	SGL20416	SGL. Chaussée de Waterloo, 139	augmentation du volume de toiture, renouvellement des menuiseries en façade avant, transformation de la façade arrière, réaménagement intérieur et modification de la répartition et du nombre de logements
50	24-02-21	Rem	UCL20406	UCL. Avenue de la Chênaie, 85	aménagement du jardin, abattage de 3 bouleaux, construction d'une piscine, installation d'une pergola bioclimatique, extension de la terrasse, placement d'une pompe à chaleur pour chauffer l'eau de la piscine
51	24-02-21	Fav	BSA20052	BSA. Avenue Josse Goffin, 180 / rue de la Cité Moderne – site de l'Hôpital Français	Installation d'un abri à vélos dans la zone arrière de l'Hôpital français
52	24-02-21	Rem	WMB20228	WMB. Place A. Payfa-Fosséprez, 12	Isolation de la façade latérale droite et cimentage de la façade latérale gauche et de la façade arrière.
53	24-02-21	D	MSJ20221	MSJ. Rue de l'Escaut, 131	démolition du bâtiment existant et construction d'un immeuble R+4 comprenant 16 logements, 12 emplacements de stationnement et un rez-de-chaussée commercial
54	24-02-21	Rem	SJN20010	SJN. Place Rogier, 22-24 / rue Gineste, 3 – anc. Palace Hôtel (arch. A. Pompe et A. Lener)	remplacement des enseignes.
55	24-02-21	NIS	WSL20139	WSL. Rue François Debelder, 9	transformer l'immeuble de rapport en une maison unifamiliale : modifier la porte d'entrée, transformer l'intérieur du rez-de-ch. ainsi que la cuisine à l'étage
56	24-02-21	NIS	BXL22776	BXL. Avenue Marnix, 17 / rue du Champ de Mars, 12 et 14.	changer la destination partiellement au rez-de-chaussée de bureau en commerce de détail et transformer l'entrée au moyen de portes coulissantes
57	24-02-21	NIS	ETB20061	ETB. Chaussée de Wavre, 566	agrandir une maison unifamiliale et la diviser en 4 logements.
58	24-02-21	NIS	WMB20096	WMB. Place Léopold Wiener, 2A.	remplacement des enseignes du magasin 'Carrefour Express'
59	10-03-21	Rem	SGL20460	SGL. Place Louis Morichar, 13 (arch. F. Timmermans, 1900).	transformer une maison unifamiliale : modifier le nombre de logements, réaliser des aménagements intérieurs avec travaux structurels, remplacer les châssis et aménager des terrasses
60	10-03-21	Rem	WSL20140	WSL. Avenue Georges Henri, 375.	suppression des corniches, pose d'enseignes, mise en enduit et peinture de la façade du RDC
61	10-03-21	Rem	WSP20261	WSP. Avenue de Tervueren, 118	remplacement de l'enseigne de la Deutsche Bank
62	10-03-21	Rem	WMB20044	WMB. Avenue Léopold Wiener, 28. Couvent des Sœurs de l'Eucharistie	modifier le PU/27750-10 (délivré le 14/03/2012) et créer un appartement duplex (R+2 et R+3) accessoire à la fonction de culte à la place de deux logements.
63	10-03-21	Rem	MSJ20138	MSJ. Rue de la Vieillesse Heureuse, 8	construction d'un centre de jour pour enfants non scolarisés
64	10-03-21	Fav	JET20042	JET. Place Cardinal Mercier, 6-12– Bibliothèque de Jette (arch. Danlee, 1969).	Surélévation de la cage d'ascenseur, transformation des combles en bureaux, installation de fenêtres de toit, remplacement des portes battantes de la façade par des portes coulissantes
65	10-03-21	Rem	BXL22781	BXL. Rue Jenneval, 4	subdiviser une maison unifamiliale en 2 unités de logements et rehausser de 2 étages (travaux partiellement déjà réalisés).
66	10-03-21	D	BXL30052	BXL. Mont des Arts - Palais de la Dynastie (arch. J. Ghobert & H. Houyoux, et arch.pays. R. Pechère, 1954-1969).	Construction d'une terrasse couverte temporaire devant l'entrée principale du Palais de la Dynastie (permis pour une serre, demandé pour 2 ans)
67	10-03-21	Rem	IXL20634	IXL. Avenue Brugmann, 180 (architectes Albert & Alexis Dumont).	mettre en conformité la transformation d'une maison unifamiliale en 4 logements avec création d'annexes, de lucarnes, d'une cour anglaise et la modification de la façade avant
68	10-03-21	Rem	SJN20130	SJN. Rue de la Pacification, 29-35.	démolition de trois immeubles et reconstruction d'un immeuble de 24 logements.
69	10-03-21	Rem	BXL22783	BXL. Square Marie-Louise, 66.	Transformation d'une maison individuelle avec installation d'un ascenseur, extension de l'annexe en façade arrière et modification de la toiture (terrasse) ; changement d'affectation et transformation de l'annexe
70	10-03-21	SIR	ETB20239	ETB. Place Saint-Antoine, 18/ rue Nothomb, 83.	modification de l'affectation d'un RDC commercial en bar à vin et petite restauration, régularisation des tentes solaires
71	10-03-21	SIR	WMB20229	WMN. Jagersveld, 11	remplacer les châssis et de la porte d'entrée par des menuiseries en aluminium.
72	10-03-21	SIR	IXL20494	IXL. Place Fernand Cocq, 20.	placer trois enseignes sur un RDC commercial
73	10-03-21	SIR	BXL22099	BXL. Rue de la Poudrière, 40.	modifier la destination d'un RDC commercial en logement, aménager un logement au RDC (en duplex avec le sous-sol), étendre le sous-sol, modifier la cour et aménager une terrasse, modifier la vitrine commerciale et modifier les baies en façade arrière.
74	31-03-21	Rem	IXL20635	IXL. Chaussée de Boondael, 481-483	modification de la façade avant, extension de l'espace du commerce et couverture des 2 cours
75	31-03-21	D	WMB20230	WMB. Rue du Loutrier, 65 (arch. V. DAENS).	extension de l'habitation et abattage de 25 arbres
76	31-03-21	Rem	BXL22407	BXL. Rue Haute, 195/ Rue des Capucins, 71 (arch. J. Michaut, 1928-29)	modifier le permis d'urbanisme ref. H2/2014 : changer la destination d'une partie du logement au 1er étage en bureau, modifier les aménagements intérieurs et modifier les façades à rue.

77	31-03-21	reporté	WSP20114	WSP. Av. de Tervueren, 249-255 / Rue du Collège-St-Michel, 17-23	rénovation totale et démolition/reconstruction d'un ensemble de 3 bâtiments de bureaux pour créer un projet mixte résidentiel/bureaux.
78	31-03-21	FSC	SGL20463	SGL. Avenue de la Jonction 35.	Modifier le nombre et la répartition des logements, modifier le volume avec travaux structurels, aménager une terrasse et changer la destination du RDC.
79	31-03-21	D	BXL22785	BXL. Avenue de la Reine, 237	mettre en conformité la devanture du RDC en façade avant (régularisation).
80	31-03-21	FSC	BXL21241	BXL. Rue Jules Van Praet, 3 / Rue Orts, 4.	Transformer et rénover un immeuble de commerce en immeuble de rapport avec commerce et neuf appartements
81	31-03-21	Fav	BXL40098	BXL. Place De Brouckère.	plantation de 4 arbres à haute tige et 14 arbres multi-tronc
82	31-03-21	D	UCL20408	UCL. Avenue Hamoir, 45 (arch. M. POLAK et A. HOCH, 1936).	Démolition de la maison et la construction d'un immeuble de cinq appartements.
83	31-03-21	Fav	BXL22784	BXL. Rue du Marché aux Herbes, 75	modifier la vitrine et créer une porte d'accès aux étages
84	31-03-21	SIR	BXL22687	BXL. Rue d'Egmont, 5 / Rue de Hornes, 12.	remplacer les châssis avec une nouvelle division de la façade arrière du bâtiment rue d'Egmont 5, de la façade arrière du bâtiment rue de Hornes 6 et de la façade avant du bâtiment rue de Hornes 12
85	31-03-21	SIR	BXL22454	BXL. Boulevard Maurice Lemonnier 16-18.	régulariser la pose d'une vitrine et porte d'accès aux logements (structure en aluminium gris), supprimer le bardage en plâtre effet pierre peint en noir.
86	31-03-21	SIR	MSJ20223	MSJ. Rue Scheutbos, 127	démolition d'une maison unifamiliale pour la construction d'un immeuble de rapport comprenant 7 logements et 7 emplacements de parking ainsi que l'abattage de 2 arbres.
87	31-03-21	SIR	BXL20938	BXL. Rue du Poinçon, 49-51	modification des logements du 3e étage d'un immeuble (d'1 appartement 2 ch. et d'1 appartement 3 ch. vers 3 appartements 2 ch.) avec la fermeture d'une terrasse en façade avant (déjà réalisé)
88	31-03-21	SIR	BXL22314	BXL. Rue Saint-Michel, 35.	Modification de la vitrine commerciale, du volet et de la porte d'accès aux logements.
89	31-03-21	SIR	BXL22546	BXL. Rue de Namur 45.	Modification de la vitrine commerciale et placement de spots lumineux.
90	31-03-21	SIR	SGL20462	SGL. Rue Emile Féron, 85	Changer la destination du sous-sol, du RDC et du R+1, de commerce/logement à cabinet médical avec modification du volume, des façades, travaux structurels et aménagement de terrasses
91	31-03-21	SIR	SGL20304	SGL. Avenue Jef Lambeaux, 27	Modifier les aménagements intérieurs, le volume et la structure de la terrasse du rez-de-chaussée d'une maison unifamiliale
92	31-03-21	Rem	BXL70085	BXL. Rue de la Madeleine / square de la Putterie	installer un édicule sanitaire public accessible aux PMR (voir l'avis du 23/09/2020 sur le 'plan toilettes' en Centre-ville)
93	31-03-21	D	BXL22464	BXL. Avenue des Arts, 55-56. Ancien siège de la compagnie Winterthur	installation d'un éclairage (façade) dynamique
94	31-03-21	D	BXL22786	BXL. Rue Emile Wauters, 28 – Maison personnelle de l'arch. Albert Druart, 1907	mettre en conformité la modification de la toiture, l'agrandissement des lucarnes, la fermeture des balcons et le remplacement des châssis en façade avant ainsi que la division d'une maison unifamiliale en 3 logements
95	31-03-21	D	WSL20141	WSL. Rue de la Rive, 77 (arch. F. et G. Simons, 1936).	démolir la villa et ses deux serres pour la réalisation d'un complexe résidentiel de 29 appartements
96	31-03-21	Rem	BXL22549	BXL. Bd Maurice Lemonnier, 223-227	changement d'affectation d'un commerce en horeca
97	31-03-21	Rem	AND20294	AND. Rue des Tournesols, 15B – partie de l'ancienne ferme de Scheut.	Transformation et extension d'une habitation située dans un groupe d'habitations
98	31-03-21	FSC	BXL20297	BXL. Quai au Bois à Brûler, 21-23 / angle rue du Peuplier, 3	Rénovation d'un hôtel et construction d'un immeuble à appartements et rez-de-chaussée commercial
99	31-03-21	Rem	SJN20079	SJN. Chaussée de Haecht, 2-8 / rue de La Comète, 11-13 / rue Traversière, 2 / rue Royale, 165-173 / rue Brialmont, 11 – Hôtel Royal Botanic	rénovation du site de l'église du Gesù et aménagement d'un hôtel de 46 chambres, 136 logements, un marché couvert, des bureaux et un équipement d'intérêt collectif à caractère culturel. Demande de permis modificatif (modifiant le permis du 11/02/2019).
100	31-03-21	D	BXL22027	BXL. Rue des Dominicains, 12	modification de la devanture commerciale
101	31-03-21	Rem	UCL20397	UCL. Chaussée d'Alseberg, 617-619	rénover et agrandir un immeuble, changer l'affectation du rez en cabinet dentaire et créer un bâtiment dans les anc. écuries en intérieur d'ilot
102	31-03-21	reporté	BXL22787	BXL. Rue Joseph II, 12	transformation d'un immeuble de bureau existant avec démolition, reconstruction du dernier étage et adjonction d'un étage technique, modification de l'enveloppe du bâtiment et son esthétique
103	31-03-21	reporté	FRT20177	FRT. Avenue Molière, 167	modification du volume de la toiture et des annexes ; régularisation du nombre de logements et des modifications de la façade à rue.
104	31-03-21	Rem	FRT20178	FRT. Chaussée de Bruxelles, 296	mise en conformité de la modification des logements et de la façade à rue (renouvellement des menuiseries)
105	31-03-21	Rem	FRT20179	FRT. Rue de Barcelone / chaussée de Bruxelles	installation sur le terrain de parking existant de 6 constructions préfabriquées temporaires (2 ans) affectés au logement à finalité sociale
106	31-03-21	Fav	UCL20409	UCL. Avenue Houzeau, 97	construire une piscine extérieure et une terrasse
107	31-03-21	reporté	SBK20339	SBK. Chaussée de Haecht, 284	réaliser des modifications structurelles, modification de la façade avant, construire une lucarne rentrante et aménager une terrasse en façade arrière – nouveaux plans

108	31-03-21	D	JET40010	JET. Rue Jean-Baptiste Moyens	réaménagement de l'espace public
109	31-03-21	Rem	UCL20330	UCL. Rue des Carmélites, 166	remplacer la porte de garage d'origine
110	31-03-21	SIR	AND20293	AND. Avenue d'Itterbeek, 600 – Veeweyde.	rénover et étendre un refuge animalier
111	12-05-21	Rem	BXL22444	BXL. Boulevard Anspach, 2 / rue du Fossé aux Loups / rue de l'Evêque / place de la Monnaie – Centre Monnaie (arch. J. CUISINIER, J. GILSON, M. POLAK et L. SCHUITEN, 1967-1971)	transformer et surhausser l'immeuble : aménager des logements, un hôtel ainsi qu'un équipement collectif ou de service public
112	12-05-21	D	BXL40196	BXL. Rue Tacquet, rue du Champ de l'Eglise, rue Princesse Clémentine, av. de la Reine	Rénovation de l'espace vert autour de la gare de Laeken, aménagement d'une piste cyclable, d'un chemin piétonnier et d'une serre dans le cadre du contrat de quartier durable "Bockstael" ..
113	12-05-21	Rem	FRT20177	FRT. AV. Molière, 167.	Transformation de la toiture et du bâtiment annexe, régulariser le nombre de logements et les transformations en façade avant
114	12-05-21	Rem	BXL22787	BXL. Rue Joseph II, 12	rénovation d'un immeuble de bureaux, transformation de la façade, démolition/reconstruction du niveau supérieur et ajout d'un étage technique
115	12-05-21	Rem	BXL22790	BXL. Square Marie-Louise, 65	surhausse et modification de la toiture
116	12-05-21	Rem	AUD20081	AUD. Rue du Vieux Moulin, 114	transformation d'une maison unifamiliale : rénovation de la façade à rue, transformation intérieure, extension et surhausse des annexes, installation d'une piscine.
117	12-05-21	Fav & rem	SBK20346	SBK. Rue des Ailes, 39 / angle rue Général Eenens	réaliser une fresque sur le mur pignon aveugle
118	12-05-21	Rem	BXL21760	BXL. Place de la Vieille Halle aux Blés, 1	modifier l'affectation du rez-de-chaussée commercial en équipement d'intérêt collectif ou de service public, réaménager l'entrée pour la privatiser et la rendre accessible aux PMR.
119	12-05-21	Rem	UCL0410	UCL. Avenue du Gui, 5.	surhausse d'une maison unifamiliale, installation d'une piscine dans le jardin et mise en conformité de travaux effectués entre 2008 et 2018
120	12-05-21	D	IXL20221	IXL. Chaussée d'Ixelles, 128 (arch. J. Van Kriekinghe, 1926)	transformation de la devanture commerciale (intégration d'un distributeur de lentilles) et renouvellement de l'enseigne parallèle
121	12-05-21	Rem	AND20163	AND. Rue Joseph Dujardin, 8-12 – Centre médical de Cureghem.	pose d'écrans solaires intégrés aux baies des façades à rue ainsi qu'au sommet de la façade-écran.
122	12-05-21	D	BXL22274	BXL. Rue Sainte-Catherine, 44.	transformer la devanture commerciale, maintenir un logement aux étages, placer une tente solaire et insérer le conduit de hotte dans la cheminée existante (dossier de régularisation)
123	12-05-21	Rem	EVR30004	EVR. Parc du Bon Pasteur	construire un pavillon modulaire de deux niveaux en remplacement du local provisoire destiné aux gardiens du parc.
124	12-05-21	Rem	BXL21866	BXL. Place de la Vieille Halle aux Blés, 34-35	mise en conformité du logement en duplex situé à l'étage +3 et sous les combles : remplacement de châssis, création de 2 fenêtres de toiture en versant avant, agrandissement des baies en façade arrière
125	12-05-21	Rem	BSA40014	BSA. Rue du Chat / rue du Zénith.	réaménagement de la voirie entre l'avenue du Roi Albert et la rue du Zénith.
126	12-05-21	D & rem	SBK20347	SBK. Rue de la Poste, 129 (annexe du bien sis 19, rue des Palais)	régulariser le changement d'affectation d'activité productive vers commerce au rez-de-chaussée, percer une porte côté rue, transformer la façade et la toiture, réaliser des travaux structurels intérieurs
127	12-05-21	Fav	SBK20264	SBK. Avenue Louis Bertrand, 29	aménager une terrasse rentrante en toiture arrière
128	12-05-21	Rem	SGL20464	SGL. Rue de la Bonté, 9. (Arch. H. Maquet – 1872)	modifier le nombre et la répartition des logements, modifier le volume en toiture, aménager une terrasse en façade arrière et placer des panneaux solaires
129	12-05-21	Rem	SBK20339	SBK. Chaussée de Haecht, 284	réaliser des modifications structurelles, modification de la façade avant, construire une lucarne rentrante et aménager une terrasse en façade arrière – nouveaux plans
130	12-05-21	SIR	FRT20180	FRT. Avenue Molière, 90	modifier la façade à rue et adaptation des garde-corps
131	12-05-21	SIR	SBK20345	SBK. Rue Rasson, 23	retour à un logement unifamilial, requalifier la façade avant, mettre en conformité l'annexe du 2e étage, ouvrir une cour au rez-de-chaussée arrière
132	12-05-21	SIR	BXL21953	BXL. Rue Notre-Dame du Sommeil, 11-19 / impasse du Réveil	demande de permis modificative : agrandir le 5e et 6e étage et réduire le nombre de logements de 17 à 16 unités
133	12-05-21	SIR	AND20295	AND. Rue de Fiennes, 31	augmentation du nombre de logements aux étages de 1 à 2 (régularisation)
134	12-05-21	SIR	IXL20476	IXL. Boulevard Général Jacques, 177 / angle avenue des Saisons	réaménager les trois appartements existants de droit, aménager un logement dans les combles, rehausser une toiture plate et construire un balcon arrière
135	12-05-21	SIR	AND20150	AND. Rue de Fiennes, 63.	régulariser l'état de fait, créer 2 duplex avec mezzanines en façade avant du bâtiment avant, aménager l'atelier existant en 6 logements
136	12-05-21	SIR	AND20151	AND. Rue de Fiennes, 65	régulariser l'aménagement du bien en quatre unités de logement

137	2-06-21	recom	SBK30002	SBK. Place de la Reine, 14, 15 et 16	projet d'aménagement d'un pôle étudiant et de quartier et lien avec la Maison des Arts
138	2-06-21	Rem & recom	ETB20240	ETB. Cours Saint-Michel, 40-60 (arch. J. Wybauw, 1974)	rénovation d'un immeuble de bureaux avec rafraîchissement du parc, construction de nouveaux logements avec sous-sol donnant sur la rue Père de Deken
139	2-06-21	Fav & rem	BXL22725	BXL. Bd Pachéco, 32 – ancien immeuble de la Monnaie Royale de Belgique	modification de la destination et transformation de l'ancien immeuble de la Monnaie Royale de Belgique en un immeuble mixte comprenant des espaces de bureaux, de logements et commerciaux dont deux Horeca
140	2-06-21	Rem	JET40011	JET. Rue Léon Théodore	réaménagement de la voirie et de l'espace public, modification du profil de la voirie et renouvellement des voies de tram
141	2-06-21	Fav	IXL20559	IXL. Place du Châtelain, 6-7 / rue Simonis, 59-61	augmentation significative du volume de toiture avec la rehausse d'un étage, création d'un logement et modifications en façade avant
142	2-06-21	Rem	IXL20636	IXL. Avenue de la Couronne, 25	transformation d'une école privée (équipement) en quatre appartements avec l'ajout d'une annexe
143	2-06-21	Rem	BXL22297	BXL. Rue Dautzenberg, 70 (imm. remanié en 1939 par l'arch. M. HOUYOUX).	division d'une maison unifamiliale en 3 logements, agrandissement d'une cour anglaise, réalisation d'une extension au 2ème étage en façade arrière, redressement de la toiture au niveau du versant arrière et restauration de la façade avant
144	2-06-21	Rem	BXL40098	BXL. Bd Adolphe Max, rues Saint-Pierre, du Finistère, du Pont Neuf, de la Fiancée et de Malines	réaménagement du boulevard A. Max et des rues adjacentes entre le boulevard A. Max et le boulevard E. Jacqmain
145	2-06-21	Rem	MSJ20231	MSJ. Quai des Charbonnages, 80-82	rénovation d'un commerce et réaffectation partielle
146	2-06-21	Rem	SGL20249	SGL. Avenue Paul Dejaer, 13-15 (arch. H. De KOCK, 1903).	isolation de la toiture par l'extérieur et remplacement des châssis en façade avant aux 2e et 3e étages
147	2-06-21	D	UCL20411	UCL. Dieweg 83	construction d'un immeuble à appartements avec parking en sous-sol, abattage de plusieurs arbres et démolition d'un mur mitoyen
148	2-06-21	SIR	BSA20054	BSA. Rue du Grand-Air, 5	extension et transformation d'une maison unifamiliale
149	2-06-21	SIR	BXL22792	BXL. Rue Emile Delva, 90	isolation de la toiture par l'extérieur et mise en conformité du changement des châssis et de la porte par du PVC
150	2-06-21	SIR	WMB20231	WMB. Rue des Trois Tilleuls, 115	extension d'une maison unifamiliale, rehaussement de la toiture et raccordement d'une descente d'eau au réseau public
151	2-06-21	SIR	SBK20311	SBK. Square Vergote, 47 (arch. Janssens et J. Gustenhoven, 1927)	réaménagement de la zone de recul et de la clôture à l'alignement d'une maison unifamiliale
152	23-06-21	D	FRT20006	FRT. Rue de la Station, 2-6	modification de la destination du rez-de-chaussée de café en magasin et restaurant, transformation de la façade et réaménagement intérieur
153	23-06-21	Rem	FRT20113	FRT. Avenue du Roi, 129.	démolition de la toiture ; rehaussement et extension du logement des combles, aménagement d'une terrasse
154	23-06-21	Rem	SGL20466	SGL. Rue de Rome, 27	Transformation du volume de toiture, aménagement de lucarnes et d'une terrasse
155	23-06-21	Rem	IXL20637	IXL. Rue Franz Merjay, 38	rénovation d'une maison unifamiliale avec modification des façades avant et arrière et aménagement de terrasses
156	23-06-21	Rem	JET20043	JET. Drève de Dieleghe, 83	abattage de quatre arbres à haute tige
157	23-06-21	Rem	BXL22793	BXL. Rue Grétry, 38-46	perçement de baies de porte dans les mitoyens, couverture des plateformes au 1e étage des 44 et 46, modification des devantures commerciales des rez-de-chaussée des 42 et 44 et suppression des tentes solaires et des caissons à volets des 42-44 et 46 (régularisation partielle)
158	23-06-21	D	SBK20348	SBK. Rue Royale Sainte-Marie, 176-178	transformation de la façade avant du commerce (station-service) au rez-de-chaussée
159	23-06-21	Rem	BXL22794	BXL. Rue des Capucins, 16.	rénovation et extension d'une maison unifamiliale
160	23-06-21	Rem	MSJ20233	MSJ. Chaussée de Ninove, 979	agrandissement d'une maison unifamiliale
161	23-06-21	Rem	ETB20227	ETB. Av. de Tervueren, 8-12 (arch. A. et J. Polak, 1949-1953)	rénovation et surhausse, ajout de balcons, rénovation de la façade arrière et réaménagement des appartements : nouveaux plans
162	23-06-21	Fav	IXL20418	IXL. Rue de l'Athénée, 17.	placement d'un panneau immobilier annonçant le futur chantier
163	23-06-21	procédure	SBK20349	SBK. Avenue Huart Hamoir, 33	démolir le hangar arrière, construire un bâtiment avant R+6 et reconstruire un bâtiment arrière (R-1 et RDC) pour y aménager un couvent
164	23-06-21	SIR	FRT20181	FRT. Rue de Serbie, 85	modification de la destination du rez-de-chaussée de commerce en restaurant, modification de la vitrine commerciale et mise en conformité de l'escalier et des volumes en intérieur d'îlot
165	23-06-21	SIR	SJN20126	SJN. Chaussée de Louvain, 91-93	pose de deux enseignes et de vinyles pour le rez-de-chaussée commercial
166	23-06-21	SIR	SGL20465	SGL. Parvis Saint-Gilles, 49-49A	placement d'une hotte en façade arrière et changement d'utilisation du snack-bar au rez-de-chaussée en restaurant
167	23-06-21	SIR	MSJ20152	MSJ. Chaussée de Gand, 31	aménagement d'une terrasse au 1er étage de la façade arrière (donnant vers le bien classé)
168	23-06-21	SIR	MSJ20232	MSJ. Chaussée de Gand, 52 / rue Fin	régularisation de la couverture de la cour et de la création d'un parking à ciel ouvert

169	14-07-21	D	MSJ20214	Quai des Charbonnages, 88-90 / place Saintelette, 31	démolition d'un entrepôt et construction d'un immeuble d'appartements avec rez-de-chaussée commercial et bureaux au 1er étage – Nouveaux plans
170	14-07-21	Rem	FRT40018	Place Saint-Denis – chaussée de Bruxelles, 1-34 – chaussée de Neerstalle, 1-38	réaménagement des espaces publics du cœur de Forest en zone apaisée et partagée à 20km/h.
171	14-07-21	D	BXL70085	Rue du Jardin des Olives, 6	Installer un urinoir public dans le cadre du « Plan Toilettés »
172	14-07-21	D	IXL20638	Chaussée de Boondael, 477-479.	construction d'un studio et d'un atelier d'artiste sur le toit de l'immeuble
173	14-07-21	Rem	AND20298	Rue Joseph Dujardin, 22	Transformer une maison unifamiliale
174	14-07-21	Rem	IXL20573	Rue Van Elewyck, 51	rehausser l'immeuble d'un étage et créer une terrasse à rue et un volume arrière.
175	14-07-21	SIR	BXL20764	Boulevard de Waterloo, 39 – The Hotel	Installer deux mâts en toiture et une station ASTRID avec installations techniques sous abri
176	14-07-21	SIR	IXL20640	Chaussée d'Ixelles, 189b / rue de la Croix, 1	changement d'affectation partielle, transformation des façades et réorganisation du rez-de-chaussée de l'immeuble ainsi que pose d'enseignes en vue d'étendre les services communaux
177	14-07-21	SIR	SGL20467	Rue de la Croix de Pierre, 81	Remplacement des châssis en PVC par des châssis en bois peint, pose d'un nouvel enduit en façade avant. (régularisation)
178	14-07-21	SIR	AND20297	Rue de l'Instruction, 36	Division d'une maison unifamiliale en 3 logements et construction d'annexe en façade arrière (régularisation)
179	14-07-21	SIR	IXL20639	Rue Defacqz, 28	Transformer un commerce en centre de bien être avec modification de la façade avant et mise en conformité de l'annexe arrière
180	14-07-21	SIR	AUD20102	Chaussée de Wavre, 1748	Repeindre la façade avant et changer les menuiseries
181	14-07-21	SIR	WSL20142	Avenue Emile Vandervelde, 155	Changer l'affectation d'une église provisoire en atelier d'artiste (régularisation).
182	11-08-21	Rem	IXL40020	IXELLES. Certains tronçons des rues de la Tulipe / de l'Athénée / J. Bouillon / du Conseil / Sans Soucis / Cans / du Conseil / Van Aa et place de Londres	Réaménagement de l'espace public dans le cadre du Contrat de Quartier Durable "Athénée"
183	11-08-21	Rem	BXL21758	BRUXELLES. Bd Anspach, 63-69A / pl. de la Bourse / rue P. Devaux 3-7 / Marché aux Poulets, 7-13 – Anciens « Grands Magasins de la Bourse » (arch. E. DE HEU, 1949).	Rénovation, rehausse, extension et transformation en logements, bureaux et commerces - plans modifiés (voir aussi avis CRMS du 27/11/2019).
184	11-08-21	Rem	WSP20113	WOLUWE-ST-PIERRE. Av. de Tervueren, 211 / rue du Collège St-Michel, 67-69 - Siège de RIZIV (arch. R. AERTS et P. RAMON, 1968).	Rénovation, amélioration de la performance énergétique, reconstruction du jardin et réaffectation partielle.
185	11-08-21	D	IXL20643	IXELLES. Rue du Prince Royal, 94 (arch. Ev. Gouvart, 1916).	rehausse et transformation d'une maison unifamiliale en 3 unités d'habitation, ajout d'une unité d'habitation dans l'immeuble, réaménagement du jardin, abattage de 4 troncs d'arbres
186	11-08-21	Rem	IXL20636	IXELLES. Avenue de la Couronne, 25.	transformation d'une école privée (équipement) en quatre appartements avec l'ajout d'une annexe : plans modifiés (voir l'avis CRMS du 21/06/2021).
187	11-08-21	SIR	SGL20456	SAINT-GILLES. Chaussée de Charleroi, 212 (arch. A. Van Roelen)	Modifier le nombre et la répartition des logements, les aménagements intérieurs ainsi que la façade et aménager une terrasse en façade arrière : nouveaux plans (voir l'avis CRMS du 13-01-2021).
188	11-08-21	SIR	AND20299	ANDERLECHT. Rue Eloy, 108-112	Aménager un logement dans les combles d'un immeuble de logements
189	11-08-21	SIR	SGL20469	SAINT-GILLES. Avenue Jean Volders, 24-28 (arch. P. Meewis, 1908).	Réaménager les chambres de bonnes et le grenier en deux logements, remplacer les tabatières par des fenêtres de toiture, installer une terrasse en toiture de l'annexe arrière.
190	11-08-21	SIR	SGL20468	SAINT-GILLES. Rue Africaine, 52	Créer un nouveau volume en façade arrière au 2ème étage.
191	11-08-21	SIR	SJN20234	SAINT-JOSSE-TEN-NOODE. Chaussée de Louvain, 81-83	Transformer et agrandir le rez-de-chaussée commercial et renouveler les enseignes.
192	11-08-21	SIR	IXL20642	IXELLES. Rue de la Paix, 39.	Mettre en conformité l'extension du restaurant à l'entresol ainsi que l'aménagement de 5 logements aux étages ainsi que la pose d'enseignes, rénover la façade arrière, aménager deux balcons et une terrasse à l'arrière
193	11-08-21	SIR	AUD20105	AUDERGHEM. Avenue des Mésanges, 6A	Rénover et mettre en conformité une maison unifamiliale (sans augmentation de volume) : remplacement des menuiseries extérieures, mise en peinture des briques de façade.
194	11-08-21	SIR	UCL20218	UCCLE. Rue de Stalle, 40 – Domaine de l'ancien Moulin blanc.	Mise en conformité de modifications apportées en cours de projet : ouvertures des façades des bâtiments D, E et F, aménagements intérieurs, ajout d'une logette pour compteurs et d'un emplacement de parking
195	25-08-21	FSC	IXL20645	IXELLES. Rue Vautier, 60.	Pose d'un isolant sur la façade avant

196	25-08-21	reporté	WSL40024	WOLUWE-ST-LAMBERT. Av. des Iles d'Or	réaménagement de l'espace public et abattage de 3 arbres.
197	25-08-21	Fav	SBK20344	SCHAERBEEK. Avenue Gustave Latinis, 69	Surhausse de l'immeuble et mise en conformité de la construction d'une annexe et de certaines modifications apportées en façade à rue.
198	25-08-21	reporté	BXL22798	BRUXELLES. Rue au Beurre, 22 / Petite rue au Beurre, 16	Changer l'utilisation de bijouterie en horeca (rez-de-chaussée et 1er étage), aménager des logements aux étages, transformer les façades avant et arrière, aménager un accès indépendant au logement ainsi qu'un escalier extérieur et une terrasse en intérieur d'îlot
199	25-08-21	SIR	UCL20413	UCCLE. Chaussée de Saint-Job, 793	Transformation et surhausse d'une maison unifamiliale
200	25-08-21	SIR	UCL20414	UCCLE. Rue du Repos, 111.	Transformation et surhausse d'une maison unifamiliale.
201	25-08-21	SIR	FRT20182	FOREST. Avenue Besme, 117 / avenue Jupiter, 210 (1896).	Mettre en conformité la modification du nombre de logements, le remplacement des menuiseries en façade avant, le traitement de la cour anglaise, l'ajout d'une lucarne en toiture arrière, la transformation des annexes ainsi que l'ajout de terrasses arrière.
202	25-08-21	SIR	IXL20644	IXELLES. Rue Joseph Stallaert, 73	Réaménager un immeuble de 4 logements, agrandir le commerce, modifier la façade arrière et le versant de toiture arrière.
203	25-08-21	SIR	IXL206044	UCCLE. Rue Joseph Stallaert, 73-75.	modifier la répartition des logements au sein d'un immeuble existant avec modifications structurelles, modifier le volume en façade arrière, créer deux lucarnes sur le pan de toiture arrière et modifier les menuiseries en façade avant
204	25-08-21	SIR	SBK20175	SCHAERBEEK. Avenue Louis Bertrand, 52-54 / angle rue Joseph Brand	Mise en conformité de certains aménagements intérieurs et de la modification de l'aspect de la façade à rue donnant sur la rue J. Brand (fermeture du soupirail au moyen de briques de verre).
205	25-08-21	SIR	IXL20641	IXELLES. Rue Caroly, 38	Mettre en conformité des travaux réalisés depuis la construction de l'immeuble en 1970 : ajout d'une véranda, extension d'une terrasse en toiture, menuiseries en façade arrière
206	8-09-21	Rem	WSL40024	WOLUWE-ST-LAMBERT. Av. des Iles d'Or	Réaménagement de l'espace public et abattage de 3 arbres
207	8-09-21	D	BXL22765	BRUXELLES. Quai aux Briques, 38-40, quai au Bois à Brûler, 48-54, rue du Chien Marin, 20-22	démolition du bâtiment existant pour un projet mixte comprenant 20 unités résidentielles, des bureaux et des espaces commerciaux, une toiture verte commune au 1er étage et un parking souterrain
208	8-09-21	Rem	SGL20470	SAINT-GILLES. Rue Américaine, 40 / rue Africaine, 62 (1907).	Régulariser les façades du rez-de-chaussée
209	8-09-21	Rem	BXL22799	BRUXELLES. Rue de la Vallée, 33	rehausser d'un étage un immeuble à appartement; étendre le bâtiment en profondeur au 8e étage; créer un triplex comprenant le 7e, le 8e et le 9e étages (nouvellement créé); créer une terrasse sur toiture
210	8-09-21	Rem	BXL22798	BRUXELLES. Rue au Beurre, 22 / Petite rue au Beurre, 16	Changer l'utilisation de bijouterie en horeca (rez-de-chaussée et 1er étage), aménager des logements aux étages, transformer les façades avant et arrière, aménager un accès indépendant au logement ainsi qu'un escalier extérieur et une terrasse en intérieur d'îlot.
211	8-09-21	Rem	MSJ20236	MOLENBEEK-SAINT-JEAN. Rue Mommaerts, 20	rénovation et réaménagement d'une maison unifamiliale en une bi-familiale (2 duplex) avec modification de volume
212	8-09-21	Rem	ETB20241	ETTERBEEK. Avenue des Nerviens, 123 (1906).	division en un bureau et 2 logements, rehausser la toiture, aménager 2 terrasses, rénovation
213	8-09-21	D	BXL22801	BRUXELLES. Grand Sablon, 35	rénovation et transformation d'un commerce
214	8-09-21	Fav	SBK20351	SCHAERBEEK. Rue Colonel Bourg	construire le nouveau bâtiment pour la Haute Ecole Libre de Bruxelles (HELB Ilya Prigogine asbl) sur le site Mediapark
215	8-09-21	reporté	BXL22800	BRUXELLES. Rue de la Fourche, 37-39	Transformation de deux immeubles pour usage mixte (commerce et logements)
216	8-09-21	Rem	BXL70086	BRUXELLES. Tunnel Trône	implanter des potences et équipements aux entrées du tunnel Trône, direction Basilique.
217	8-09-21	Rem	WSL70008	WOLUWE-SAINT-LAMBERT/ ETTERBEEK/ WOLUWE-SAINT-PIERRE. Tunnels Georges-Henri et Montgomery	implanter des potences et équipements aux entrées des tunnels Georges Henri et Montgomery, direction La Cambre
218	8-09-21	Rem	WSL20133	WOLUWE-SAINT-LAMBERT. Boulevard de la Woluwe, 70 - Woluwe Shopping Center	démolir une partie de la construction existante du complexe commercial et construire une extension sur l'angle à la place du parking à ciel ouvert ; créer 95 logements (12.545m2) au-dessus des commerces, sur l'angle ; aménager un nouvel accès au métro (station Roodebeek), un espace vert ouvert au public (placette St-Lambert) et une nouvelle entrée au parking P1 depuis le Cours Paul-Henri Spaak ; réaménager le côté extérieur du Boulevard par la mise en place d'un nouveau compacteur (déplacé). Version amendée du projet suite à l'étude d'incidences
219	8-09-21	SIR	ETB20242	ETTERBEEK. Avenue de la Chasse, 109	changement d'affectation du bâtiment arrière (atelier en logement), construction extension au 1e étage, aménagement de 2 terrasses en façade arrière
220	8-09-21	SIR	ETB20243	ETTERBEEK. Rue des Ménapiens, 27	rénovation d'une maison unifamiliale; régulariser les modifications aux châssis du rez-de-chaussée (façade avant), dans la cour et les terrasses au 2e étage
221	8-09-21	SIR	MSJ20235	MOLENBEEK-SAINT-JEAN. Rue Vandermaelen, 20	Transformation d'une maison unifamiliale en maison de rapport.

22 2	8-09-21	SIR	SBK20348	SCHAERBEEK. Rue Royale Sainte-Marie, 176-178 / rue Rubens, 84	mettre en conformité la modification esthétique de la façade avant et la division du logement au 1er étage en 2 unités, dans un immeuble comprenant une station-service au rez-de-chaussée et 5 logements (voir avis de la séance du 23/06/2021).
22 3	8-09-21	SIR	IXL20560	IXELLES. Rue du Trône, 36/ square de Meeûs, 8 / rue de Fleurus, 2-8-10	modifier un châssis au rez-de-chaussée
22 4	29-09-21	D	BXL22683	BRUXELLES. Rue Haute, 209.	transformer et rehausser une maison unifamiliale avec un rez-de-chaussée commercial en un immeuble de trois logements avec un rez-de-chaussée commercial.
22 5	29-09-21	Rem	BXL22800	BRUSSEL. Rue de la Fourche, 37-39.	Transformation de deux immeubles pour usage mixte (commerce et logements)
22 6	29-09-21	Rem	SBK20352	SCHAERBEEK. Place Colignon, 11 (1898).	Mise en conformité du nombre de logements (passer de 3 à 4), de travaux structurels intérieurs et de transformations effectuées en façades avant et arrière.
22 7	29-09-21	Rem	SBK20353	SCHAERBEEK. Place Colignon, 58 (1898)	régulariser deux logements supplémentaires, changer l'affectation du rez-de-chaussée commercial vers un logement en duplex, régulariser les modifications en façade avant et modifier structurellement le bâtiment
22 8	29-09-21	Rem	BXL22803	BRUXELLES. Square Marie-Louise, 44	diviser une unifamiliale en 3 unités, surhausser de deux niveaux et transformer la façade
22 9	29-09-21	Rem	BXL22624	BRUXELLES. Rue Saint-Quentin, 28	Supprimer la construction de la cour réalisée sans permis sur 2 niveaux, construire un volume de liaison au rez-de-chaussée entre le volume à rue et le volume arrière, aménager deux terrasses sur cette annexe diviser les étages en 3 logements et remplacer les châssis aux étages.
23 0	29-09-21	Rem	BXL22693	BRUXELLES. Boulevard de Waterloo, 10.	Remettre la façade dans l'esprit de la conception de 1929 de De Koninck, remplacer les châssis en bois par des châssis en aluminium fin de couleur noire, supprimer la toiture et rehausser l'immeuble de deux niveaux en retrait par rapport à la façade avant.
23 1	29-09-21	Fav	BXL22567	BRUXELLES. Rue du Pépin, 41.	Rehausser l'immeuble d'un 4e étage pour étendre l'appartement du 3e et aménager un duplex 2 chambres.
23 2	29-09-21	Rem	UCL20416	UCCLE. Dieweg, 114	transformation et surélévation ; changement d'affectation du RDC de commerce à logement
23 3	29-09-21	Rem	UCL20417/UCL30025	UCCLE. Avenue Henri Pirenne, 13	construire une extension, une serre et des murs de clôtures à une maison particulière.
23 4	29-09-21	Rem	AUD20099	AUDERGHEM. Avenue du Pré des Agneaux, 47	Modifier le permis d'urbanisme n°17174
23 5	29-09-21	SIR	SBK20153	SCHAERBEEK. Rue Renkin 1	mettre en conformité le changement d'affectation du rez-de-chaussée, de commerce en logement, l'extension de l'appartement du 2e étage et les modifications aux façades.
23 6	29-09-21	SIR	BXL22642	BRUXELLES. Place Emile Bockstaël, 5	modifier la devanture commerciale, placer une tente solaire et un volet roulant en façade avant et étendre le rez commercial par la couverture de la cour (mise en conformité) ; changer l'utilisation de commerce (droguerie) en restaurant, aménager le rez-de-chaussée commercial et installer une cuisine avec hotte d'extraction
23 7	29-09-21	SIR	BXL22805	BRUXELLES. Rue du Champ de l'église, 55	transformer un appartement au 1er étage.
23 8	29-09-21	SIR	BXL22802	BRUXELLES. Rue Fransman, 70	mettre en conformité l'aménagement d'un commerce de service au rez-de-chaussée à la place du garage et du séjour, modifier la façade avant pour créer une vitrine avec accès séparé, étendre le logement au rez-de-chaussée par la couverture de la cour et étendre le logement au 1er étage avec l'aménagement d'une terrasse.
23 9	29-09-21	SIR	BXL22806	BRUXELLES. Square Marguerite, 10	Changer la destination de logement en cabinet dentaire, et modifier les châssis en façade avant (mise en conformité).
24 0	20-10-21	D	BXL20640	BRUXELLES. Place des Martyrs, 1-4 / rue Saint-Michel, 41-47.	placer une terrasse saisonnière d'environ 90m² (plancher amovible) accolée à l'hôtel Juliana sur la place des Martyrs
24 1	20-10-21	Rem	WSP20197	WOLUWE-ST-PIERRE. Val des Epinettes, 3 – Ecole Joli-Bois	démolition de 2 bâtiments préfabriqués et construction d'une nouvelle école maternelle
24 2	20-10-21	Rem	AUD20106	AUDERGHEM. Avenue Charles Schaller, 65 (arch. C. TITS, 1924).	construction d'une extension en toiture, remplacement des garde-corps et modification du portillon
24 3	20-10-21	Fav	AND20301	ANDERLECHT. Rue de Liverpool, 66-66A	démolition des constructions situées sur le tracé du futur parc de la Sennette et reconversion du site industriel en pôle d'activités socio-culturelles dans le cadre du contrat de quartier durable « Compas_Pôle Chimiste-Liverpool »
24 4	20-10-21	Rem	SGL20471	SAINT-GILLES. Rue de la Source, 58	Modification du nombre de logements, rénovation et gros œuvre, modification de volume, transformation des façades et mise en place de terrasses.
24 5	20-10-21	Rem	BXL21935	BRUXELLES. Rue de la Loi, 44-52 / rue Joseph II, 21-27.	rénovation lourde et réaménagement partiel en trois immeubles de bureaux distincts
24 6	20-10-21	Rem	IXL40025	IXELLES. Rue du Viaduc (entre la place Fernand Cocq et la chaussée de Wavre).	réaménagement de la rue du Viaduc.
24 7	20-10-21	Rem	FRT40019	FOREST. Chaussée de Neerstalle, entre la rue André Baillon et la chaussée de Ruisbroek	réaménagement de la chaussée de Neerstalle entre la rue André Baillon et la chaussée de Ruisbroek.

248	20-10-21	Rem	SGL20472	SAINT-GILLES. Rue de la Croix de Pierre, 34 / rue d'Ecosse.	changement de la destination du rez-de-chaussée (de commerce à logement), modification du nombre et de la répartition des logements, le volume et les façades avant (régularisation partielle).
249	20-10-21	Rem	BXL22809	BRUXELLES. Avenue des Phalènes, 17	remplacement de la porte de garage (régularisation).
250	20-10-21	Rem	SGL20473	SAINT-GILLES. Avenue Ducpétiaux, 58.	modification du volume arrière et construction des terrasses, rehausse de la toiture et travaux structurels
251	20-10-21	Rem	UCL20418	UCCLE. Rue Victor Gambier, 9-11.	Nouvelle construction avec 2 logements et transformation d'une maison unifamiliale en 2 logements
252	20-10-21	D	AND20300	ANDERLECHT. Avenue Guillaume Melckmans, 68	mise en conformité de la zone de recul.
253	20-10-21	Rem	IXL20646	IXELLES. Rue Lens, 32-32A	transformations structurelles au 3e étage, rehausse de la toiture et construction de volumes avant/arrière, aménagement d'1 terrasse sur la toiture de l'annexe arrière.
254	20-10-21	Fav	BXL22107	BRUXELLES. Rue Haute, 115-117	transformation et réunion de 2 logements existants (régularisation).
256	20-10-21	Rem	SGL20424	SAINT-GILLES. Parvis Saint-Gilles, 51-53-55 (arch. H. De KOCK).	changement d'utilisation du commerce au rez-de-chaussée en restaurant, placement d'une hotte et modification de la façade
257	20-10-21	Rem	BXL22451	BRUXELLES. Avenue Louise, 149 – Tour Generali (arch. A. et J. POLAK)	modification des espaces extérieurs de l'esplanade en zone de recul et des toitures-terrasses aux 1er, 5e et 7e étages (permis modificatif 04/PFD/1720592).
258	20-10-21	procédure PUN	BXL20299	BRUXELLES. Quai au Bois à Brûler, 19/bte3.	adjoindre l'espace sous combles à l'appartement 1 chambre du 3e étage existant afin d'aménager un duplex deux chambres, fermeture de la baie située dans le mur mitoyen, placement des fenêtres de toit dans les pans avant et arrière de toiture, agrandissement d'une lucarne dans le pan arrière de la toiture (mise en conformité).
259	20-10-21	SIR	AUD20107	AUDERGHEM. Avenue Vandromme, 32	remplacement des châssis et de la porte d'entrée, mise en peinture d'une porte de garage d'une maison unifamiliale
260	20-10-21	SIR	IXL20647	IXELLES. Rue Lanfray, 26 / rue du Nid	mise en conformité des transformations en façade, extension du duplex vers une partie du sous-sol, rehausse de la toiture de l'annexe et mise en conformité de la fermeture de la cour
261	20-10-21	SIR	BXL22629	BRUXELLES. Rue du Marché aux Herbes, 60-62	placement de deux balcons (acier/carrelage) en façade arrière aux 2e et 3e étages.
262	20-10-21	SIR	IXL20648	IXELLES. Rue de la Paix, 31.	mise en conformité des transformations en façade avant, construction des extensions, une terrasse et une lucarne arrière et division des étages en deux logements.
263	20-10-21	SIR	UCL20371	UCCLE. Montagne de Saint-Job, 117.	rehaussement d'une maison unifamiliale sur 3 niveaux afin de s'aligner avec les maisons mitoyennes, isolation des façades et création d'une extension en toiture sur le plan arrière.
264	20-10-21	SIR	BSA20055	BERCHEM-STE-AGATHE. Rue des Chats, 58.	extension et transformation d'une maison bifamiliale.
265	20-10-21	SIR	BSA20056	BERCHEM-STE-AGATHE. Rue des Chats, 59	construction d'une maison bifamiliale
266	20-10-21	SIR	BSA20057	BERCHEM-STE-AGATHE. Rue des Chats, 63	extension et transformation d'une maison.
267	20-10-21	SIR	UCL20401	UCCLE. Chaussée de Saint-Job, 619-621	construction d'un immeuble de 4 appartements, 4 emplacements de stationnement couverts et abattage de 3 arbres à haute tige
268	10-11-21	D	SBK20356/SBK30023	SCHAERBEEK. Chaussée de Haecht, 256.	Extension du logement au rez-de-chaussée (commercial), réaménagement des espaces intérieurs et installation d'un ascenseur, modification de la façade, ajout de lucarnes.
269	10-11-21	Rem	BXL22213 (n°23)/BXL22815 (n°21)	BRUSSEL. AV. Fr. Roosevelt, 21-23 (nr. 21, arch. R. en R. Théry, 1930, nr. 23, A. en C. Verhelle, 1928)	Fusionner et rénover les deux bâtiments scolaires.
270	10-11-21	Rem	BXL22807	BRUXELLES / LAEKEN. Rue de Vrière, 5 (arch. Fr. Van Stichel, 1913-1914)	transformer une maison unifamiliale et la diviser en 2 logements (mise en conformité), modifier la façade arrière, ajouter un escalier intérieur, aménager une terrasse dans le jardin, rénover les façades et renouveler les menuiseries extérieures.
271	10-11-21	Rem	WSP20262	WOLUWE-SAINT-PIERRE. Avenue Grandchamp, 107.	étendre et transformer une maison unifamiliale 4 façades
272	10-11-21	Rem	BSA20058	BERCHEM-STE-AGATHE. Venelle du Champ du Moulin, 25.	extension d'une maison unifamiliale
273	10-11-21	Rem	BXL22814	BRUXELLES. Boulevard de Smet de Naeyer, 547 (arch. Jo. F. Draps, 1970)	remplacer les châssis et la porte d'entrée en aluminium par des menuiseries en PVC gris basalte
274	10-11-21	FSR	BXL22330	BRUXELLEQS. Petit Sablon, 13	Rénovation d'une maison individuelle avec modification des ouvertures de la façade et création d'une terrasse (toiture arrière), remplacement d'un escalier et installation d'un ascenseur.
275	10-11-21	Rem	FRT20183	FOREST. Rue Darwin, 16 (arch. L. Hacardiaux, 1909).	Construction d'une véranda, ajout d'une terrasse, modification du nombre de logements, régularisation de la lucarne arrière et du logement dans les combles.
276	10-11-21	Rem	EVR20054	EVERE. Avenue du Cimetière de Bruxelles, 135.	démolir une maison unifamiliale avec rez-de-chaussée commercial et construction d'un immeuble de logements

277	10-11-21	Rem	BXL40189	BRUXELLES. Porte de Ninove et rue de la Poudrière	réaménagement de l'espace public (permis délivré le 31/12/2019) - plans modificatifs portant sur la conservation de 6 au lieu de 2 tilleuls
278	10-11-21	Rem	SBK20092	SCHAERBEEK. Place Colignon, 47-49.	couvrir la cour au rez-de-chaussée, étendre le logement du +02 vers les combles, rehausser la toiture arrière, modifier les façades - nouveaux plans
279	10-11-21	Rem	SBK20355	SCHAERBEEK. Rue Royale Sainte-Marie, 207 (arch. J. Baes, 1887)	Régularisation de la terrasse du 1er étage et des menuiseries de la façade.
280	10-11-21	Rem	BXL22808	BRUXELLES. Rue Haute, 181	diviser une maison de commerce en un rez-de-chaussée commercial et deux logements, créer une cour intérieure et rehausser le bâtiment arrière, placer une lucarne en façade avant et modifier la devanture
281	10-11-21	Fav	ETB20244	ETTERBEEK. Avenue des Nerviens, 69-79 /Rue du Comet, 126-128.	modifier les menuiseries extérieures de la façade donnant vers le parc du Cinquantenaire et et réaffecter le rez-de-chaussée de bureau en logements
282	10-11-21	SIR	BXL22811	BRUXELLES. Rue Saint-Jean, 43	couverture partielle de la cour (mise en conformité), division en 2 logements avec maintien du rez-de-chaussée commercial, transformations intérieures, aménager un balcon au 2e étage, aménager des locaux accessoires et transformation de l'enveloppe extérieure.
283	10-11-21	SIR	BXL20650	IXELLES. Place Fernand Cocq, 28.	changer l'utilisation d'un commerce en petite restauration et modifier la vitrine
284	10-11-21	SIR	BXL20301	IXELLES. Place Fernand Cocq, 13-13A.	mise en conformité de la fermeture de la cour et des transformations en façade, changement d'utilisation du commerce avec l'installation d'un conduit de hotte
285	10-11-21	SIR	MSJ20223	MOLENBEEK-ST-JEAN. Rue Scheutbos, 127.	démolition d'une maison unifamiliale, abattage d'arbres et construction d'un immeuble à appartements - plans modifiés
286	10-11-21	SIR	FRT20184	FOREST. Chaussée de Neerstalle, 23	transformation de la façade, couverture de la cour et aménagement d'une terrasse arrière (mise en conformité).
287	1-12-21	Rem	SBK20357	SCHAERBEEK. Rue Nestor De Tière, 35-37	démolition de l'ancien "Manoir" et construction d'un immeuble à appartements
288	1-12-21	Rem	BXL30019	BRUXELLES. Square Marguerite Duras	réaménagement du square
289	1-12-21	Rem	IXL20652	IXELLES. Rue Américaine, 199 (1903, arch. inconnu)	rehausser l'immeuble et aménager 1 terrasse à l'arrière
290	1-12-21	D	BXL21329	BRUXELLES. Rue du Grand Hospice, 34a	changer la destination d'un immeuble de bureaux de 4 étages en un immeuble de 4 appartements, rehausser d'un niveau (toiture), aménager une terrasse au dernier étage, percer des baies au 1er étage, remplacer les châssis en bois par du pvc en façade avant, mise en peinture des portes en bois en gris anthracite.
291	1-12-21	Rem	IXL20653	IXELLES. Rue Alphonse Renard, 55 / angle rue Jean Baptiste Colyns	réaménager les 2 logements existants, réaffecter le rez-de-chaussée de commerce de service en bureaux, construire une extension en toiture et aménager des terrasses.
292	1-12-21	Rem	MSJ20237	MOLENBEEK-ST-JEAN. Rue De Koninck, 38 - Rue Charles Malis, 50 /Rue Van Kalck - ancien site BAT British American Tobacco (arch. J. Bijtebier, 1925, 1941, 1970)	transformer, rehausser et changer l'affectation d'un immeuble de bureaux en logements, construire un immeuble de logements attenante avec parking souterrain
293	1-12-21	D	BXL21770	BRUXELLES. Rue du Marché aux Herbes, 72	modifier la devanture commerciale (régularisation), créer un accès distinct au logement situé aux étages, aménager une terrasse arrière et apporter des transformations structurelles intérieures
294	1-12-21	Rem	FRT20186	FOREST. Avenue Besme, 101 / avenue Jupiter (arch.-entr. A. Seghers et B. DEGENDESCH, 1907)	construire un volume en fond de parcelle comprenant un garage.
295	1-12-21	Rem	BXL22812	BRUXELLES. Rue Haute, 161-163 / rue Saint-Ghislain, 69-73	mise en conformité de 3 logements et modification des façades.
296	1-12-21	Rem	BXL22813	BRUXELLES. Rue des Tanneurs, 83-85	subdiviser une maison unifamiliale, changer la destination du rez-de-chaussée commercial en logement, modifier le profil de la toiture et créer un chien-assis, transformer les façades arrière (mise en conformité)
297	1-12-21	Rem	IXL20651	IXELLES. Rue Joseph Stallaert, 18 (arch. M. De Maet, 1928).	mettre en conformité les modifications volumétriques et architecturales, dont l'agrandissement de la lucarne et de la véranda et le changement de couleur des châssis en façade avant
298	1-12-21	Rem	BXL22558	BRUXELLES. Carrefour de l'Europe, 3	aménagement d'une terrasse sur le toit de l'hôtel "Hilton Grand Place", le long de la rue Infante Isabelle
299	1-12-21	Rem	BXL20764	BRUXELLES. Boulevard de Waterloo, 38-44 – The Hotel	étendre l'hôtel sur la toiture plate attenante à la tour, remplacer la verrière du restaurant donnant vers le site classé, réaménager l'entrée du parc.
300	1-12-21	FSR	JET20044	JETTE. Rue Henri Van Bortonne, 12	réaliser une fresque sur le pignon latéral de l'école du Champ des Tournesols.
301	1-12-21	Rem	WSP20069	WOLUWE-ST-PIERRE. Rue Félix Poels, 7-11.	régulariser l'utilisation du commerce comme Horeca et transformer l'immeuble de commerce en logement
302	1-12-21	Rem	WMB30037	WATERMAEL-BOITSFORT – Parc de la Héronnière	réaménagement de la partie ouest du parc
303	1-12-21	SIR	BXL22816	BRUXELLES. Rue Tielemans, 12	mise en conformité du renouvellement des menuiseries extérieures et de la construction d'annexes
304	1-12-21	SIR	AND20198 /AND20209	ANDERLECHT. Rue Van Lint, 47	régularisation du changement d'affectation d'un entrepôt en un espace associatif

305	1-12-21	SIR	AUD20108	AUDERGHEM. Avenue Pré des Agneaux, 23	mettre en conformité les transformations effectuées à une maison unifamiliale : percement de baies, fermeture de balcons, aménagement d'une terrasse, nouvelles menuiseries
306	1-12-21	SIR	AND20302	ANDERLECHT. Chaussée de Mons, 7	remplacer la vitrine du rez-de-chaussée commercial
307	1-12-21	SIR	BXL22466	BRUXELLES. Rue des Bouchers, 66 (entrée via le n°52, rue de la Montagne)	changer la destination de commerce à logement touristique (de type appartement) et mettre en conformité le remplacement du châssis en façade avant
308	1-12-21	SIR	ETB20245	ETTERBEEK. Avenue Henri Dietrich, 21 (1906).	régulariser la division en 2 unités de logements d'un immeuble comprenant un logement unifamilial aux étages et une crèche aux rez-de-chaussée et sous-sol, réaménager la zone de recul
309	15-12-21	Rem	BXL22826	BRUXELLES. Rue de Witte de Haelen, 1-3 / Rue d'Ophémé 44.	Rénover l'enveloppe extérieure du bâtiment (murs et fenêtres); ajouter les terrasses couvertes aux appartements (rénovation énergétique).
310	15-12-21	Rem	UCL20419	UCCLE. Avenue Adolphe Dupuich, 3	Démolition de la maison existante et de sa conciergerie et construction d'une villa unifamiliale
311	15-12-21	Rem	BXL22821	BRUXELLES. Rue de Hornes, 4-4A	rénovation complète d'un immeuble de bureaux des années 50-60
312	15-12-21	Rem	BXL22427	BRUXELLES. Rue d'Anderlecht, 186-188 (1925).	Modification des parties non exécutées du permis A367/2018 comprenant des modifications de façade avec création de terrasses aux étages 1 et 2, remplacement des escaliers en bois par des escaliers en béton et modification de murs intérieurs.
313	15-12-21	Rem	BXL22735	BRUXELLES. Rue de la Loi, 33 / Rue du Commerce 93-113 / Rue de l'Industrie 48-52	Rénover un immeuble de bureaux, démolir et reconstruire une partie des bureaux et transformer une partie en commerces
314	15-12-21	Rem	BXL40197	BRUXELLES. Rues des Halles / de la Vierge Noire / de l'Evêque / du Marché au Poulet / des Augustins et de la Place Sainte-Catherine	Réaménagement des abords dans les rues des Halles de la Vierge Noire, de l'Evêque, du Marché au Poulet, des Augustins et de la Place Sainte-Catherine
315	15-12-21	Rem	AUD30016	AUDERGHEM. Avenue Jean Van Horenbeeck 149 (arch. Willy MINNIGH)	agrandir une maison unifamiliale et abattre deux arbres
316	15-12-21	D	WSL20143	WOLUWE-SAINT-LAMBERT. Avenue Jean-François Debecker, 133	démolition de la villa et construction d'un immeuble avec deux logements unifamiliaux
317	15-12-21	Rem	BXL22822	BRUXELLES. Place de la Monnaie, 4	modifier l'utilisation du commerce en restaurant et réaménager le logement existant, transformer le bâtiment: remplacer les dalles, la toiture et la façade arrière, placer un nouvel ascenseur et des escaliers et rénover les façades avant.
318	15-12-21	Rem	BXL22819	BRUXELLES. Rue Van Moer, 5 (1895).	transformer une maison unifamiliale avec rez-de-chaussée commercial en un immeuble de rapport de 3 logements et rez-de-chaussée commercial ; changer la porte de garage par un châssis vitré
319	15-12-21	Rem	SBK20358	SCHAERBEEK. Rue Quinaux, 20	régulariser le changement d'affectation du rez-de-chaussée de commerce en logement, augmentation du nombre de logements de 1 à 3 et modification de la façade avant.
320	15-12-21	Rem	IXL20654	IXELLES. Boulevard Général Jacques, 175	rehausser et étendre le bâtiment pour y aménager 5 logements
321	15-12-21	pas de Rem	BXL22820	BRUXELLES. Rue Saint-Quentin, 71	démolition des dépendances à l'arrière et construction d'un nouveau bâtiment de deux étages ; isolation de la façade arrière et remplacement des châssis en façade avant.
322	15-12-21	SIR	BXL20185	FOREST. Rue Marconi, 112	Transformation d'une maison unifamiliale avec modification de volume
323	15-12-21	SIR	BXL22825	BRUXELLES. Rue des Renards, 15.	Rénover l'immeuble principal comprenant un commerce au rez-de-chaussée, démolir et reconstruire les annexes arrières comprenant deux logements.
324	15-12-21	SIR	BXL22734	BRUXELLES. Boulevard Anspach, 1-3 - Tour Philips	Modifier ponctuellement les travaux autorisés par le permis délivré le 17/08/2018, installer trois pompes à chaleur au R+19
325	15-12-21	SIR	GHR20030	GANSBEEK. Rue Léopold Demezmaeker, 51-53	régulariser le changement de destination du bâtiment (d'habitation vers équipement d'intérêt collectif, à savoir un local scout)
326	15-12-21	SIR	BXL22824	BRUXELLES. Rue du Donjon, 64.	Rénover l'enveloppe extérieure du bâtiment
327	15-12-21	SIR	AND20302	ANDERLECHT. Rue Hoorickx, 3.	mettre en conformité une maison d'habitation (transformation et prolongement d'une annexe en façade arrière et construction d'un garage).
328	15-12-21	SIR	BSA20059	BERCHEM-SAINT-AGATHE. Rue des Chats, 71.	extension et transformation d'une maison unifamiliale (régularisation).
329	13-01-21	Rem	ETB20060	ETB. Avenue de la Chasse, 165	restauration et réparation de la façade, régularisation des dessins des châssis
330	31-03-21	Rem	FRT2020	FRT. Place de l'Altitude Cent	réaménagement des installations et des arrêts des transports en commun, renouvellement de l'éclairage public
331	1-12-21	Rem	BXL22818	BRUXELLES. Rues du Rempart des Moines, Notre-Dame du Sommeil, du Grand Serment et du Houblon, square J. Brel	reconfiguration du site du "Rempart des Moines" : démolition des bâtiments existants, création d'un complexe de logements et d'équipements collectifs avec jardins collectifs et espaces de stationnement ; aménagement d'une nouvelle place et d'une nouvelle ruelle piétonne publiques

F : avis favorable / FSC : avis favorable sous conditions / D : avis défavorable /
 Rem : remarques et recommandations / SIR : sans incidence patrimoniale avec/sans remarques
 NIS : demande non instruite en séance / PU : permis d'urbanisme / CU : certificat d'urbanisme

9. OVERZICHT VAN DE AANVRAGEN TOT STEDENBOUWKUNDIGE CERTIFICAAT

	séance	avis	n° dossier	adresse	objet de la réunion
1	31-03-21	Rem	SBK40031	SBK. Boulevard Auguste Reyers	réaménagement de l'espace public – plans amendés en vue d'une meilleure intégration des modes actifs

10. OVERZICHT VAN DE ADVIEZEN UITGEBRACHT IN HET KADER VAN VRIJWARINGSPROCEDURES

	séance	avis	n° dossier	adresse	objet de la réunion
1	3-02-21	Fav	WSL30021	WSL. Hof ten Berg	demande de la Commune d'étendre le périmètre de classement à l'ensemble des parcelles 21V et 21W
2	3-02-21	Fav	BXL21644	BXL. Av. Franklin Roosevelt, 89A – Villa Schovaers (arch. A. Geens, 1904-06)	examen des documents de fin d'enquête préalable au classement définitif : pas d'avis de la Ville, travaux de réfection de toiture annoncés par le propriétaire
3	3-02-21	Fav	SGL20032	SGL. Av. Ducpétiaux, 106. – Prison de Saint-Gilles (arch. J.-J. Dumont et F. Derre, 1878-1884)	examen des documents de fin d'enquête dans le cadre de la procédure d'extension du classement comme monument à certaines parties de la prison de Saint-Gilles, à savoir : le mur de clôture, les tourelles de contrôle, les jardins, l'avant-corps d'entrée, le noyau central, l'aile centrale (voir l'avis CRMS favorable du 14/09/2016 sur la demande d'extension du classement).
4	24-02-21	Fav	WSL20026	WSL. Rue Vervloesem, 36 – Ecole Vervloesem	demande de classement comme monument de l'école Vervloesem.
5	24-02-21	Fav	BSA20048	BSA. Rue Kasterlinden, 69 – La Villa des Hêtres	demande de classement définitif comme monument de la totalité de la villa et comme site de la totalité du parc
6	10-03-21	Fav	IXL20104	IXL. Avenue Molière, 225 (arch. A. Blomme, R. Unwin, R. Barry Parker, 1912-20)	Evaluation de l'intérêt patrimonial sur base de l'étude pilotée par la CRMS
7	10-03-21	Fav	BXL21380	BXL. Square Gutenberg, 19 (arch. A. VAN WAESBERGHE)	proposition de protection comme monument de la totalité de la maison.
8	31-03-21	Fav	UCL20407	UCL. Rue de Foestraets, 63 – maison personnelle de l'arch. P. HUMBLET	classement comme monument. Proposition émanant du propriétaire.
9	31-03-21	Fav	BXL22782	BXL. Avenue de la Reine, 266 (1876) – Hôtel Emile Bockstael	classement comme monument. Proposition émanant du propriétaire
10	12-05-21	Fav	BXL22744	BXL. Rue Haute, 81-85 / rue Blaes, 34-38 – Salle de spectacle Elisabeth	prise en considération de la protection éventuelle (voir aussi les rapports de réunion intégrés aux PV CRMS du 23/09/2020 et du 31/03/2021)
11	12-05-21	D	BXL2789	BXL. Bd du Midi, 57 / Bd Lemonnier, 219-221 - « Résidence Lemonnier ».	proposition de protection comme monument de la façade avant, émanant des co-propriétaires
12	12-05-21	Fav	WSL20047	WSL. Avenue des Iles d'Or - Hof ter Cauwerschueren	demande d'extension du classement comme site aux abords de la ferme intégrant le lit du Roodebeek
13	12-05-21	Fav	SGL20318	SGL - Rue Henri Wafelaerts, 55-55A – Ancienne école de danse « Institut Muller » (arch. J. de Ligne, 1923)	examen du dossier de fin d'enquête préalable au classement définitif : pas de remarques du propriétaire, ni de la Commune
14	12-05-21	Fav	SGL20383	SGL. Chaussée d'Alseberg, 108 – Ancienne boucherie en style Art déco	examen du dossier de fin d'enquête préalable au classement définitif : pas de remarques du propriétaire, ni de la Commune
15	12-05-21	Fav	BXL30008	BXL. Parc Léopold – Tour Eggevoort	examen du dossier de fin d'enquête préalable au classement définitif : pas de remarques du propriétaire, ni de la Ville de Bruxelles
16	2-06-21	FSC	AND10009	AND. Avenue d'Iterbeek, 93. Chapelle Saint-Guidon et son jardin	demande de classement comme monument de la totalité de la chapelle et de classement comme site du jardin
17	14-07-21		BXL60095	Etude en vue d'une campagne de protection du patrimoine néoclassique	Réunion du Comité d'Accompagnement du 28/06/2021 – Approbation de l'état d'avancement de l'étude : 1e sélection de biens à proposer ultérieurement au classement
18	14-07-21	Fav	UCL20356	Avenue Dolez, 580 et 586 – Maison personnelle et atelier du sculpteur Olivier Strebelle et atelier de Claude Strebelle.	fin d'enquête de la procédure de protection comme ensemble de la totalité de l'habitation et de l'atelier d'Olivier Strebelle et de la totalité de l'atelier de Claude Strebelle, et du jardin comme site
19	25-08-21		BXL60095	BRUXELLES. Etude en vue d'une campagne de protection du patrimoine néoclassique. Réunion du Comité	Approbation de l'état d'avancement de l'étude : dernière sélection de biens à pouvant faire l'objet d'une notice

				d'Accompagnement n°3 du 26/07/2021 –	
20	8-09-21	Fav	UCL20190	UCCLE. Avenue Winston Churchill, 228 – Villa "Puy Fleuri".	Examen du dossier de fin d'enquête menée dans le cadre de la procédure de classement comme monument de la totalité du bien
21	29-09-21	Fav	WSL30007 ou 20007	WOLUWE-SAINT-LAMBERT. Avenue des Rogations 21 (arch. E. Frankinet).	demande de classement comme monument de la Maison Frankin et sise au n°21.
22	29-09-21	Fav	IXL20620	IXELLES. Rue du Viaduc, 82 – Décors Muraux de Hergé dans l'ancien local scout de l'Institut.	Clôture d'enquête de la procédure de classement comme monument de la totalité de l'ancien local scout et de ses décors muraux attribués à Hergé de l'institut Saint-Boniface
23	29-09-21	Fav	BXL21028	BRUXELLES. Rue du Houblon, 47-47A – Anciens bâtiments de l'Echo de la Bourse (Nimifi) (arch. J.-F. COLLIN et G. CHAMBON, 1930)	Examen du dossier de fin d'enquête préalable au classement définitif : des façades à rue et donnant sur cour, et du hall d'entrée principal, y compris l'ascenseur et la cage d'escalier (pas de remarques de la Ville, ni des propriétaires).
24	29-09-21	Fav	BXL22299	BRUXELLES. Boulevard Maurice Lemonnier, 117	Examen du dossier de fin d'enquête préalable à la demande de classement comme monument de la totalité du bien
25	20-10-21	D	WMB20046	WATERMAEL-BOITSFORT. Chaussée de La Hulpe, 166 - Ancien siège de Glaverbel.	proposition de classement des façades, émanant du propriétaire
26	20-10-21	Fav	SBK20354	SCHAERBEEK. Av. Paul Deschanel, 20 (arch. E. VANLERBERGHE, 1927).	examen du dossier de fin d'enquête préalable au classement comme monument en totalité de l'immeuble, à l'initiative du Gouvernement bruxellois.
27	10-11-21	Fav	FRT20123	FOREST. Rue Meyerbeer, 35 - Hôtel Danckaert et jardin	Proposition d'étendre le classement comme site à l'ensemble du jardin.
28	1-12-21	Fav	IXL20649	IXELLES. Avenue Armand Huysmans, 198 – Immeuble intégrant l'habitation personnelle de l'architecte Henri Montois (arch. H. Montois et R. Courtois, 1952)	proposition de classement comme monument émanant de la Commune.
29	15-12-21	Fav	SJN20127	SAINT-JOSSE-TEN-NODE. Place Saint-Lazare, 1 - Miramar (arch. Claude LAURENS, 1957)	fin d'enquête de la procédure de protection.

Fav : avis favorable / FSC : avis favorable sous conditions / D : avis défavorable / DOC : à documenter

11. OVERZICHT VAN DE ADVIEZEN UITGEBRACHT OVER STEDENBOUWKUNDIGE PLANNEN EN WETTELIJKE ASPECTEN

	séance	avis	n° dossier	adresse	objet de la réunion
1	23-06-21	Rem	BXL60033	Région Bruxelloise	projet d'arrêté du GRBC déterminant les actes et travaux dispensés de permis d'urbanisme, de l'avis du Fonctionnaire délégué, de la Commune, de la Commission royale des Monuments et des Sites, de la Commission de concertation ainsi que des mesures particulières de publicité ou de l'intervention d'un architecte
2	13-01-21	Rem	BXL60033	BXL. Code Bruxellois de l'Aménagement du Territoire	Evaluation de la mise en œuvre de la dernière réforme du CoBAT
3	13-01-21	Rem	EVR40004	EVR. Plan communal de développement	examen du projet de PCD
4	20-10-21	Rem	SGL40022	SAINT-GILLES. Projet du 'Plan d'Aménagement Directeur' (PAD) « Bruxelles-Midi ». Ilots situés de part et d'autre du faisceau ferré autour de la gare du Midi, entre la petite ceinture et la ligne de chemin de fer L 28	Examen du projet de Plan d'aménagement directeur (PAD) et du rapport d'incidences environnementales
5	10-11-21	Rem	SBK40040	SCHAERBEEK - EVERE. Site ferroviaire délimité par les rue A. De Boeck, bd Général Wahis, av. Ch. Gilisquet, av. H. Conscience	examen du projet de Plan d'Aménagement Directeur (PAD) « Josaphat » et de son RIE amendés

12. OVERZICHT VAN DE VERGADERINGEN MET VERTEGENWOORDIGING VAN DE KCML

(de vergaderingen voorafgegaan door een * betreffen de begeleidingscomités en de werkgroepen; die voorafgegaan door een ° betreffen de zittingen van het GOC)

	DATE	RENDEZ-VOUS	OBJET DE LA RÉUNION
1	7-1	Cabinet P. Smet	BXL - Couvent des Riches Claires - Adaptation de l'arrêté de classement
2	8-1	Sur place	FRT - Rue Marconi - La Magnéto Belge - Évaluation in situ du projet
3	12-1	Sur place	AND - Projet « Key West », rue du Gouverneur Nens, rue du Sel, Digue du Canal
4	13-1	Sur place	BXL - Rue Royale - Hotel Astoria (1/2 j.)
5	14-1	Sur place	SBK - Rue Chaumontel - Institut de la Ste-Famille - préau - Evaluation in situ du projet
6	14-1	Sur place	WMB - Chée de la Hulpe, 185 - CBR
7	14-1	Sur place	SGL - Rue Américaine, 19 - Évaluation in situ du projet
8	15-1	Arcadia	FRT - Parcs Duden et Jupiter
9	17-1	Sur place	MSJ - Rue de la Colonne, 30 - Evaluation de la valeur patrimoniale du café "La Rue"
10	20-1	Sur place	WMB - International School of Brussels
11	21-1	Régie des bâtiments	* BXL - Place Poelaert - Restauration / rénovation du Palais de Justice (CA)
12	22-1	Maison communale	IXL - Square de Meeûs - statuaire
13	29-1	Arcadia	WMB - Chée de la Hulpe, 185 - CBR - préparation de l'avis
14	29-1	Arcadia	WMB - Château Jolymont
15	29-1	Beliris	FRT - Parcs Duden et Jupiter
16	30-1	Arcadia	CRMS - Cycle "Patrimoine et Défis urbains"
17	4-2	Sur place	SJN - Jardin Botanique - nouvelle entrée PMR - Évaluation in situ du projet
18	4-2	Sur place	SBK - Place Colignon, 47-49 et 56 - Évaluation in situ du projet
19	4-2	Sur place	SGL - Place Marie Janson - Évaluation in situ du projet de réaménagement
20	5-2	Arcadia	ETB - Rue Père De Dekenstraat - Maison Verhaegen
21	5-2	Arcadia	° WSP - Bovenberg (RP)
22	5-2	Arcadia	° IXL - Ancien presbytère de Boondaal (RP)
23	7-2	Arcadia	° BXL - Bd Pacheco, 32 - Bâtiment de la Monnaie de la Banque nationale de Belgique (RP)
24	7-2	Arcadia	° BXL - Site de Tour et Taxis - Projet "Lake side development" (RP)
25	11-2	Arcadia	SBK - Av. Huart Hamoir
26	12-2	Arcadia	° SGL - Chée de Charleroi, 233 - Anc. Garage Cousin (RP)
27	14-2	Arcadia	°AND - Site de l'Ecole Vétérinaire (RP)
28	15-2	Sur place	BXL - Av. Fr. Roosevelt, 56 - Evaluation in situ du projet
29	17-2	Régie des bâtiments	* BXL - Place Poelaert - Restauration / rénovation du Palais de Justice (CA)
30	17-2	Sur place	SJN - Jardin Botanique - nouvelle entrée PMR - Évaluation in situ du projet
31	19-2	Sur place	SGL - Rue Américaine, 19 - réunion avec Comm de Concertation
32	19-2	Arcadia	° BXL - Rue des Palais Outre-Ponts - Ancienne carrosserie Van Damme (RP)
33	20-2	Chée de Charleroi	WMB - Chant des Cailles - projet SAULE
34	21-2	Sur place	BXL - Rue Chair et Pain, 1
35	5-3	Ixelles	CRMS - Cycle "Patrimoine et Défis urbains" rencontre avec orateur du 6/03
36	6-3	Arcadia	° BXL - Rue des Bogards, 36-40 – Reconversion de l'anc. 'Stock américain' (RP)
37	6-3	Maison des cultures	CRMS - Cycle "Patrimoine et Défis urbains" 1 : Introduction
38	9-3	Sur place	BSA - Cité Moderne - Place de l'Initiative 1-5 - Évaluation in situ du projet
39	10-3	Sur place	BXL - Rue Lebeau / de la Paille - Évaluation in situ du projet
40	10-3	Sur place	UCL - Rue du Doyenné - évaluation in situ

41	10-3	Arcadia	* FRT - Parcs Duden et parc Jupiter (CA) (1/2 j)
42	10-3	Sur place	BXL - Place des Martyrs - Mise en couleurs de façades
43	7-4	Online	BXL - Rue de la Régence - Réaménagement de l'espace public (projet STIB)
44	7-4	Sur place	BXL - Rue des Fripiers, 23 - Évaluation in situ du projet
45	7-4	Sur place	BXL - Bd Lemonnier, 4 - Évaluation in situ du projet
46	17-4	Online	CRMS - Statut juridique des membres
47	24-4	Online	* BXL - Rue de la Régence - Conservatoire royal de musique (CA)
48	27-4	Online	* BXL - Place Poelaert - Restauration / rénovation du Palais de Justice (CA)
49	5-5	Online	* BXL - Rue de la Régence - Conservatoire royal de musique: rue aux Laines (CA)
50	6-5	Online	* WMB - Square des Archiducs - Construction de logements (RP)
51	7-5	Online	CRMS - Gestion des archives
52	8-5	Sur place	BXL - Rue Haute, 233 - "Le Renard" - Evaluation du projet
53	12-5	Online	* BXL - Rue de la Régence - Conservatoire royal de musique: bâtiment Cluysenaer (CA)
54	13-5	Online	BXL - Site de Tour et Taxis - Projet "Lake side development"
55	15-5	Online	° WMB - Bd du Souverain, 25 - Royale belge (RP)
56	15-5	Online	° BXL - Réaménagement de la place de la Liberté (RP)
57	18-5	Online	REGION - Atlas dynamique des paysages - entretien exploratoire CRMS
58	19-5	Online	* BXL - Rue de la Régence - Conservatoire royal de musique: raccord nouveau bâtiment (CA)
59	25-5	Online	* BXL - Place Poelaert - Restauration / rénovation du Palais de Justice (CA)
60	26-5	Online	* BXL - Rue de la Régence - Conservatoire royal de musique: salle de concert (CA)
61	29-5	Online	° WMB - Av. Deleur - Réaffectation de l'église Saint-Hubert (RP)
62	29-5	Online	AND - Plan Opérationnel Neerpede
63	2-6	Sur place	FRT - Abbaye de Forest - Evaluation in situ du projet de réhabilitation
64	3-6	Arcadia	BXL - Eglise Notre-Dame du Sablon - Réaménagement des abords
65	5-6	Online	* WMB - Bd du Souverain, 25 - AXA Royale belge (RP)
66	8-6	Arcadia	BXL - Rue Montagne du Parc - nouvel accès à la station Métro Parc
67	9-6	Online	FRT - Abbaye de Forest - Préparation présentation, partie paysage
68	9-6	Online	FRT - Abbaye de Forest - Préparation présentation, partie bâtiments
69	10-6	Sur place	MSJ - Place des Comtes de Flandre - Maison communale, rest d'éclairage (1/2 j.)
70	16-6	Sur place	WMB - Bd du Souverain, 25 - AXA Royale belge
71	22-6	Sur place	WMB - Bd du Souverain, 25 - AXA Royale belge
72	22-6	Sur place	UCL - Kauwberg - Évaluation in situ du projet
73	22-6	Sur place	FRT - Maison communale - Compartimentage RP
74	22-6	Online	* BXL - Place Poelaert - Restauration / rénovation du Palais de Justice (CA)
75	23-6	Online	* REGION - Installation du groupe de travail PROSPECT (GT)
76	26-6	Online	° BXL - Banque nationale de Belgique - Rénovation de l'îlot (RP)
77	29-6	Sur place	SBK - Parc Josaphat - Parc de la Jeunesse (1/2 j.)
78	30-6	Sur place	WMB - Av. Deleur - Eglise St-Hubert - Visite des lieux en vue du concours
79	30-6	Online	REGION - Atlas dynamique des paysages - présentation de l'avancement du projet
80	3-7	Online	° BXL - Rue Archimède, 11 (RP)
81	3-7	Online	° IXL - Rue des Mélèzes, 73-93 - Reconversion de la Centrale Américaine (RP)
82	8-7	Sur place	IXL - Av. Molière, 225 - Maison due à Blomme, Unwin et Parker
83	10-7	Online	° BXL - Rue de la Régence - Conservatoire royal de Musique (RP)
84	14-7	Sur place	SGL - Chée de Charleroi, 216
85	14-7	Sur place	AND - Marché couvert des abattoirs - Mock-up des mises en couleur
86	20-7	Sur place	JET - Chée de Wemmel, 162 - Ferme du Wilg, stabilisation de la charpente

87	22-7	Sur place	BXL - Rue de la Buanderie, 38 - Evaluation in situ de l'intérêt patrimonial
88	27-7	Arcadia	REGION - Présence de symboles coloniaux dans l'espace public
89	3-8	Sur place	BXL - Rue Ravenstein - Mise en lumière du Palais des Beaux-Arts
90	12-8	Sur place	SGL - Av. Fonsny, 47-49 - Gare de Bruxelles-Midi et bâtiments annexes
91	16-8	Sur place	MSJ - Rue du Scheutbos, 127
92	1-9	Sur place	IXL - Rue du Châtelain, 63 - Evaluation in situ du projet de transformation
93	1-9	Sur place	BXL - Rue de la Régence - Conservatoire royal de musique : visite des lieux
94	2-9	Online	FRT - Altitude Cent – Eglise Saint-Augustin, présentation du projet d'éclairage
95	9-9	Sur place	WSP - Av. de Tervueren, 361 (arch. J. Hendrickx-Van den Bossche, 1937) - Proposition de classement
96	9-9	Sur place	BXL - Place Jean Jacobs, 17
97	11-9	Online	° SJN - Rue Royale, 288 – Anc. hôtel Boël (RP)
98	16-9	Online	° ETB - Collège Saint-Michel - Réaménagement du site (RP)
99	16-9	Online	° BXL - Rue Haute 81-85 / Rue Blaes. Ensemble comprenant la salle de spectacle Elisabeth (RP)
100	18-9	Sur place	BXL - Rue Ravenstein – Old England : préparation des tests d'éclairage du MIM
101	18-9	Sur place	IXL - Av. Guillaume Macau, 33. Visite sur place
102	18-9	Sur place	BXL - Rue de la Régence - Mise en lumière des MRBA
103	18-9	Arcadia	REGION - Prix du Paysage -Jury
104	18-9	Online + Beliris	BXL - Rue de la Régence - Rerstauration de l'orgue du Conservatoire royal de musique
105	21-9	Online	* BXL - Place Poelaert - Restauration / rénovation du Palais de Justice (CA)
106	21-9	Sur place	WSP - Parc de Woluwe - Gestion des massifs boisés. Visite de terrain de la parcelle 7 en coupe 2
107	23-9	Online	° BXL - Grand-Place, 5-6 / rue de la Tête d'Or, 3 / rue du Midi, 8-10 et 16-18. Projet d'hôtel (RP)
108	24-9	Online + Arcadia	JET - Av. de l'Exposition, 341 – Château de Dieleghem appartenant au parc Titeca
109	24-9	Sur place	SGL - Rue de Parme – Maison Pelgrims, rehausse des garde-corps
110	24-9	Sur place	UCL - Rue de l'Échevinage, 16 (arch. R. Delville), Évaluation in situ de la valeur patrimoniale
111	24-9	Beliris	BXL - Projet global pour l'ensemble de la place Royale (aménagement et lumière)
112	25-9	Online	° BXL - Anc. établissements Absalon (RP)
113	29-9	Sur place	FRT - Altitude Cent – Eglise Saint-Augustin, test d'éclairage
114	30-9	Online	° AUD - Chée de Wavre - Aménagement et construction d'une brigade forestière (RP)
115	2-10	Online	° BXL - Rue des Bogards, 36-40. Maisons néoclassiques, reconversion de l'anc. 'Stock américain' (RP)
116	4-10	Online	BXL - Rue Ravenstein - Mise en lumière du Palais des Beaux-Arts
117	5-10	Sur place	AND - Marché couvert des abattoirs - Mock-up panneaux photovoltaïques
118	6-10	Arcadia	* REGION - Groupe de travail sur la question des rehausses (GT)
119	7-10	Online	° UCL - Rue de la Chênaie, 143. Projet de construction (RP)
120	7-10	Sur place	IXL - Av. du Général de Gaulle, 38
121	8-10	Sur place	BXL - Rue Haute, 81-85 / rue Blaes, 34-38. Visite de la salle de spectacle Elisabeth
122	8-10	Sur place	IXL - Rue de la Natation - Piscine d'Ixelles, stabilité de la coursive et ses cabines
123	9-10	Online	° MSJ - Sippelberg. Site de l'anc. gazomètre (RP)
124	9-10	Sur place	BXL - Rue de la Bourse, 30-32
125	11-10	Sur place	BXL - Av. J. Sobieski - Parc Sobieski
126	13-10	Sur place	BXL - Place de Brouckère - Evaluation in situ du panneaux publicitaire Coca-Cola
127	16-10	Online	° BXL - Réaménagement du boulevard Adolphe Max (RP)
128	19-10	Sur place	BXL - Bd Marnix, 24 - Banque Brussel Lambert
129	20-10	Arcadia	REGION - Campagne de protection du patrimoine néo-classique
130	22-10	Online	BXL - Bd Marnix, 24 - Banque Brussel Lambert
131	22-10	Sur place	SGL - Av. Fonsny, 47-49 - Gare de Bruxelles-Midi et bâtiments annexes
132	23-10	Sur place	BXL - Rue du Marché aux Fromages, 15

133	26-10	Online	BXL - Bd Marnix, 24 - Banque Brussel Lambert
134	26-10	Online	BXL - Bd Marnix, 24 - Banque Brussel Lambert
135	28-10	Sur place	BXL - Place de la Vieille Halle aux Blés, Relais Postal
136	3-11	Online	BXL - Rue Ravenstein – Old England : éclairage du MIM problématique UV
137	9-11	Sur place	SJN - Place St-Lazare - Résidence Miramar
138	9-11	Sur place	WSL - Domaine de Linthout (site inaccessible)
139	12-11	Online	BXL - Av. Louise, 224 - Problèmes de stabilité maison Solvay
140	13-11	Online	° BXL - Rue Joseph II - Rue de la Loi (RP)
141	16-11	Online	* BXL - Place Poelaert - Restauration / rénovation du Palais de Justice (CA)
142	19-11	Online	REGION - Présence de symboles coloniaux dans l'espace public
143	20-11	Online	SGL - Av. Fonsny, 47-49 - Gare de Bruxelles-Midi et bâtiments annexes
144	23-11	Sur place	WMB - Bd du Souverain, 25 - AXA Royale belge - mock-up des châssis
145	23-11	Sur place	BXL - Hôtel de Ville - Eclairage intérieur
146	25-11	Sur place	WSL - Domaine de Linthout
147	25-11	Sur place	WSL - Domaine de Linthout
148	25-11	Online	BXL - Plan de gestion du parc d'Osseghem
149	28-10	Sur place	BXL - Rue aux Laines, 12
150	20-11	Online	°BXL - Av. Palmerston 20, 22 en 26. Project LIG HAMBURG (RP)
151	20-11	Online	SGL - Av. Fonsny, 47-49 - Gare de Bruxelles-Midi et bâtiments annexes, sécurisation
152	25-11	Online	CRMS - Réunion préparatoire à l'entrevue avec le secrétaire d'Etat P. Smet
153	25-11	Online	CRMS - Rencontre/réunion avec le cabinet de P. Smet au sujet de l'avenue L. Bertrand.
154	1-12	Online	REGION - Comité d'accompagnement pour la procédure de modification du PRAS (CA)
155	3-12	Online	REGION - Comité d'accompagnement pour la procédure de modification du PRAS (CA)
156	3-12	Online	* REGION - Présence de symboles coloniaux dans l'espace public, réunion du Groupe de travail (GT)
157	4-12	Online	°AUD - Av. J.-Fr. Leemans, 58 - Démolition / reconstruction du pavillon 'Collin' (RP)
158	4-12	Online	° BXL - Rue Ste-Catherine / Abords Brucity / Parvis de l'école Klavertje Vier (RP)
159	8-12	Sur place	WSL - Chée de Roodebeek, 388 - Classement du site dit de <i>La Ferme aux Oies</i>
160	9-12	Online	°BXL - Av. Franklin Roosevelt, 65. Fondation Boghossian – Villa Bernheim (RP)
161	9-12	Online	REGION - Présence de symboles coloniaux dans l'espace public
162	9-12	Online	°SJN - Rue des deux Tours, 69-71 / rue Braemt, 76-80 - Anc.brasseries Aerts (RP)
163	11-12	Online	* WSP - Bovenberg. Réaffectation du site Blaton (RP)
164	11-12	Online	° BXL - Bd Marnix, 24 - Banque Brussel Lambert (RP)
165	14-12	Online	* BXL - Place Poelaert - Restauration / rénovation du Palais de Justice (CA)
166	15-12	IRPA	BXL - Rue Philippe Le Bon, 70 - Restauration de la frise décorative.
167	16-12	Online	BXL - Parc Osseghem
168	18-12	Online	°EVR - Av. du Cimetière de Bruxelles - Site du marbrier L. Latour (RP)
169	18-12	Online	AND - Rue du Libre Examen - Réaffectation des brasseries Atlas
170	18-12	Online	* REGION - Présence de symboles coloniaux dans l'espace public, réunion du Groupe de travail (GT)